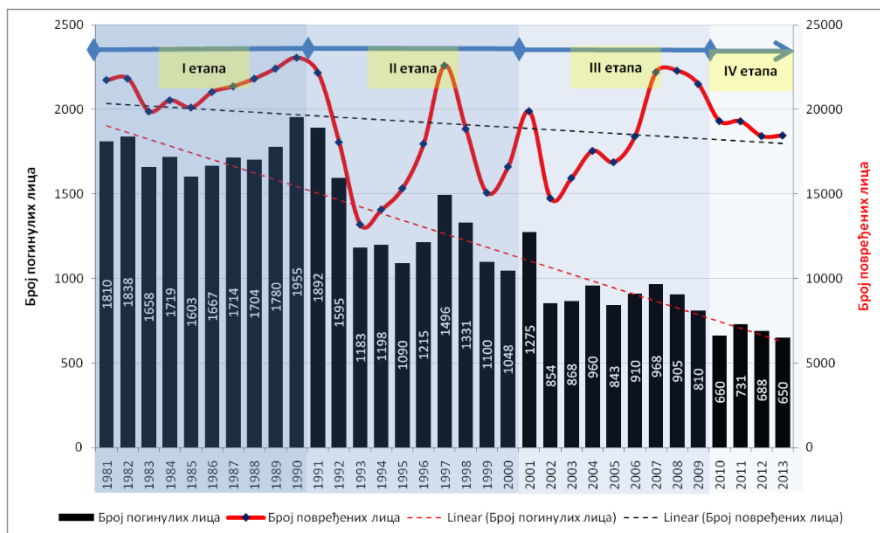

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Статистички извештај о стању безбедности саобраћаја у Републици Србији у 2013. години

Агенција за безбедност саобраћаја
Република Србија

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Статистички извештај о стању безбедности саобраћаја у Републици Србији у 2013. години

Београд, 2014.

Агенција за безбедност саобраћаја

Булевар Михајла Пупина 2 (источни улаз)
11070 Нови Београд

web адреса: www.abs.gov.rs

email: abs@abs.gov.rs

planiranje@abs.gov.rs

Директор

Милан Божовић

Главни уредник

др Драгослав Кукић

Приредили:

др Драгослав Кукић

Јелена Милошевић

Мирослав Росић

Приређено на основу пројекта нарученог од стране Агенције за безбедност саобраћаја који је реализовала Криминалистичко полицијска академија

Пројекат: Анализа стања безбедности саобраћаја у Србији са предлогом најважнијих праваца деловања и ургентних мера

Руководилац пројекта

Пред. мр Миладин Нешић, Криминалистичко полицијска академија

Чланови истраживачког тима:

Проф. др Милан Вујанић, Саобраћајни факултет Универзитета у Београду

Проф. др Дане Субошић, Криминалистичко полицијска академија

Филип Филиповић, Криминалистичко полицијска академија

Графичка обрада

Агенција за безбедност саобраћаја

Штампа

Агенција за безбедност саобраћаја

САДРЖАЈ

1	УВОД	7
1.1	ПРИКАЗ СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, ПЕРИОД 1981-2013.	7
1.2	ВРЕДНОСТИ ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ПЕРИОДУ 2010-2013.	10
1.3	УЗРОЦИ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА, РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 2010-2013.	14
1.4	КАТЕГОРИЈЕ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈНИМ НЕЗГОДАМА, РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 2010-2013.	18
1.5	КРАТАК ОПИС ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У СРБИЈИ У 2013. ГОДИНИ, УЗ ПОРЕЂЕЊЕ У ОДНОСУ НА 2012. ГОДИНУ	20
2	САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ И ПОСЛЕДИЦЕ ПРЕМА ОСНОВНИМ ОБЕЛЕЖЈИМА, 2013. ГОДИНА	23
2.1	АНАЛИЗА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА И ПОСЛЕДИЦА ПРЕМА ВИДОВИМА	23
2.2	АНАЛИЗА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА И ПОСЛЕДИЦА ПРЕМА КАТЕГОРИЈАМА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ	26
2.3	АНАЛИЗА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА И ПОСЛЕДИЦА ПРЕМА УТИЦАЈНИМ ФАКТОРИМА У ПРОЦЕСУ НАСТАНКА САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	27
2.4	АНАЛИЗА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА И ПОСЛЕДИЦА ПРЕМА МЕСТУ ДОГАЂАЊА	31
2.5	ВРЕМЕНСКА РАСПОДЕЛА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА	34
2.6	РАСПОДЕЛА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА И ПОСЛЕДИЦА У ЗАВИСНОСТИ ОД СТАРОСНЕ КАТЕГОРИЈЕ ЛИЦА 43	
3	ОПШТА АНАЛИЗА СТРАДАЊА ДЕЦЕ ДО 14 ГОДИНА СТАРОСТИ	59
4	ОПШТА АНАЛИЗА СТРАДАЊА МЛАДИХ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ (ОД 15 ДО 30 ГОДИНА)	73
5	ОПШТА АНАЛИЗА СТРАДАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ СТАРИЈИХ ОД 65 ГОДИНА .	79
6	ЗАКЉУЧАК	85
7	СПИСАК ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА	87

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

УВОД

1.

1 Увод

Агенција за безбедност саобраћаја била је наручилац пројекта „Анализа стања безбедности саобраћаја у Србији са предлогом најважнијих праваца деловања и ургентних мера“ који је у току 2014. године реализовала **Криминалистичко-полицијска академија**. Један део реализованог Пројекта представља Извештај о стању безбедности саобраћаја у Србији за 2013. годину, који је био основа за припремање **Статистичког извештаја о стању безбедности саобраћаја у Србији за 2013. годину**.

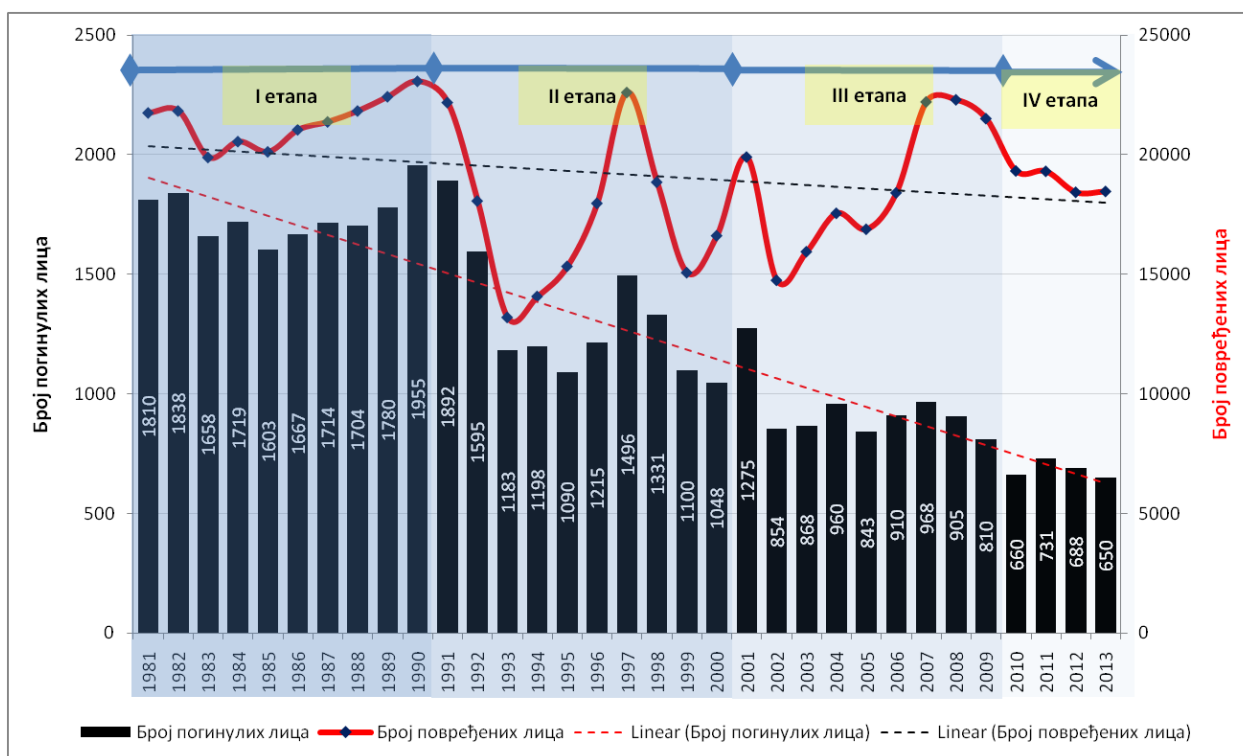
Извештавање о стању безбедности саобраћаја део је праћења стања безбедности саобраћаја које доприноси успостављању система безбедности саобраћаја и управљању безбедношћу саобраћаја на посматраном подручју. Извештавање о стању безбедности саобраћаја пре свега треба да допринесе препознавању величине проблема у безбедности саобраћаја. Исто тако, извештавање о стању безбедности саобраћаја треба да покаже напредовање или назадовање у односу на претходне године или друге реперне земље, посматрана подручја и сл.

У Статистичком извештају о стању безбедности саобраћаја у Србији за 2013. годину дат је сажет приказ стања безбедности саобраћаја у Републици Србији у периоду 1981-2013. године, са вредностима основних показатеља у периоду 2010-2013. године.

За 2013. годину извршена је детаљна анализа броја и последица саобраћајних незгода, утврђене су временске и старосне расподеле, а посебно су анализирани саобраћајне незгоде са учешћем деце, младих лица и учесника у саобраћају старијих од 65 година.

1.1 Приказ стања безбедности саобраћаја у Републици Србији, период 1981-2013.

Стање безбедности саобраћаја у Републици Србији у последњих тридесет година можемо поделити, посматрати и анализирати у четири етапе. Прва етапа, за коју имамо одређене податке о основним показатељима безбедности саобраћаја трајала је од 1981. до 1990. године (**етапа I**), друга етапа је трајала у периоду од 1991. до 2000. године (**етапа II**), трећа етапа је трајала од 2001. до 2009. године (**етапа III**) и четврта – последња етапа (**етапа IV**) траје од 2010. године.

Графикон 1-1 Број погинулих и повређених, Република Србија 1981-2013. година

У оквиру прве етапе када је Република Србија била у саставу тадашње Југославије (СФРЈ), просечан број погинулих лица је 1.745, а просечан број повређених је 21.388 лица. Овај период, иако је био економски стабилан и просперитетан за већину тадашњих република које су биле у саставу СФРЈ, карактерише непостојање система безбедности саобраћаја и свакако непостојање управљања безбедношћу саобраћаја. Тада се о безбедности саобраћаја размишљало на начин да повећање броја регистрованих моторних возила и повећање обима саобраћаја нужно прати повећање броја саобраћајних незгода и последица. Ово потврђују осцилације, па чак и раст броја погинулих лица у овом периоду.

У другој етапи, за коју су карактеристични ратови на просторима бивше СФРЈ, као и бомбардовање Републике Србије 1999. године, смањење животног стандарда становништва и смањење броја регистрованих моторних возила, просечан број погинулих лица је смањен на 1.311 погинулих лица, док је број повређених смањен на 17.629 повређених лица. Тадашња ситуација у земљи довела је безбедност саобраћаја у потпуно други план у односу на проблеме са којима се земља суочавала. За овај период можемо да кажемо да је пад броја саобраћајних незгода и последица у потпуности био у корелативној вези са смањењем обима саобраћаја и броја регистрованих возила у Републици Србији. Тако да и другу етапу карактерише непостојање система безбедности саобраћаја и непостојање управљања у овој области.

У трећој етапи за коју је пре свега карактеристична стабилизација економског стања у земљи, окретање ка европским интеграцијама и побољшање животног стандарда становништва у односу на последњу деценију 20. века, али и поштравање казнене политике, када су новчане казне за прекршаје у саобраћају у 2002. години повећане за 7 до 10 пута, просечан број погинулих лица по први пут је спуштен испод 1.000 погинулих и износи 890 погинулих лица, док је број повређених повећан у односу на другу етапу и износи 18.698 повређених лица.

У четвртој етапи (која још увек траје) која је практично почела од 2010. године када је почео да се примењује Закон о безбедности саобраћаја на путевима који је ступио на снагу 16. децембра 2009. године, просечан број погинулих лица износи 683 погинула лица, док број повређених износи 18.886 повређених лица.

Највећа разлика у броју погинулих лица, и у том смислу највеће побољшање стања безбедности саобраћаја је остварено у трећој етапи, односно између 2001. и 2002. године. Број погинулих лица у 2002. години је смањен у односу на 2001. годину за 421 лице, што је свакако најзначајнији резултат у погледу смањења броја погинулих лица у Србији. Ово смањење је још значајније уколико се узме у обзир да у периоду 2001-2002. година у Србији није забележено смањење обима саобраћаја, смањење броја регистрованих моторних возила, или неке друге врсте нежељених догађаја или непогода које би значајније утицале на смањење изложености саобраћају, а самим тим и ризицима страдања у саобраћају.

Најмање лица у саобраћају је погинуло у четвртој етапи, у 2013. години, када је у саобраћајним незгодама погинуло 650 лица, што је најмање од када се у Србији статистички прате и анализирају подаци о саобраћајним незгодама и последицама.

Крајем 2009. године усвојен је тада „нови“ Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС, бр. 41/09“) чија примена је у великој мери утицала на промену стања безбедности саобраћаја. Ефекти примене Закона из 2009. године су се осетили и пре његовог усвајања и ступања на снагу. Карактеристично за Закон из 2009. године јесте да га је пратила веома јака медијска подршка која је почела неколико месеци пре усвајања Закона. Ово је имало велики утицај да се број противправних понашања учесника у саобраћају смањи, посебно од краја лета (септембар) па до усвајања Закона у децембру 2009. године. Ипак, за прву годину анализе стања безбедности саобраћаја која се може повезати са усвајањем новог Закона можемо изабрати 2010. годину, јер је Закон почео да се примењује непосредно пре 2010. године (16.12.2009.). Стога ће анализа стања безбедности

саобраћаја у наредном поглављу бити усмерена пре свега на анализу стања безбедности саобраћаја у периоду од 2010. до 2013. године.

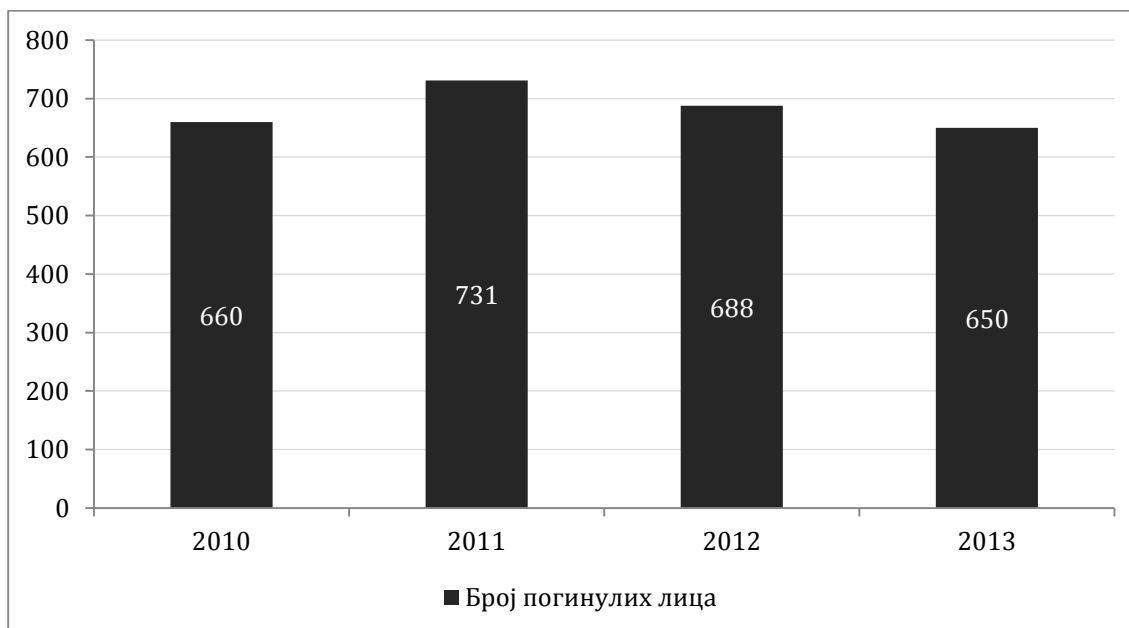
1.2 Вредности основних показатеља безбедности саобраћаја у Републици Србији у периоду 2010-2013.

У периоду од 2010. до 2013. године у саобраћајним незгодама у Србији погинуло је 2.729 лица, тешке телесне повреде задобило је 14.636 лица, док је лаке телесне повреде задобило 60.907 лица.

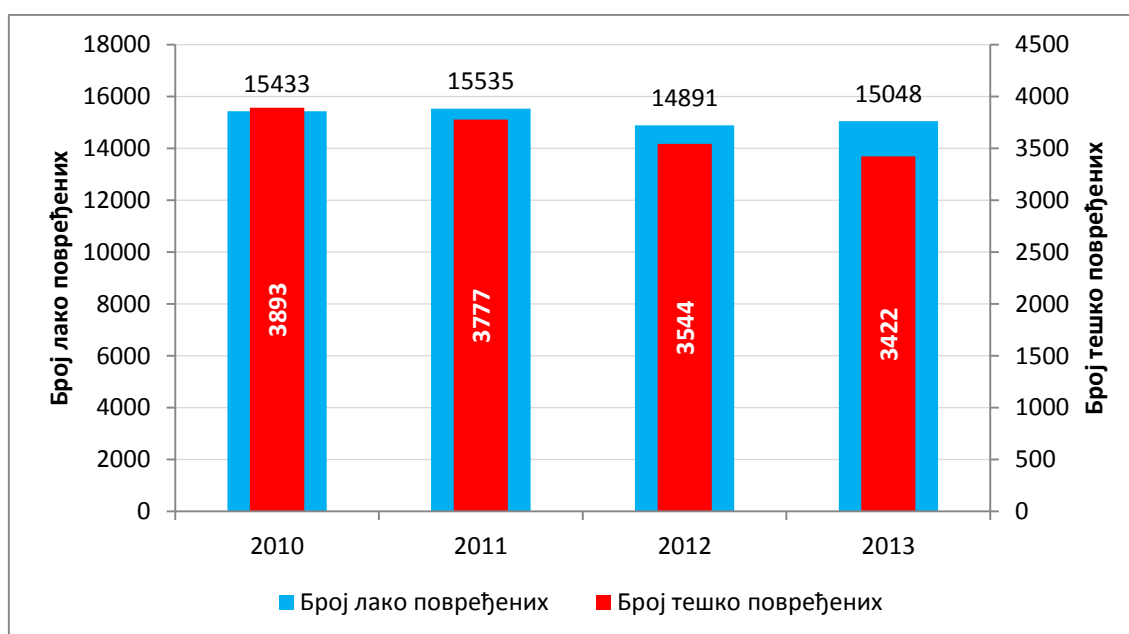
Табела 1-1 Основни показатељи стања безбедности саобраћаја у Републици Србији, период 2010-2013.

Година	Број СН	СН НАС	СН МШ	СН ПОГ	СН ПОВ	ПОГ	ТПП	ЛТП	ПОВ	НАС
2010	47757	14179	33578	593	13586	660	3893	15433	19326	19986
2011	42438	14119	28319	659	13460	731	3777	15535	19312	20043
2012	37617	13362	24255	619	12743	688	3544	14891	18435	19123
2013	37140	13523	23617	594	12929	650	3422	15048	18470	19120

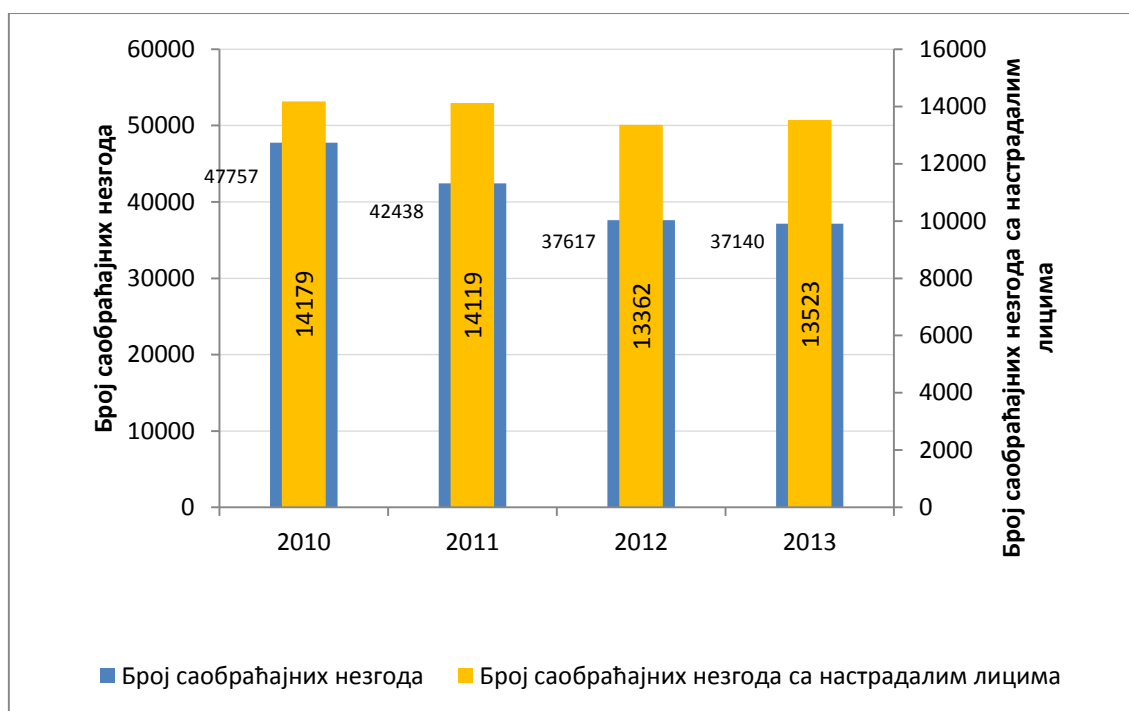
У истом периоду, од стране саобраћајне полиције Републике Србије регистроване су 164.952 саобраћајне незгоде, од којих су 55.183 незгоде са настрадалим лицима, а 109.769 незгода са материјалном штетом. Важно је напоменути да укупан број саобраћајних незгода са материјалном штетом, а самим тим и укупан број саобраћајних незгода није коначан. Постоји одређен број саобраћајних незгода са мањом материјалном штетом који се региструје од стране осигуравајућих друштава и за које се попуњава Европски извештај (образац) о саобраћајној незгоди.

Графикон 1-2 Број погинулих, Република Србија 2010-2013. година

Графикон 1-3 Број тешко и лако повређених, Република Србија 2010-2013. година

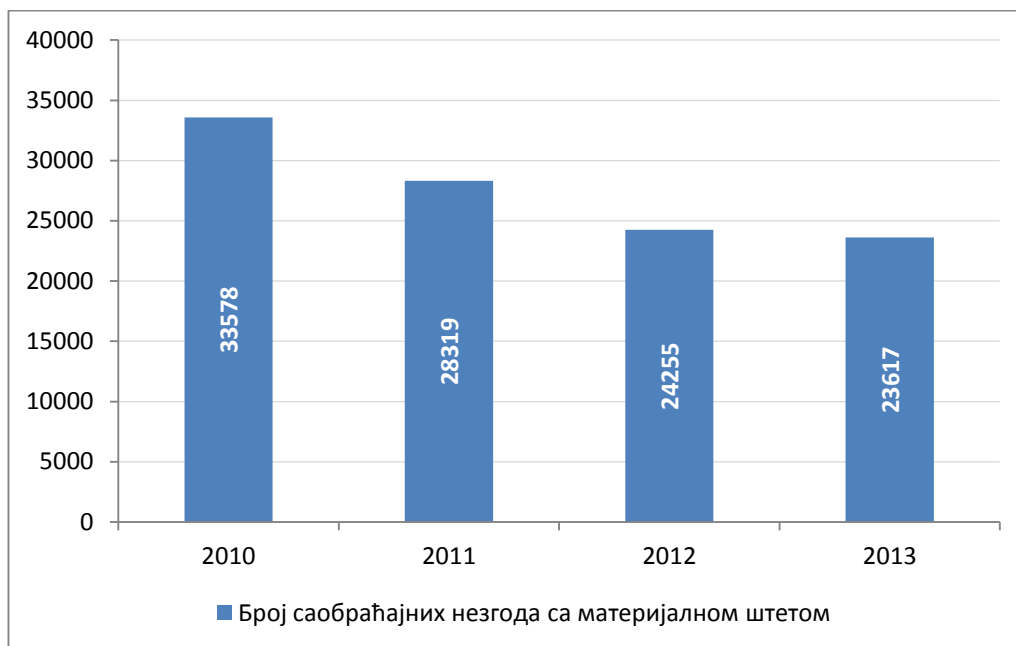

Графикон 1-4 Број саобраћајних незгода и број саобраћајних незгода са настрадалим лицима, Република Србија 2010-2013. година

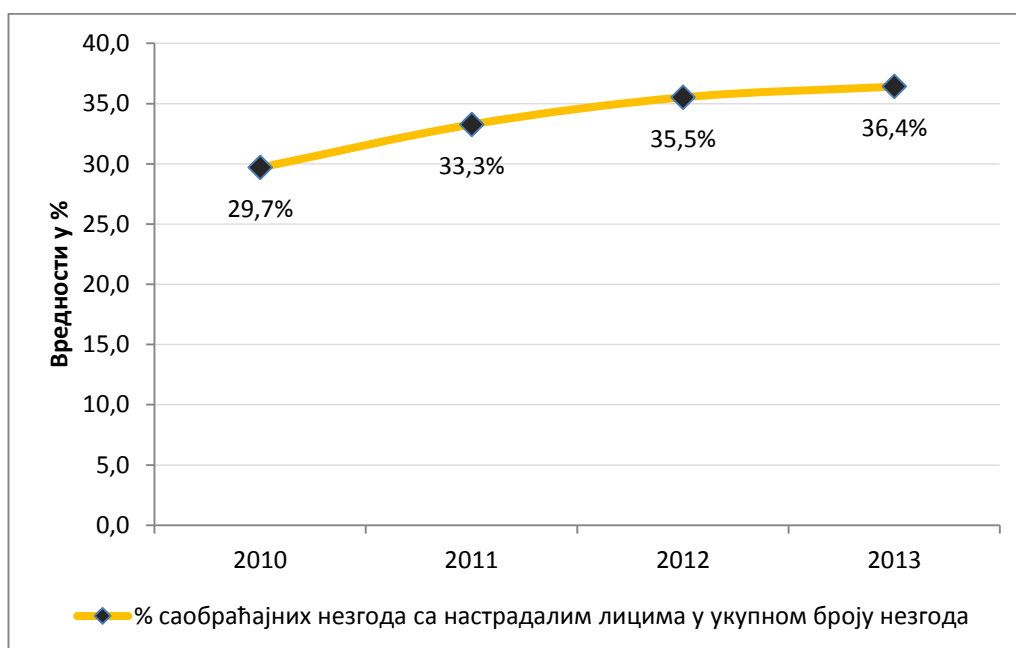
Број саобраћајних незгода са погинулим лицима износи 2.465, у посматраном четворогодишњем периоду. Број саобраћајних незгода са повређеним лицима износи 52.718 што чини 31,9% од укупног броја евидентираних саобраћајних незгода.

Графикон 1-5 Број саобраћајних незгода са погинулим и повређеним лицима, Република Србија 2010-2013. година

Графикон 1-6 Број саобраћајних незгода са материјалном штетом, Република Србија 2010-2013. година

Графикон 1-7 Учешће саобраћајних незгода са настрадалим лицима у укупном броју незгода, Република Србија 2010-2013. година

На графикону изнад приказано је учешће саобраћајних незгода са настрадалим лицима у укупном броју незгода. Процент саобраћајних незгода са настрадалим лицима у укупном броју незгода у 2010. години износи 29,7%, док у току 2013. године износи 36,4%, што представља повећање од 6,7%. Реално је очекивати да се након прве године примене Закона, у ком је по први пут у Србији предвиђена могућност попуњавања европског обрасца о саобраћајној незгоди, број попуњених

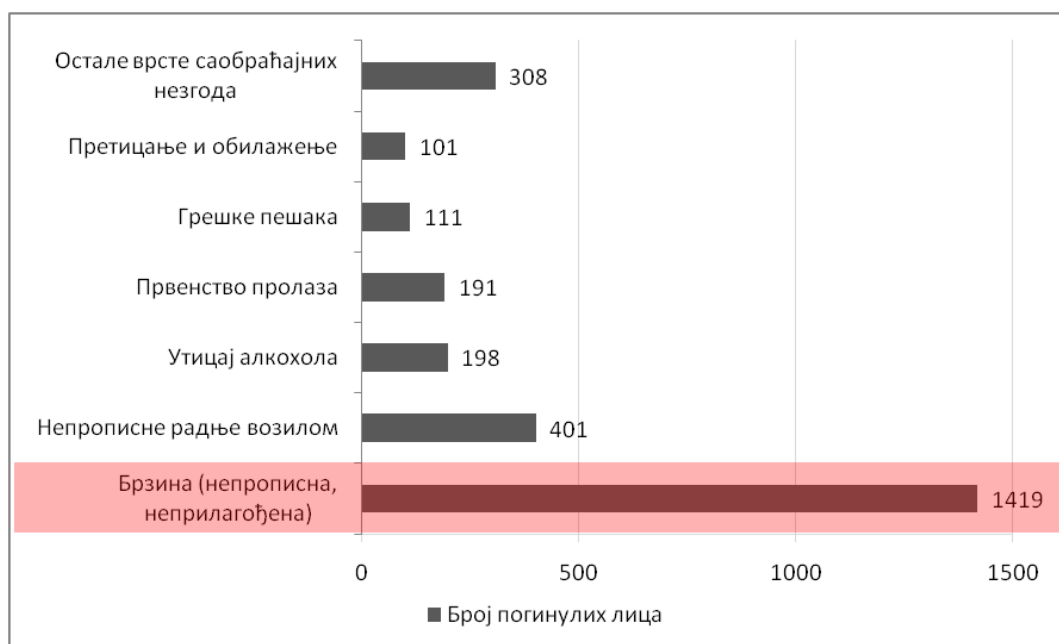
образаца повећавао у наредним годинама. Зато је приликом сагледавања повећања броја саобраћајних незгода са материјалном штетом важно имати у виду да се број саобраћајних незгода за које се попуњава европски образац о саобраћајној незгоди повећавао линеарно по годинама.

1.3 Узроци саобраћајних незгода, Република Србија, 2010-2013.

Узроци саобраћајних незгода у Републици Србији се још увек евидентирају по номенклатури Министарства унутрашњих послова који подразумева поделу на тзв. „узроке и грешке“. Ова подела садржи 115 варијабли које се могу поделити у 13 „ширих“ категорија.

1. Непрописне радње возилом у саобраћају;
2. Брзина (непрописна, неприлагођена);
3. Неуступање првенства пролаза;
4. Претицање и обилажење;
5. Непрописно или неправилно мимоилажење;
6. Непрописно заустављање и паркирање;
7. Остала непрописна или неправилна кретања возила;
8. Психофизичко стање возача (пре свега утицај алкохол);
9. Оспособљеност за управљање возилом;
10. Непрописна поступања осталих учесника (грешке пешака);
11. Стање техничке исправности возила;
12. Непрописно стање пута, опреме и саобраћајних знакова;
13. Остали узроци и околности.

То подразумева да полицијски службеник који врши увиђај саобраћајне незгоде опредељује „узрок или грешку“ која је допринела настанку саобраћајне незгоде. Подела на најчешће забележене „узроке и грешке“ од стране полицијских службеника који врше увиђаје приказана је на Графикону 1-10.

Графикон 1-8 Најчешћи узроци и грешке које доводе до најтежих последица, Република Србија, 2010-2013.

На основу поделе на „узроке и грешке“ у периоду од 2010. до 2013. године, највећи број најтежих саобраћајних незгода и највећи број погинулих лица припада категорији непрописне и неприлагођене брзине. У посматраном периоду због непрописне и неприлагођене брзине као узрока погинуло је 1.419 лица, што чини 52% од укупног броја погинулих лица. Затим следи извођење непрописних радњи возилом у саобраћају због којих је у посматраном периоду погинуло 401 лице (14,7%). Због управљања возилом под дејством алкохола погинуло је 198 лица, што чини 7,3% од укупног броја погинулих лица. Због неуступања првенства пролаза погинуло је 191 лице или 7% од укупног броја погинулих. У посматраном периоду погинуло је 111 пешака због тзв. „грешке пешака“, док је због непрописног претицања и обилажења погинуло 101 лице или 3,7% од укупног броја погинулих лица.

На Графиконима од 1-11 до 1-16 приказано је кретање броја погинулих лица у зависности од најчешће опредељених „узорка и грешака“ од стране полицијских службеника саобраћајне полиције који су вршили увиђај саобраћајне незгоде.

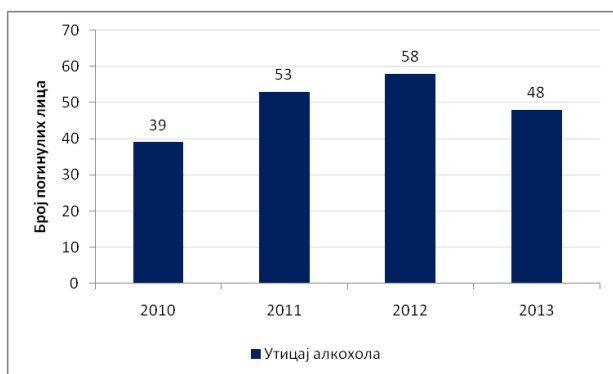

Графикон 1-9 Број погинулих лица због непрописне или неприлагођене брзине

Графикон 1-10 Број погинулих лица због извођења непрописних радњи возилом у саобраћају

Кретање броја погинулих лица због утицаја непрописне или неприлагођене брзине има благу тенденцију смањења, почевши од 2011. године (Графикон 1-11). У 2013. години као последњој години посматрања забележен је најмањи број погинулих лица због утицаја непрописне или неприлагођене брзине. Са друге стране, број погинулих лица због извођења непрописних радњи возилом у саобраћају (скретања, окретања, кретања) има тенденцију раста. Највећи број погинулих лица због овог одређеног узрока или грешке био је у 2012. (105) и 2013. (101) години (Графикон 1-12).

Графикон 1-11 Број погинулих лица због вожње под утицајем алкохола

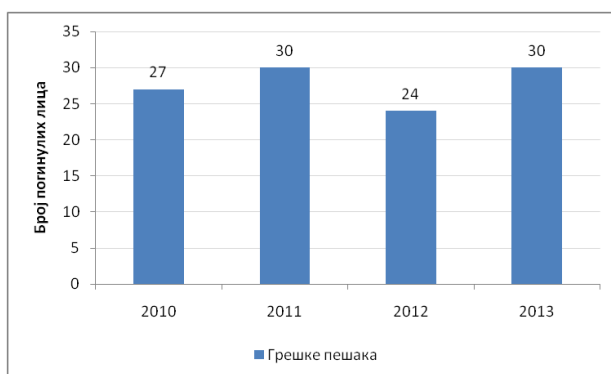

Графикон 1-12 Број погинулих лица због неуступања првенства пролаза

Број погинулих лица због управљања возилом под утицајем алкохола (недозвољена количина алкохола) има тренд раста у односу на 2010. годину. Најнижи број погинулих лица због управљања возилом под утицајем алкохола је био 2010. године, када је погинуло 39 лица. Овај податак се може довести у везу са годином почетка примене Закона о безбедности саобраћаја на путевима (Закон је усвојен крајем 2009. године, али се као почетна година примене може рачунати 2010. година), од када је у примени члан који се односи на задржавање лица (од стране саобраћајне полиције) која су управљала возилом под утицајем алкохола

већим од 1,20 mg/ml алкохола у крви. Очигледно је да је након прве године примене Закона, ефекат поменутог члана (задржавања лица) почео да слаби, што се директно одразило на број погинулих лица због управљања возилом под утицајем алкохола. Ипак, ситуација је нешто боља у 2013. години у односу на 2011. и 2012. годину, али и даље лошија у односу на 2010. годину, када је број погинулих лица због управљања возилом под утицајем био најнижи у посматраном периоду.

За разлику од управљања возилом под утицајем алкохола, број погинулих лица због неуступања првенства пролаза има тренд смањења (Графикон 1-14). Најнижи број погинулих лица због овог „узрока или грешке“ је био у 2013. години – 33 погинула лица, док је највећи број погинулих лица био 2011. године.

Графикон 1-13 Број погинулих лица због грешке пешака

Графикон 1-14 Број погинулих лица због непрописног претицања и обилажења

Број погинулих лица због „грешака пешака“ варира, али се у односу на 2010. годину може закључити да имамо тренд раста броја погинулих лица због тзв. „грешака пешака“ (Графикон 1-15). Најмањи број погинулих лица због „грешака пешака“ забележен је у 2012. години (24), док је највећи број забележен у 2011. и 2013. години (30). Слично као и код броја погинулих лица због тзв. „грешака пешака“, број најтежих последица саобраћајних незгода варира, али се у односу на почетну годину посматрања може окарактерисати као број погинулих који има тренд раста. Најмањи број погинулих забележен је 2012. године (18), док је највећи број погинулих забележен 2011. године (32).

Подаци о „узроцима и грешкама“ који се прикупљају од стране саобраћајне полиције и који се налазе у бази података саобраћајних незгода Министарства унутрашњих послова, су тренутно у фази корекција. Очекивања су да ће Република Србија, Министарство унутрашњих послова, односно Управа саобраћајне полиције прихватити модел праћења „утицајних фактора“ (уместо постојећих „узрока и грешака“) у складу са најбољом европском праксом и у складу са препорукама

Европске комисије. То практично значи да полицијски службеници саобраћајне полиције неће опредељивати узрок настанка саобраћајне незгоде, већ ће одређивати утицајне факторе (један или више њих) који су допринели настанку саобраћајне незгоде. На овај начин Република Србија моћи ће да се пореди са другим европским земљама, док ће прикупљање „утицајних фактора“ за разлику од „узорка и грешака“ допринети да проблеми безбедности саобраћаја, који се могу уочити на основу ове групе података, буду правилно препознати.

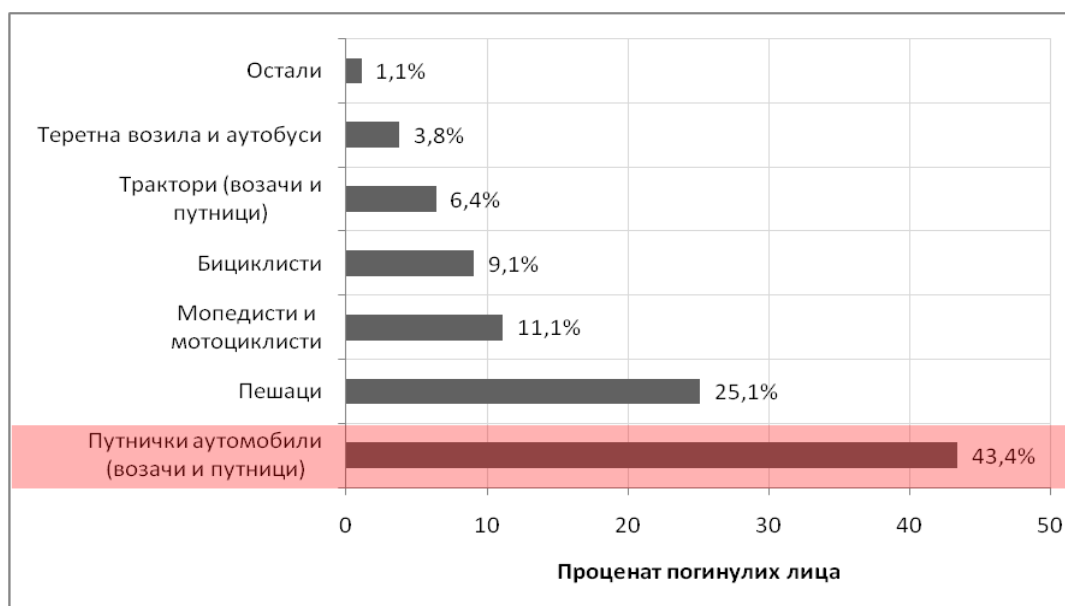
1.4 Категорије учесника у саобраћајним незгодама, Република Србија, 2010-2013.

Категорије учесника у саобраћајним незгодама су посматране и подељене на основу праксе која се примењује у *IRTAD* (International Traffic Safety Data and Analysis Group) међународној групи за анализу и базе података о саобраћајним незгодама. Категорије су:

- 1) Путничка возила (возачи и путници),
- 2) Пешаци;
- 3) Моторизовани двоточкаши (возачи и путници);
- 4) Бициклисти;
- 5) Трактори (возачи и путници);
- 6) Теретна возила и аутобуси и
- 7) Остале категорије.

У односу на поменућу поделу на категорије учесника у саобраћају највећи број погинулих лица у саобраћајним незгодама погине као возач или путник у путничким возилима (43,4%). Посебно забрињавајуће је што четвртина погинулих у саобраћајним незгодама у Србији погине у својству пешака (25,1%).

Возачи и путници на мопедима и мотоциклима су трећа најугроженија категорија учесника у саобраћају у Србији. Процентуално учешће броја погинулих моторизованих двоточкаша износи 11,1%. Ово је посебно забрињавајуће с обзиром да је број регистрованих моторизованих двоточкаша у Србији и даље мали, посебно у односу на просек земаља Европске уније. На пример, број регистрованих мопеда и мотоцикала у току 2012. године у Србији износи 34.362 мотоцикла и 12.875 мопеда. Број регистрованих мопеда и мотоцикала у Србији је у порасту од 2010. године када је регистровано 28.956 мотоцикала и 8.990 мопеда.

Графикон 1-15 Процентуално учешће погинулих у односу на својство и категорију учесника у саобраћају

Бициклисти чине око 9% свих погинулих учесника у саобраћају. Уколико се саберу бројеви погинулих пешака, моторизованих двоточкаша и возача бицикала, закључак је да Република Србија има изузетно велики проблем са страдањем рањивих категорија учесника у саобраћају, који су као такви проглашени од стране Светске здравствене организације и на које треба деловати посебним мерама како би се остварило смањење страдања поменутих категорија учесника у саобраћају.

Возачи и путници на тракторима чине 6,4% од укупног броја погинулих лица, док возачи и путници у теретним возилима и аутобусима, односно комерцијалним возилима чине 3,8% свих погинулих учесника у саобраћају.

1.5 Кратак опис основних показатеља безбедности саобраћаја у Србији у 2013. години, уз поређење у односу на 2012. годину

Стање безбедности саобраћаја у току 2013. године је најбоље од када се у Републици Србији статистички прате подаци о саобраћајним незгодама и последицама. У току 2013. године од стране саобраћајне полиције регистровано је 37.140 саобраћајних незгода, од чега су 13.523 саобраћајне незгоде са настрадалим лицима, а 23.617 са материјалном штетом. У 2013. години догодиле су се 594 саобраћајне незгоде са погинулим лицима и 12.929 незгода са повређеним лицима. У саобраћајним незгодама погинуло је 650 лица, повређено је 18.470 лица, од чега 3.422 лица тешко, а 15.048 лица лако. Број саобраћајних незгода у 2013. години је мањи у односу на 2012. годину за 1,3%, док је број саобраћајних незгода са настрадалим лицима повећан за 1,2%. Број саобраћајних незгода са материјалном штетом које је евидентирала саобраћајна полиција у 2013. години је мањи за 2,6% у односу на 2012. годину. Број најтежих саобраћајних незгода – незгода са погинулим лицима мањи је за 4%, док је број саобраћајних незгода са повређеним лицима повећан за 1,5%. Највеће смањење постигнуто је код броја погинулих лица. У 2013. години забележено је смањење броја погинулих од 5,5% у односу на 2012. годину. Број тешких телесних повреда у 2013. години је смањен за 3,4%, а број лаких телесних повреда је повећан за незнатних 0,2% у односу на 2012. годину.

Саобраћајне незгоде и последице према основним обележјима, 2013. година

2.

Извештај о стању безбедности саобраћаја у Републици Србији за 2013. годину

2 Саобраћајне незгоде и последице према основним обележјима, 2013. година

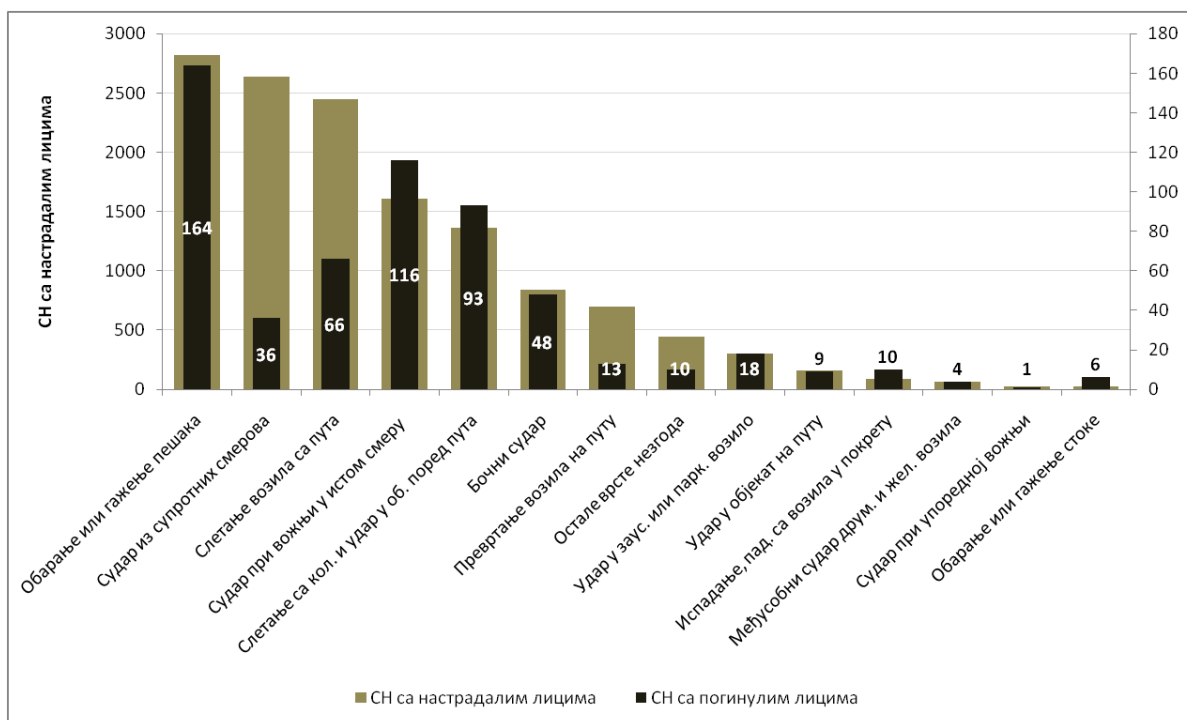
2.1 Анализа саобраћајних незгода и последица према видовима

Према постојећој подели видови саобраћајних незгода су сврстани у 14 категорија. Највећи број саобраћајних незгода у 2013. години придружен је категорији „слетање возила са пута“, укупно 9.111 саобраћајних незгода, као и категорији „судари из супротних смерова“ 6.941 саобраћајна незгода. Изузетно велики број саобраћајних незгода је придружен категорији „остале врсте незгода“ чак 5.162 саобраћајне незгоде, што значи да незгода није могла бити придружена неком од именованих видова саобраћајних незгода. Ово указује на потребу кориговања праћења видова (врста) саобраћајних незгода, јер је очигледно да постоји велики број саобраћајних незгода које из оправданих или неоправданих разлога није могуће окарактерисати одговарајућим видом саобраћајне незгоде.

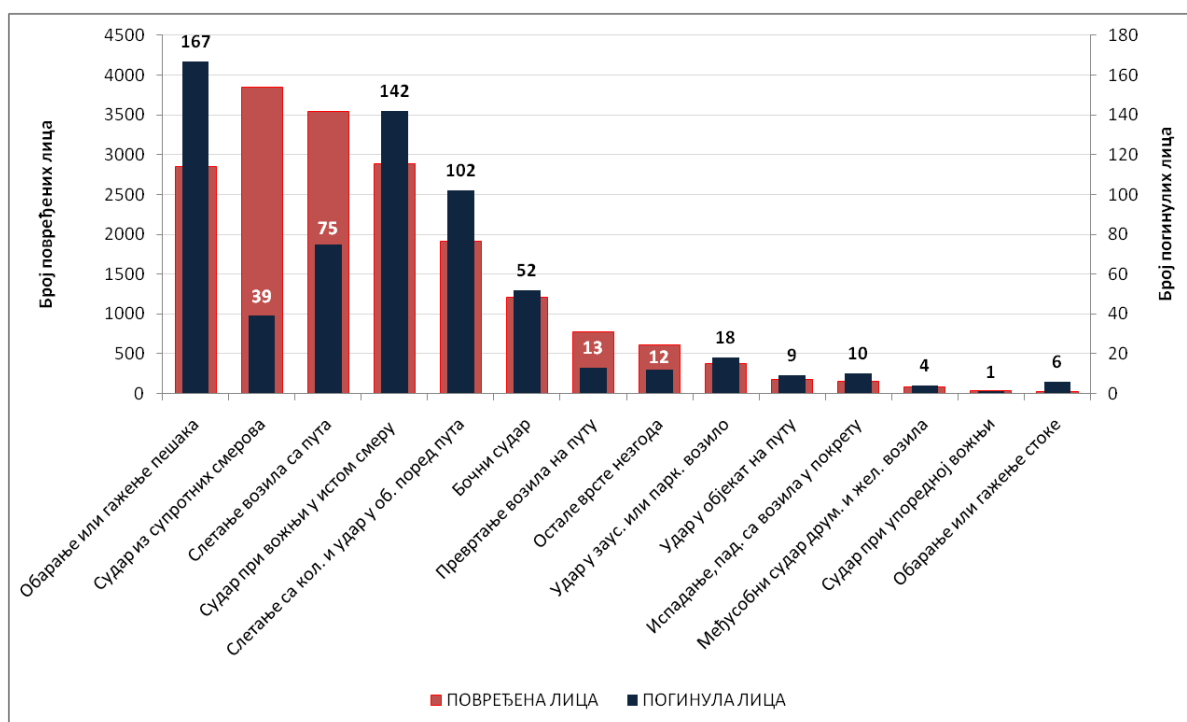
Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима у 2013. години је придружен категорији „обарања или гажења пешака“, чак 2.821 саобраћајна незгода. У односу на укупан број саобраћајних незгода са настрадалим лицима овај број чини 20,9%. Исто тако, највећи број погинулих лица је забележен код саобраћајних незгода „са обарањем или гажењем пешака“ – 167 погинулих лица. Након овог вида, следе „судари из супротних смерова“ којима је придружена 2.641 саобраћајна незгода са настрадалим лицима, као и вид „слетање возила са пута“ коме је придружено 2.446 саобраћајних незгода. Међутим, када посматрамо погинула лица, након „обарања или гажења пешака“, највећи број лица живот изгуби у „сударима при вожњи у истом смеру“ – 142 погинула лица и „слетању са коловоза и удару у објекат поред пута“ – 102 погинула лица.

Табела 2-1 Број и последице саобраћајних незгода према врстама (видовима) саобраћајних незгода

Врсте (видови) саобраћајних незгода	Укупно СН	САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ				ПОСЛЕДИЦЕ				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	НАС	ПОГ	Укупно повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно	37140	23617	13523	594	12929	19120	650	18470	3422	15048
<i>Обарање или гажење пешака</i>	2858	37	2821	164	2657	3017	167	2850	775	2075
<i>Бочни судар</i>	2250	1413	837	48	789	1264	52	1212	284	928
<i>Судар при вожњи у истом смеру</i>	3955	2349	1606	116	1490	3032	142	2890	523	2367
<i>Судар из супротних смерова</i>	6941	4300	2641	36	2605	3884	39	3845	483	3362
<i>Слетање возила са пута</i>	9111	6665	2446	66	2380	3614	75	3539	381	3158
<i>Слетање са коловоза и удар у објект поред пута</i>	2224	861	1363	93	1270	2014	102	1912	472	1440
<i>Остале врсте незгода</i>	5162	4721	441	10	431	623	12	611	81	530
<i>Удар у заустављено или паркирано возило</i>	385	87	298	18	280	396	18	378	96	282
<i>Превртање возила на путу</i>	2068	1368	700	13	687	787	13	774	191	583
<i>Испадање, падање са возила у покрету</i>	873	781	92	10	82	160	10	150	38	112
<i>Удар у објект на путу</i>	182	20	162	9	153	181	9	172	72	100
<i>Судар при упоредној вожњи</i>	243	216	27	1	26	31	1	30	5	25
<i>Међусобни судар друмског и жел. возила</i>	827	761	66	4	62	84	4	80	11	69
<i>Обарање или гажење стоке</i>	61	38	23	6	17	33	6	27	10	17

Графикон 2-1 Број саобраћајних незгода са настрадалим лицима и саобраћајних незгода са погинулим лицима у односу на врсте (видове) саобраћајних незгода

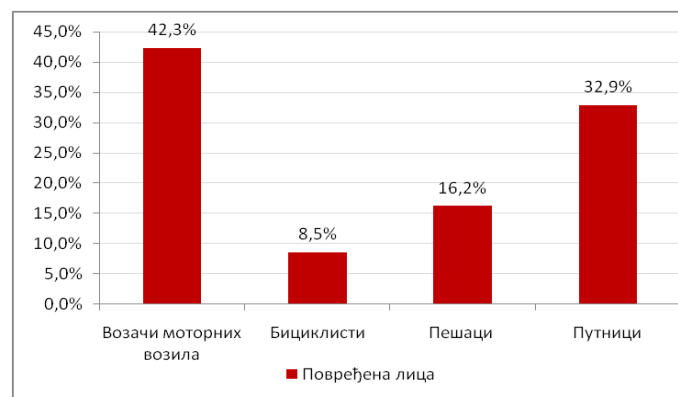
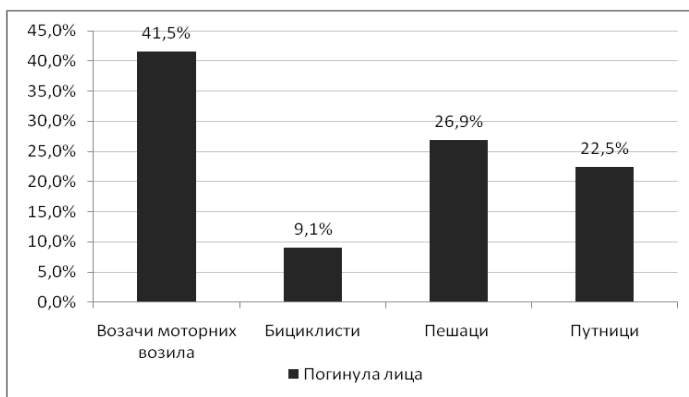

Графикон 2-2 Број погинулих и повређених лица у односу на врсте (видове) саобраћајних незгода

2.2 Анализа саобраћајних незгода и последица према категоријама учесника у саобраћају

Табела 2-2 Последице саобраћајних незгода у зависности од категорије учесника у саобраћају

Учесници	Укупно настрадало лица	%	Број настрадалих лица								
			ПОГИНУЛИ				ПОВРЕЂЕНИ				
			Укупно ПОГ	%	На лицу места	Умрли за вр. превоза до здравствене установе	Умрли у здравственој установи	Укупно ПОВ	%	Теже	Лакше
Укупно	19120	100,0%	650	100,0%	398	122	130	18470	100,0%	3422	15048
Возачи моторних возила	8080	42,3%	270	41,5%	183	42	45	7810	42,3%	1287	6523
Бициклисти	1633	8,5%	59	9,1%	29	17	13	1574	8,5%	438	1136
Пешаци	3171	16,6%	175	26,9%	92	32	51	2996	16,2%	807	2189
Путници	6227	32,6%	146	22,5%	94	31	21	6081	32,9%	887	5194
Остали учесници	9	0,0%	0	0,0%	0	0	0	9	0,0%	3	6

Графикон 2-3 Број погинулих и повређених лица у зависности од категорија учесника у саобраћају

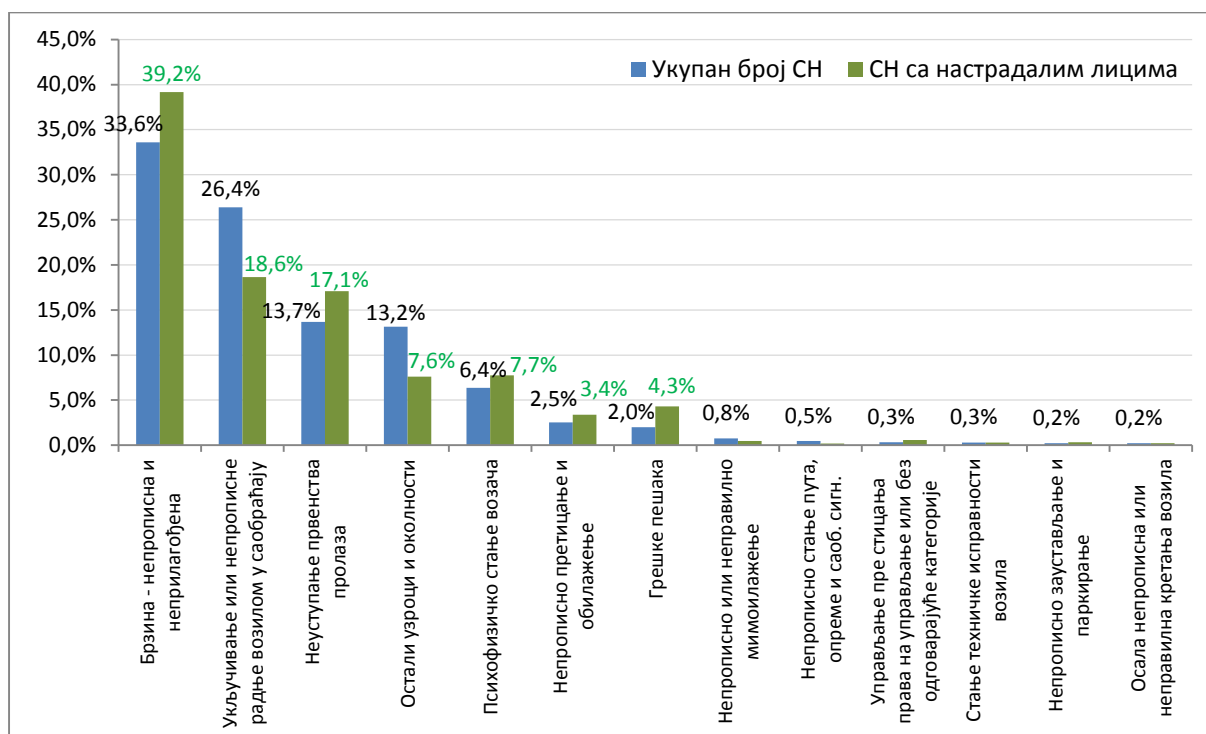
2.3 Анализа саобраћајних незгода и последица према утицајним факторима у процесу настанка саобраћајне незгоде

У највећем броју саобраћајних незгода у 2013. години, забележен је утицај непрописне или неприлагођене брзине или 12.481 саобраћајна незгода, односно 33,6% од укупног броја незгода. Након непрописне или неприлагођене брзине следи укључивање или друге непрописне радње возилом у саобраћају са 9.798 незгода и неуступање првенства пролаза које је придружено код 5.074 саобраћајне незгоде. Великом броју саобраћајних незгода није могао бити придружен ниједан од предвиђених утицајни фактора према постојећој номенклатури МУП-а Републике Србије. Укупно 4.886 саобраћајних незгода, је придружено „осталим узроцима и грешкама“, што указује на проблем постојећег начина прикупљања података о утицајним факторима (узроцима и грешкама према постојећој номенклатури МУП-а).

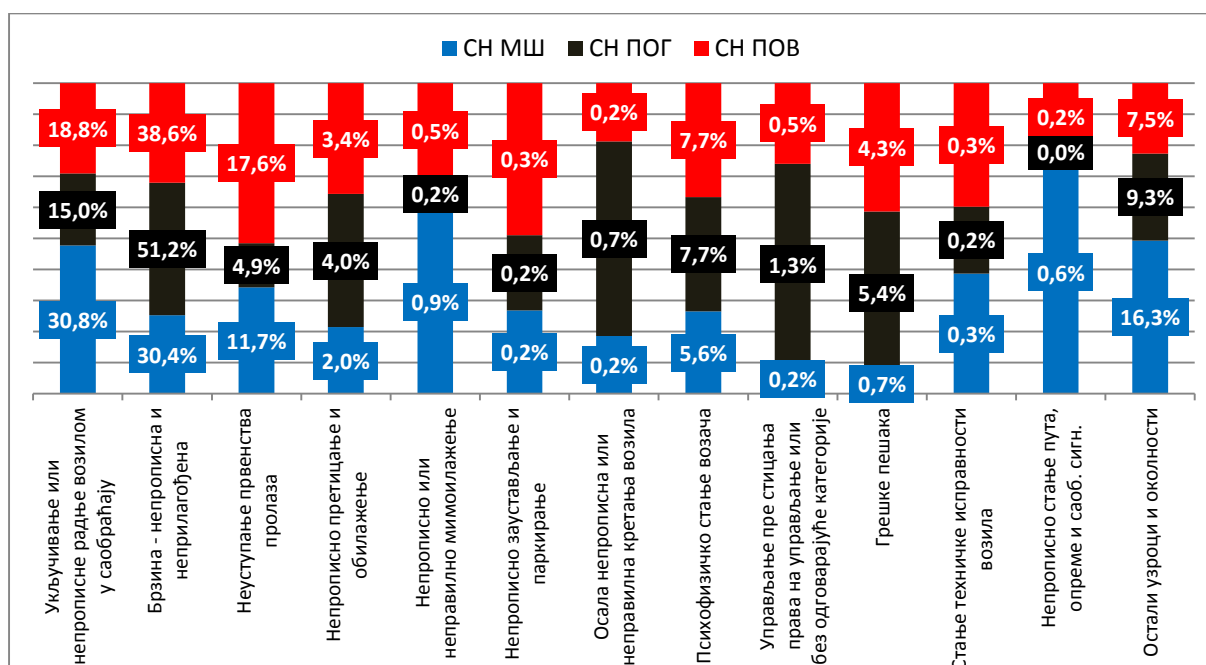
Код саобраћајних незгода са настрадалим лицима, најзначајнији утицајни фактор је непрописна или неприлагођена брзина, због које је регистровано 5.295 саобраћајних незгода или 39,2% саобраћајних незгода. Након овог утицајног фактора издвајамо укључивање или друге непрописне радње возилом у саобраћају (2.521), неуступање првенства пролаза (2.309) и психофизичко стање возача, пре свега утицај алкохола – 1.046 саобраћајних незгода. Са повећањем тежине последица саобраћајних незгода повећава се процентуално учешће утицаја непрописне или неприлагођене брзине на настанак саобраћајних незгода. Тако је код саобраћајних незгода са погинулим лицима утицај непрописне или неприлагођене брзине препознат код 304 саобраћајне незгоде са погинулим лицима, што чини 51,2% од укупног броја саобраћајних незгода са погинулим лицима. Код најтежих саобраћајних незгода могу се издвојити утицаји: непрописног укључивања или других непрописних радњи возилом у саобраћају, неуступање првенства пролаза и утицај психофизичког стања возача, а пре свега утицај алкохола.

Табела 2-3 Утицајни фактори у процесу настанка саобраћајних незгода

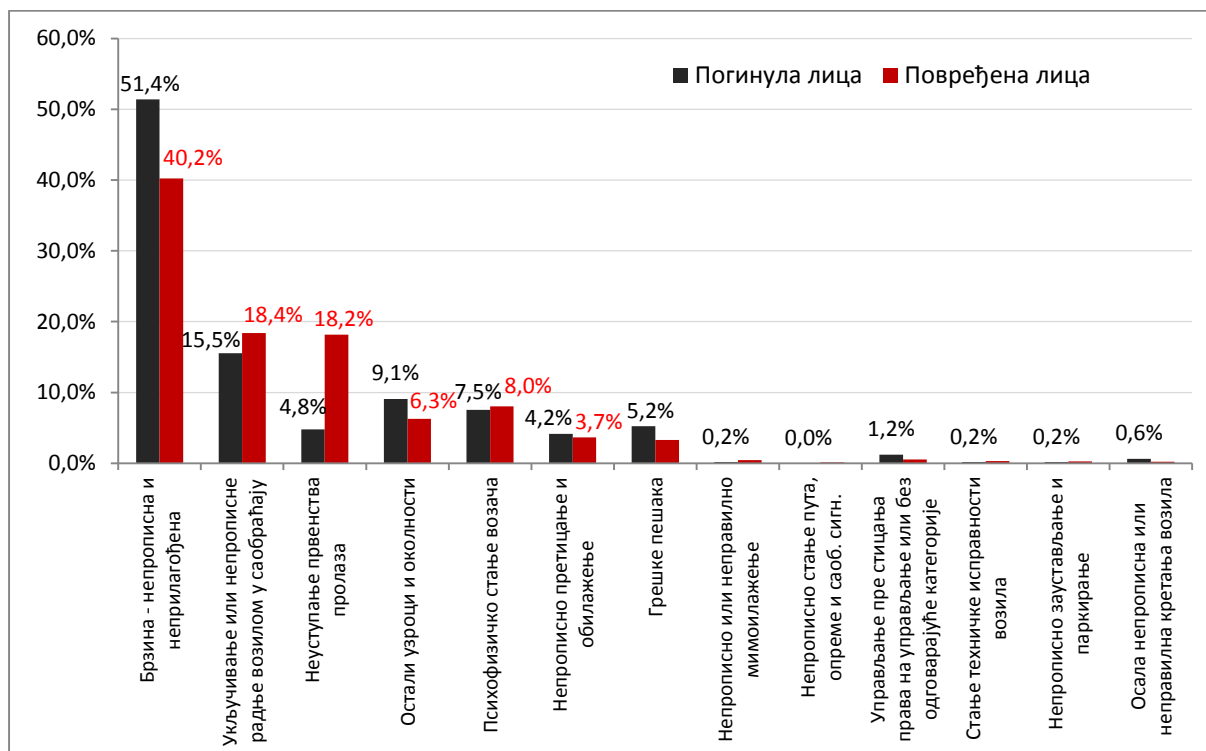
Утицајни фактори у процесу настанка саобраћајних незгода	Укупно СН	САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ				ПОСЛЕДИЦЕ				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	НАС	ПОГ	Укупно повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно	37140	23617	13523	594	12929	19120	650	18470	3422	15048
<i>Укључивање или непрописне радње возилом у саобраћају</i>	9798	7277	2521	89	2432	3499	101	3398	594	2804
<i>Брзина - непрописна и неприлагођена</i>	12481	7186	5295	304	4991	7764	334	7430	1410	6020
<i>Неуступање првенства пролаза</i>	5074	2765	2309	29	2280	3385	31	3354	456	2898
<i>Непрописно претицање и обилажење</i>	936	477	459	24	435	705	27	678	144	534
<i>Непрописно или неправилно мимоилажење</i>	287	223	64	1	63	87	1	86	18	68
<i>Непрописно заустављање и паркирање</i>	89	44	45	1	44	53	1	52	9	43
<i>Остала непрописна или неправилна кретања возила</i>	77	47	30	4	26	43	4	39	13	26
<i>Психофизичко стање возача</i>	2366	1320	1046	46	1000	1532	49	1483	289	1194
<i>Управљање пре стицања права на управљање или без одговарајуће категорије</i>	124	46	78	8	70	106	8	98	27	71
<i>Грешке пешака</i>	738	155	583	32	551	639	34	605	169	436
<i>Стање техничке исправности возила</i>	112	71	41	1	40	62	1	61	11	50
<i>Непрописно стање пута, опреме и саобр. сигн.</i>	172	149	23	0	23	25	0	25	2	23
<i>Остали узроци и околности</i>	4886	3857	1029	55	974	1220	59	1161	280	881

Графикон 2-4 Утицајни фактори (узроци и грешке) у односу на укупан број саобраћајних незгода и број саобраћајних незгода са настрадалим лицима

Графикон 2-5 Утицајни фактори (узроци и грешке) у односу на врсте саобраћајних незгода

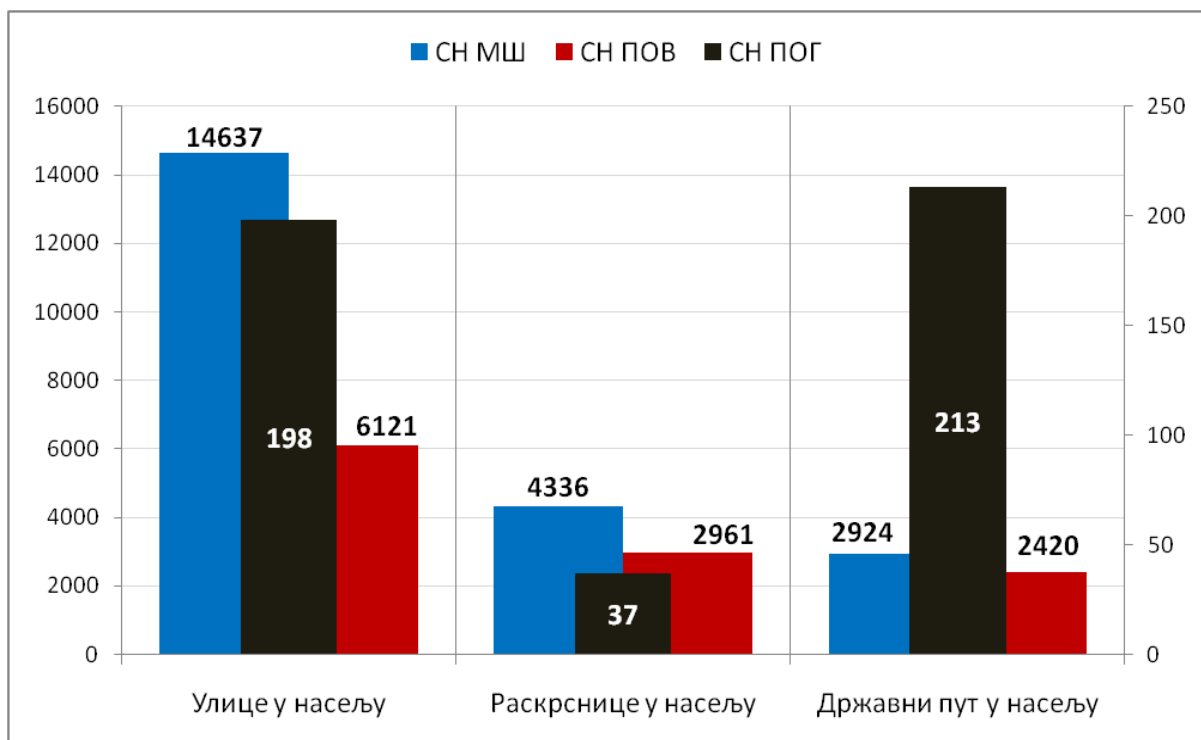
Графикон 2-6 Утицајни фактори (узроци и грешке) у односу на укупан број погинулих и повређених лица

Код погинулих лица у току 2013. године преовлађује утицај непрописне или неприлагођене брзине кретања возила (51,4%), затим укључивање и друге непрописне радње возилом у саобраћају (15,5%), психофизичко стање возача (7,5%), грешке пешака (5,2%) и неуступање првенства пролаза (4,8%). Редослед најчешћих утицајних фактора је нешто другачији код броја повређених лица, а пре свега се разликује код утицаја неуступања првенства пролаза на настанак саобраћајних незгода (18,2%) и утицај психофизичког стања возача, односно утицај управљања возилом под дејством алкохола (8%).

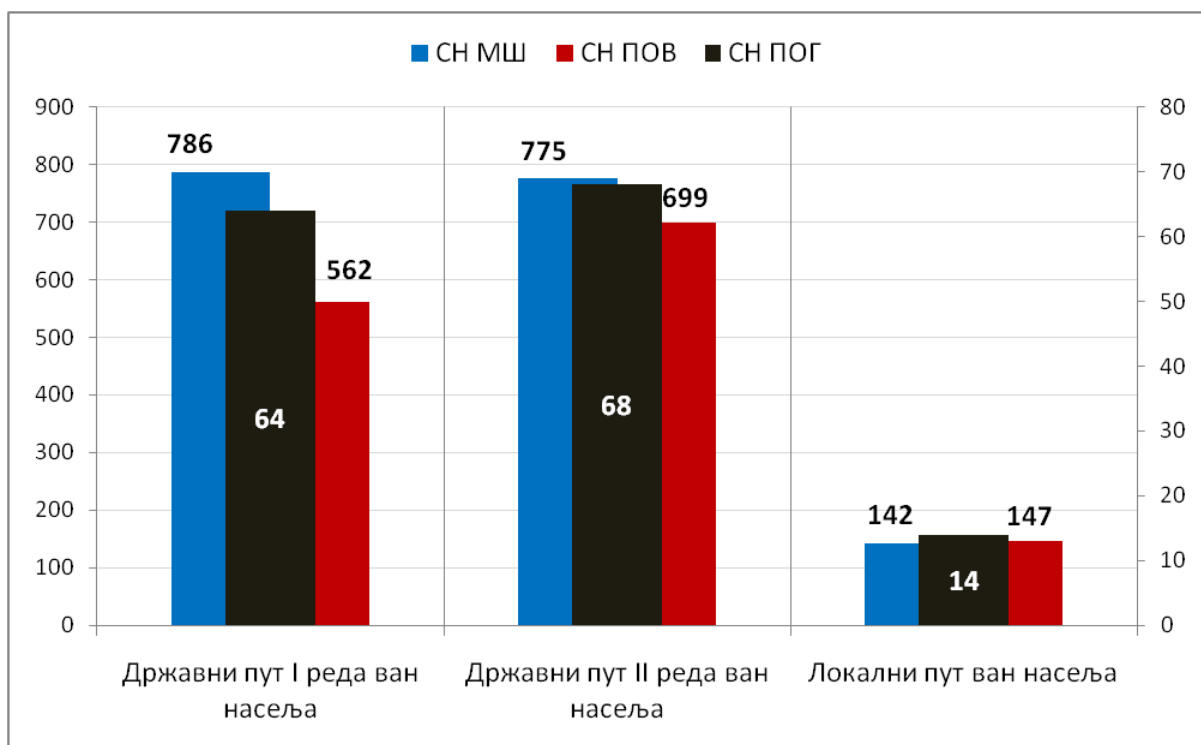
2.4 Анализа саобраћајних незгода и последица према месту догађања

Табела 2-4 Број и последице саобраћајних незгода у односу на место догађања незгоде (насеље, ван насеља, државни пут првог реда, државни пут другог реда...)

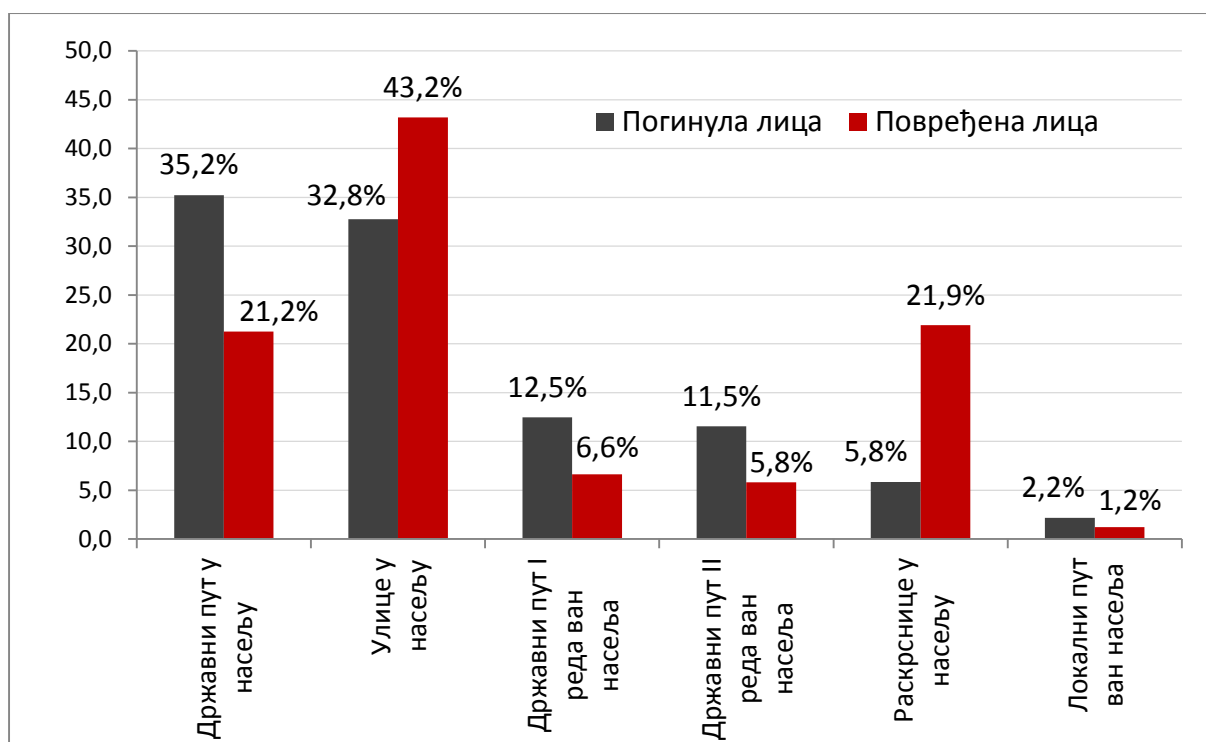
Место настанка саобраћајне незгоде	Укупно СН	САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ				ПОСЛЕДИЦЕ				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	НАС	ПОГ	Укупно повређено		
								ПОВ	ТТП	ЛТП
Укупно	37140	23617	13523	594	12929	19120	650	18470	3422	15048
У насељу – укупно	33847	21897	11950	448	11502	16390	480	15910	2850	13060
Улице у насељу	20956	14637	6319	198	6121	8181	213	7968	1508	6460
Раскрснице у насељу	7334	4336	2998	37	2961	4058	38	4020	533	3487
Државни пут (I или II реда) у насељу	5557	2924	2633	213	2420	4151	229	3922	809	3113
Ван насеља – укупно	3293	1720	1573	146	1427	2730	170	2560	572	1988
Раскрснице путева ван насеља – укупно	36	17	19	0	19	39	0	39	1	38
Раскрснице на државном путу I реда ван насеља	15	6	9	0	9	18	0	18	0	18
Раскрснице на државном путу II реда ван насеља	20	11	9	0	9	20	0	20	1	19
Раскрснице на локалним путевима	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1
Ван насеља на отвореном путу – укупно	3257	1703	1554	146	1408	2691	170	2521	571	1950
Државни пут I реда ван насеља	1412	786	626	64	562	1148	75	1073	270	803
Државни пут II реда ван насеља	1542	775	767	68	699	1307	81	1226	261	965
Локални пут ван насеља	303	142	161	14	147	236	14	222	40	182

Графикон 2-7 Број саобраћајних незгода У НАСЕЉУ- подела према врстама саобраћајних незгода

Графикон 2-8 Саобраћајне незгоде ВАН НАСЕЉА – подела према врстама саобраћајних незгода

Графикон 2-9 Број погинулих и повређених лица у зависности од места незгоде (насеље, ван насеља, магистрални или регионални пут и сл.)

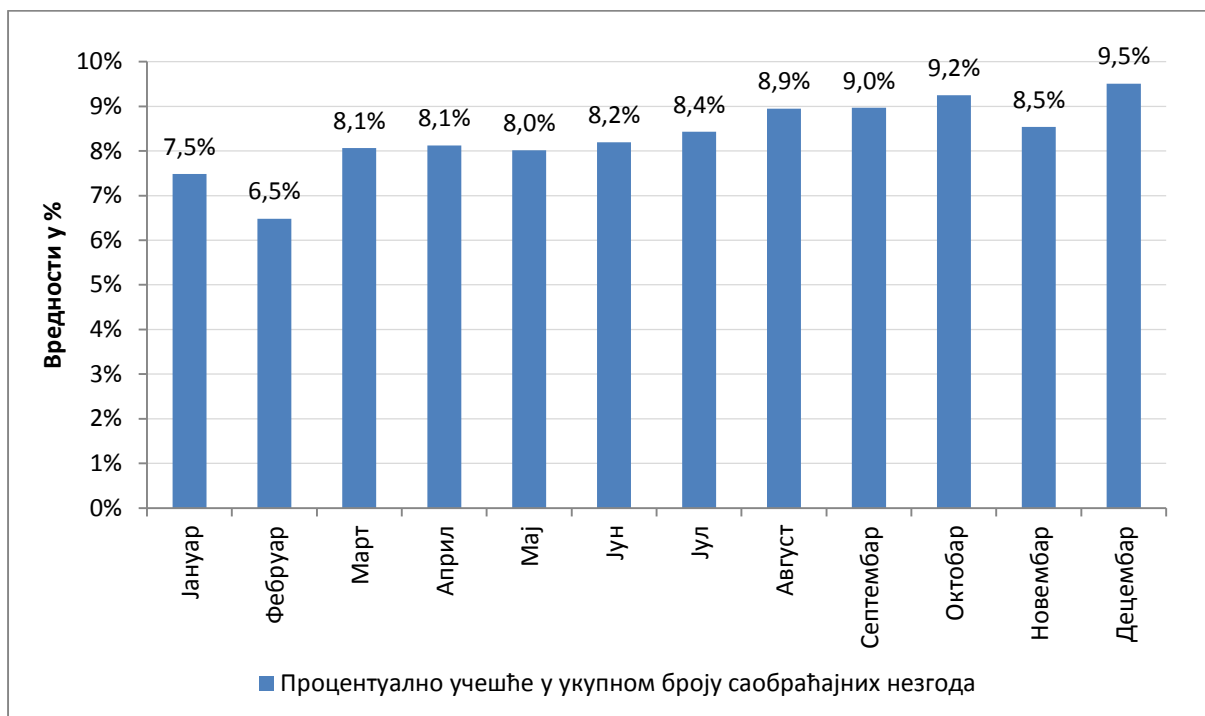
Највећи број саобраћајних незгода у 2013. години се догодио на улицама у насељу, укупно 20.956 саобраћајних незгода. Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима се такође догодио на улицама у насељу – 6.319 саобраћајних незгода са настрадалим лицима. Са друге стране, највећи број саобраћајних незгода са погинулим лицима се догодио на проласцима државног пута кроз насеље – укупно 213 саобраћајних незгода са погинулим лицима. Након државних путева у насељу, највећи број саобраћајних незгода са погинулим лицима догодио се на улицама у насељу – 198, док се на државним путевима ван насеља догодило 146 саобраћајних незгода са погинулим лицима.

У току 2013. године највећи број погинулих лица живот је изгубио на проласцима државних путева кроз насеље или 35,2% од укупног броја погинулих лица, затим следе улице у насељу на којима је погинуло 32,8% од укупног броја погинулих лица. На државним путевима ван насеља погинуло је 24% од укупног броја погинулих лица, и то на државним путевима I реда 12,5%, а на државним путевима II реда 11,5%. На раскрсницама у насељу погинуло је 5,8% од укупног броја погинулих лица, док је на локалним путевима ван насеља погинуло 2,2% од укупног броја погинулих лица. За разлику од погинулих лица, највећи број повређених лица у току 2013. године је на улицама у насељу – 43,2% од укупног броја повређених. Велики број повређених лица је регистрован на раскрсницама у насељу, чак 21,9% од укупног броја повређених.

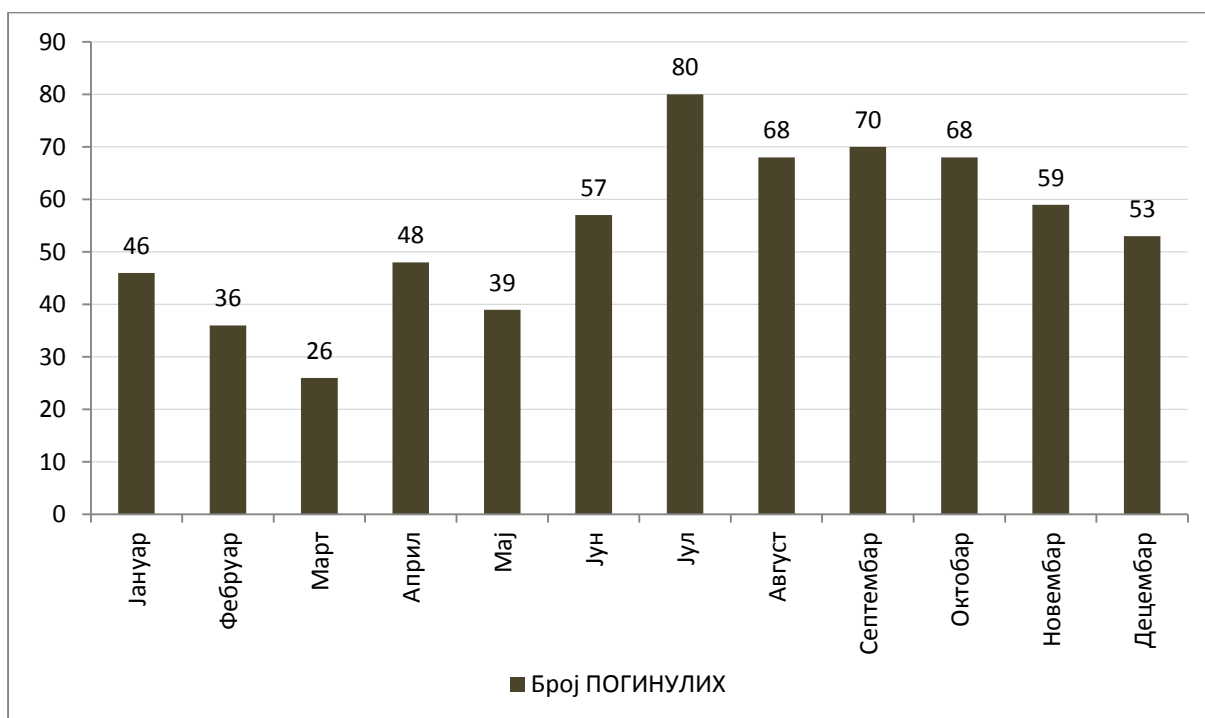
2.5 Временска расподела саобраћајних незгода

Табела 2-5 Број и последице саобраћајних незгода по месецима

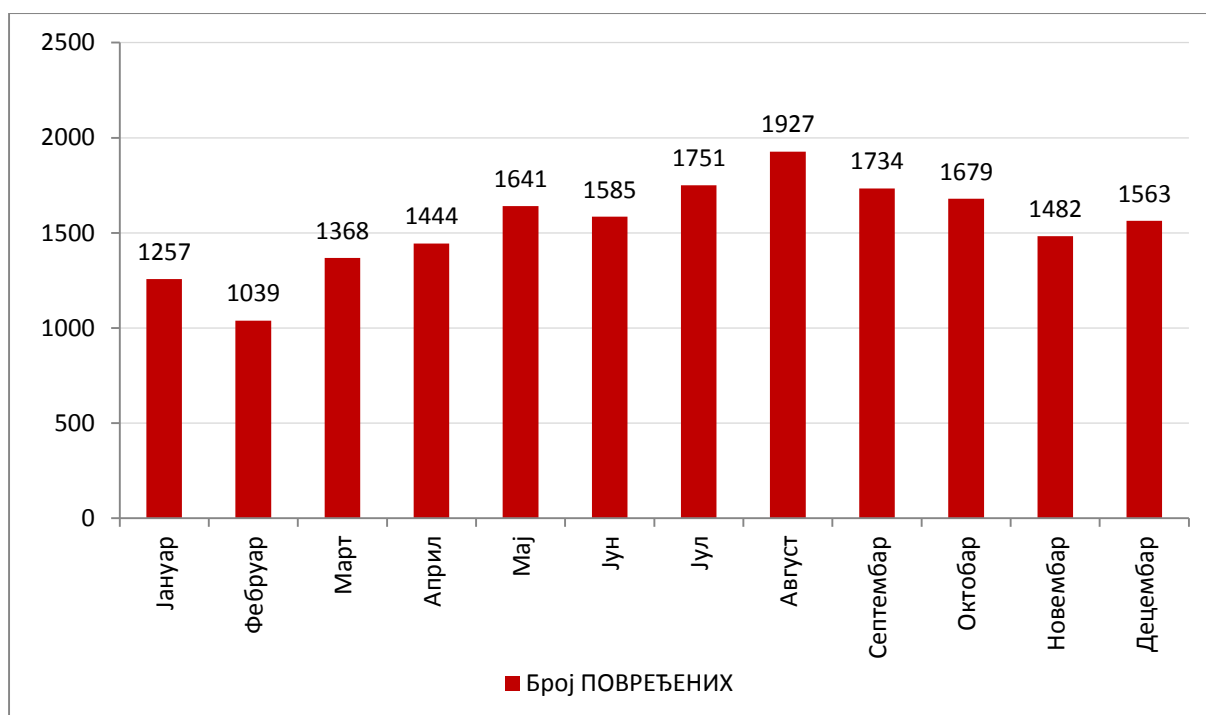
Месеци	Укупно СН	САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ				ПОСЛЕДИЦЕ				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	Погинуло	Повређено		
								Укупно повређено	Теже повређено	Лакше повређено
Укупно	37140	23617	13523	594	12929	19120	650	18470	3422	15048
Јануар	2779	1907	872	42	830	1303	46	1257	190	1067
Фебруар	2408	1646	762	31	731	1075	36	1039	182	857
Март	2995	2008	987	25	962	1394	26	1368	215	1153
Април	3016	1908	1108	46	1062	1492	48	1444	293	1151
Мај	2976	1799	1177	38	1139	1680	39	1641	268	1373
Јун	3044	1856	1188	52	1136	1642	57	1585	325	1260
Јул	3130	1835	1295	72	1223	1831	80	1751	343	1408
Август	3323	1953	1370	62	1308	1995	68	1927	362	1565
Септембар	3331	2061	1270	59	1211	1804	70	1734	354	1380
Октобар	3435	2154	1281	63	1218	1747	68	1679	326	1353
Новембар	3171	2066	1105	57	1048	1541	59	1482	259	1223
Децембар	3532	2424	1108	47	1061	1616	53	1563	305	1258

Графикон 2-10 Процентуално учешће у укупном броју саобраћајних незгода по месецима у току године

Графикон 2-11 Број погинулих лица у саобраћајним незгодама по месецима у току године

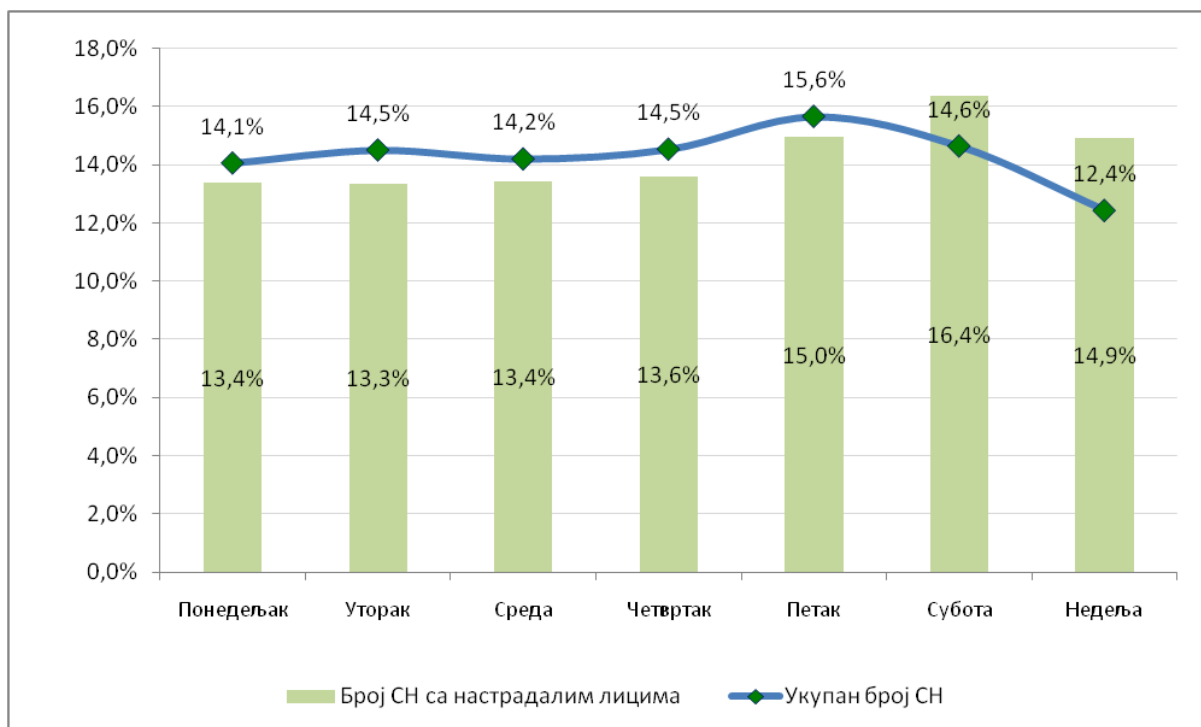
Графикон 2-12 Број повређених лица у саобраћајним незгодама по месецима у току године

Посматрано по месецима у току 2013. године, број саобраћајних незгода је растућег карактера почевши од јануара до децембра, што се најбоље уочава анализом процентуалног учешћа у укупном броју саобраћајних незгода по месецима. Највеће процентуално учешће забележено је у децембру (9,5%), док је најмање процентуално учешће забележено у фебруару (6,5%).

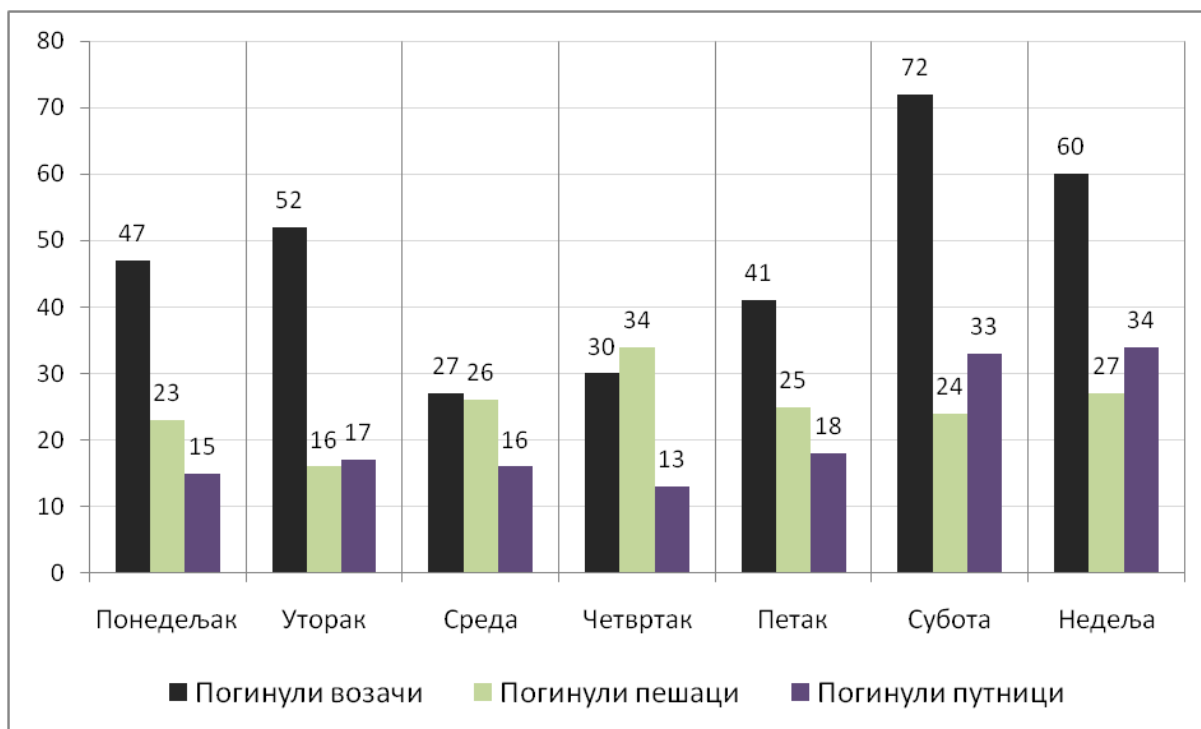
За разлику од растућег карактера укупног броја саобраћајних незгода, број погинулих лица у 2013. години је највећи средином године, односно током јула, септембра и августа, а најмањи почетком године у фебруару и марту. У првој половини године, од јануара до јуна, забележене су велике осцилације броја погинулих лица. Након достизања максималног броја погинулих – у јулу 2013. године када је погинуло 80 људи, следи опадање броја погинулих до децембра 2013. године када су на нашим путевима погинула 53 лица. Слично је и са бројем повређених лица. Најмањи број је почетком године током зимских месеци, док је највећи број повређених забележен средином године током летњих месеци.

Табела 2-6 Број и последице саобраћајних незгода по данима у недељи

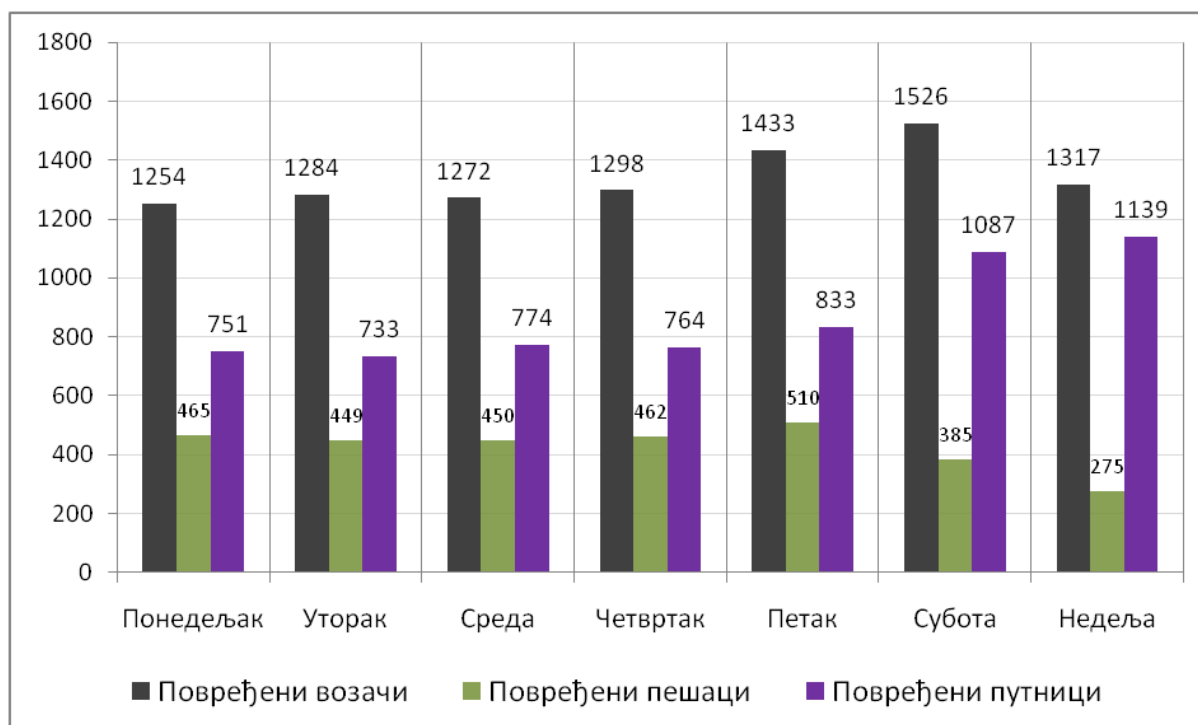
Дани у недељи	Укупно СН	СН НАС	ПОГИНУЛИ				ПОВРЕЂЕНИ					
			Укупно	Возачи	Пешаци	Путници	Укупно	Возачи	Пешаци	Путници	Тераоци стоке	Јахачи
Укупно	37140	19120	650	329	175	146	18470	9384	2996	6081	0	9
<i>Понедељак</i>	5220	2559	85	47	23	15	2474	1254	465	751	0	4
<i>Уторак</i>	5385	2551	85	52	16	17	2466	1284	449	733	0	0
<i>Среда</i>	5273	2565	69	27	26	16	2496	1272	450	774	0	0
<i>Четвртак</i>	5396	2601	77	30	34	13	2524	1298	462	764	0	0
<i>Петак</i>	5812	2862	84	41	25	18	2778	1433	510	833	0	2
<i>Субота</i>	5436	3128	129	72	24	33	2999	1526	385	1087	0	1
<i>Недеља</i>	4618	2854	121	60	27	34	2733	1317	275	1139	0	2
<i>Викенд</i>	13935	7978	303	156	71	76	7675	3855	1022	2793	0	5

Графикон 2-13 Број саобраћајних незгода и незгода са настрадалим лицима по данима

Графикон 2-14 Погинула лица у саобраћајним незгодама по данима и својству учесника у саобраћају

Графикон 2-15 Повређена лица у саобраћајним незгодама по данима и својству учесника у саобраћају

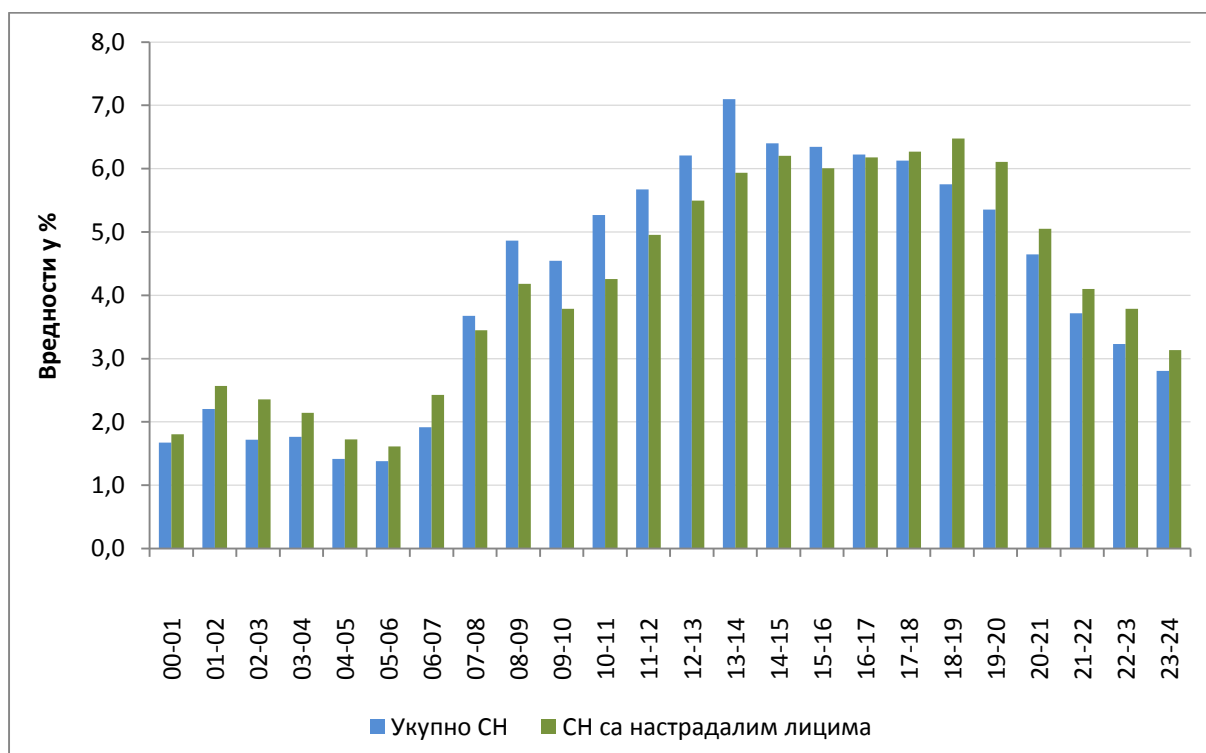
Анализом укупног броја саобраћајних незгода по данима у седмици у току 2013. године нема изражених осцилација. Ипак, можемо издвојити недељу када је регистрован најмањи број саобраћајних незгода. За разлику од укупног броја саобраћајних незгода у данима викенда се повећава број тежих саобраћајних незгода – саобраћајних незгода са настрадалим лицима. Тако се петком, суботом и недељом догађа највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима.

Детаљнијом анализом, односно посматрањем погинулих лица у односу на својство учесника у саобраћају, у току 2013. године највећи број погинулих возача живот је изгубило у данима викенда (субота и недеља), као и почетком радне седмице у понедељак и уторак. За разлику од возача највећи број погинулих пешака у 2013. години је живот изгубио у среду. Посматрајући број погинулих пешака не могу се уочити јасна правила њиховог страдања у односу на дане у седмици. За разлику од пешака највећи број погинулих путника је у данима викенда, односно у суботу и недељу.

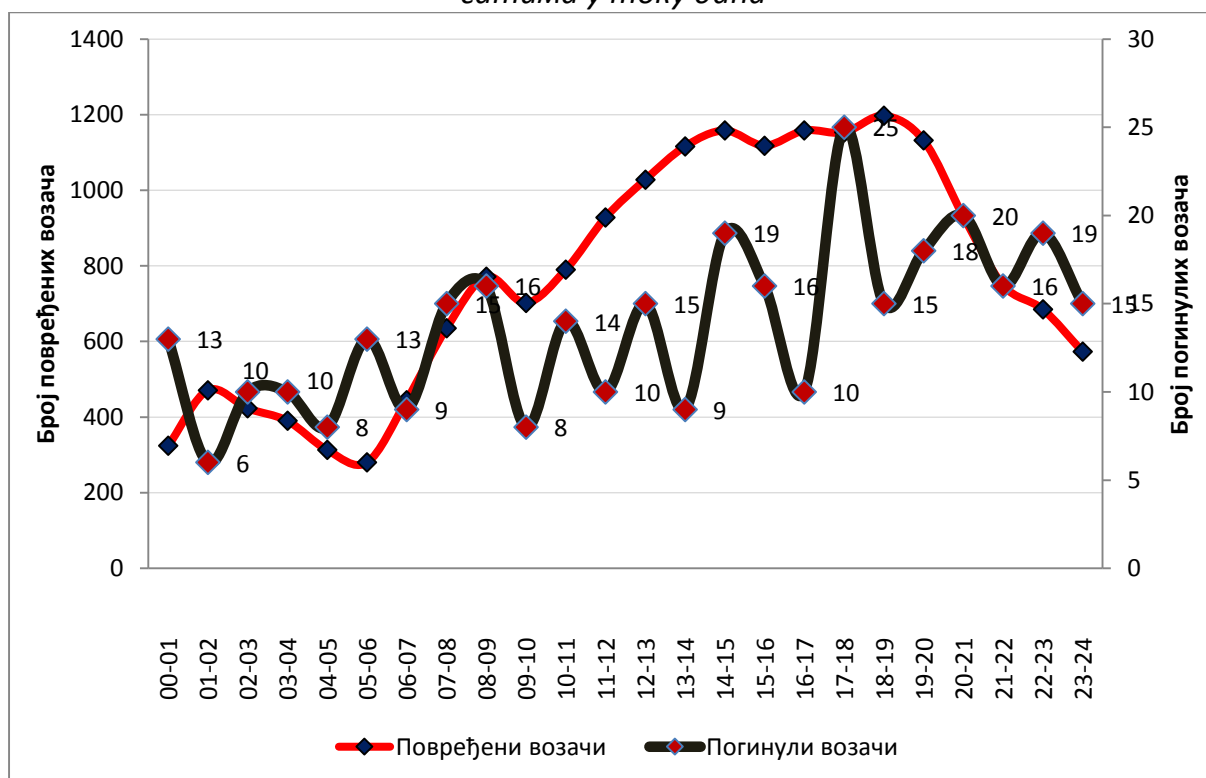
На основу анализе саобраћајних незгода и последица по данима у недељи можемо закључити да се тежина последица саобраћајних незгода у току 2013. године повећавала у данима викенда. Највећи број најтежих последица саобраћајних незгода је забележен суботом и недељом, како код возача тако и код путника у моторним возилима.

Табела 2-7 Број и последице саобраћајних незгода по сатима у току дана у односу на категорије учесника у саобраћају

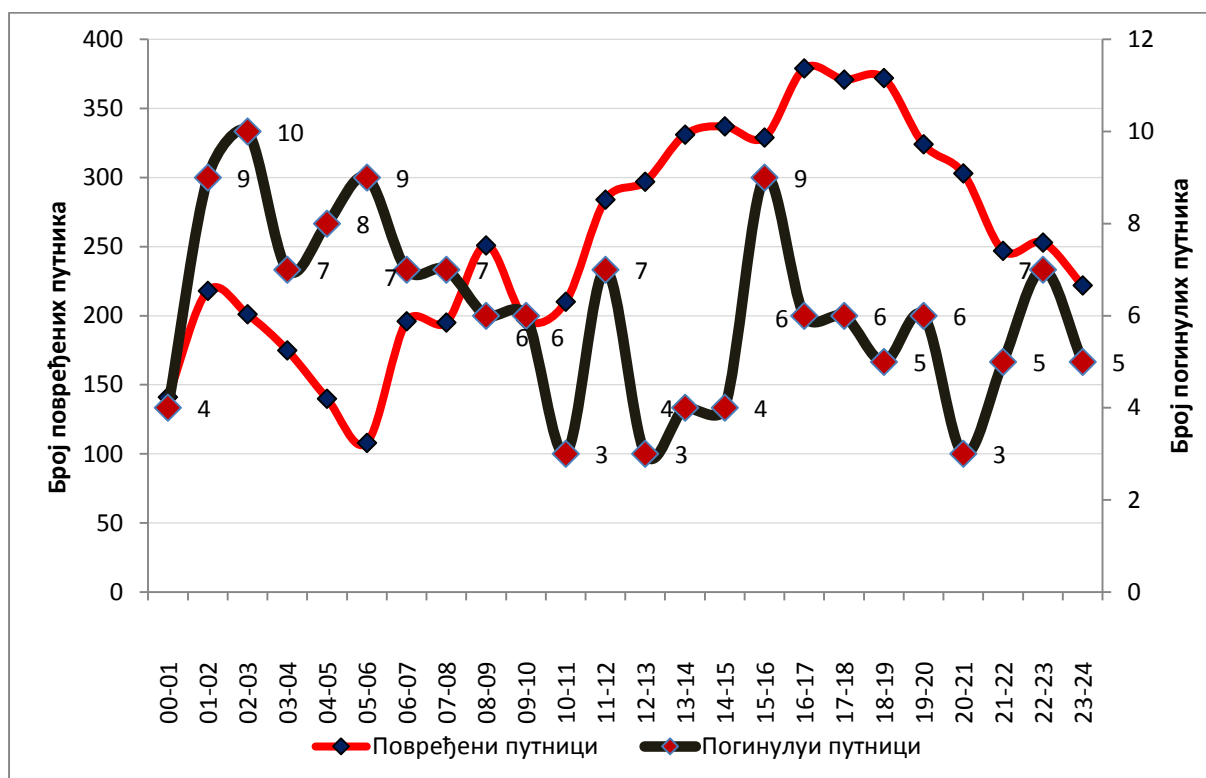
Часови	Укупно СН	СН НАС	ПОГИНУЛИ				ПОВРЕЂЕНИ					
			Укупно	Возачи	Пешаци	Путници	Укупно	Возачи	Пешаци	Путници	Тераоци стоке	Јахачи
Укупно	37140	19120	650	329	175	146	18470	9384	2996	6081	0	9
00-01	621	345	21	13	4	4	324	164	19	141	0	0
01-02	819	491	20	6	5	9	471	216	37	218	0	0
02-03	638	450	27	10	7	10	423	197	25	201	0	0
03-04	655	410	20	10	3	7	390	192	23	175	0	0
04-05	525	330	17	8	1	8	313	164	9	140	0	0
05-06	513	308	28	13	6	9	280	155	17	108	0	0
06-07	712	464	19	9	3	7	445	202	47	196	0	0
07-08	1364	659	24	15	2	7	635	325	115	195	0	0
08-09	1807	799	28	16	6	6	771	382	138	251	0	0
09-10	1688	724	22	8	8	6	702	351	154	197	0	0
10-11	1956	814	24	14	7	3	790	403	176	210	0	1
11-12	2106	947	19	10	2	7	928	461	183	284	0	0
12-13	2305	1051	23	15	5	3	1028	530	201	297	0	0
13-14	2637	1135	19	9	6	4	1116	571	214	331	0	0
14-15	2377	1186	28	19	5	4	1158	624	197	337	0	0
15-16	2357	1148	30	16	5	9	1118	591	198	329	0	0
16-17	2312	1181	23	10	7	6	1158	592	186	379	0	1
17-18	2276	1199	46	25	15	6	1153	582	198	371	0	2
18-19	2137	1238	41	15	21	5	1197	583	240	372	0	2
19-20	1988	1168	36	18	12	6	1132	567	240	324	0	1
20-21	1726	966	35	20	12	3	931	473	155	303	0	0
21-22	1380	784	35	16	14	5	749	405	96	247	0	1
22-23	1199	724	39	19	13	7	685	360	72	253	0	0
23-24	1042	599	26	15	6	5	573	294	56	222	0	1

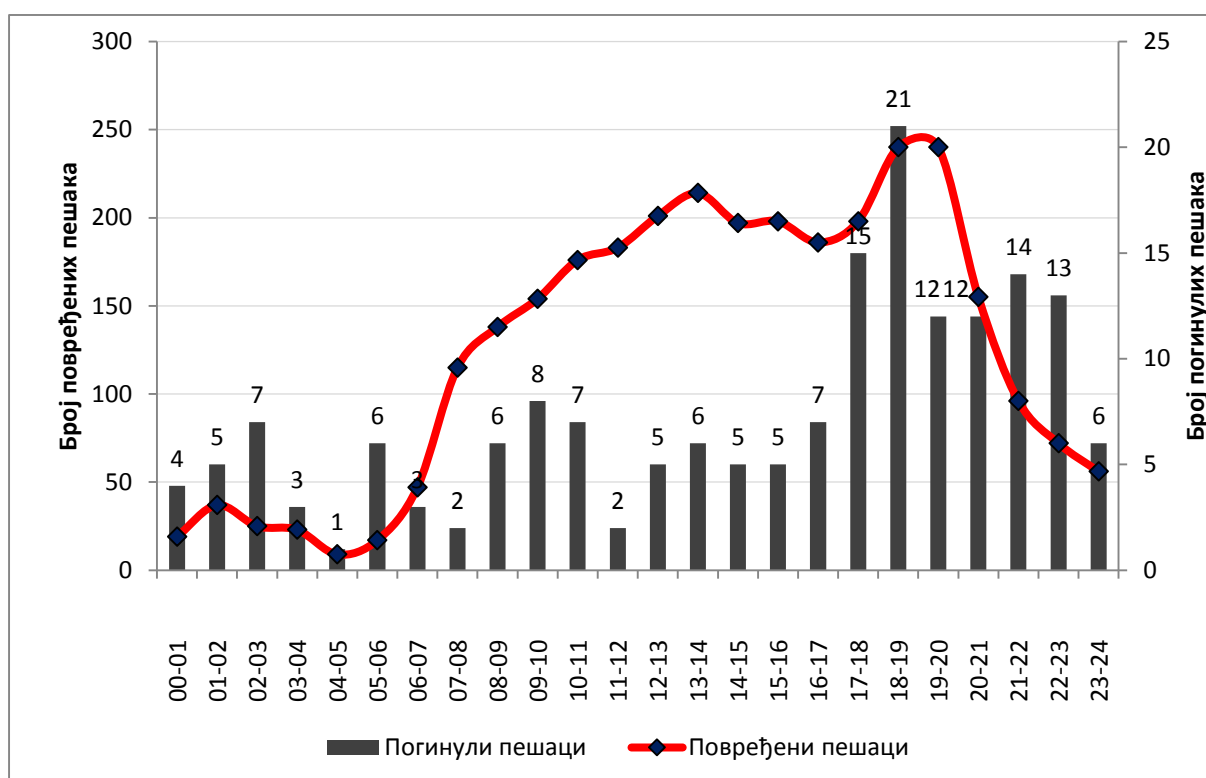
Графикон 2-16 Број саобраћајних незгода и незгода са настрадалим лицима по сатима у току дана

Графикон 2-17 Број погинулих и повређених ВОЗАЧА по сатима у току дана

Графикон 2-18 Број погинулих и повређених ПУТНИКА по сатима у току дана

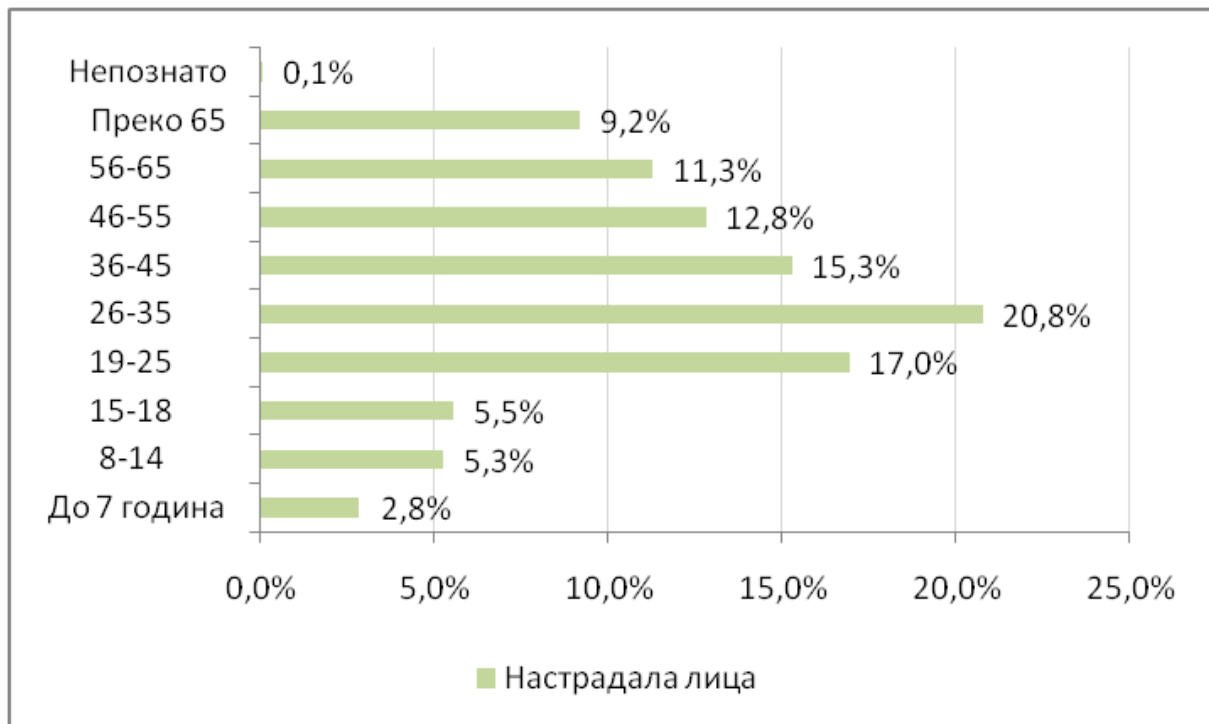

Графикон 2-19 Број погинулих и повређених ПЕШАКА по сатима у току дана

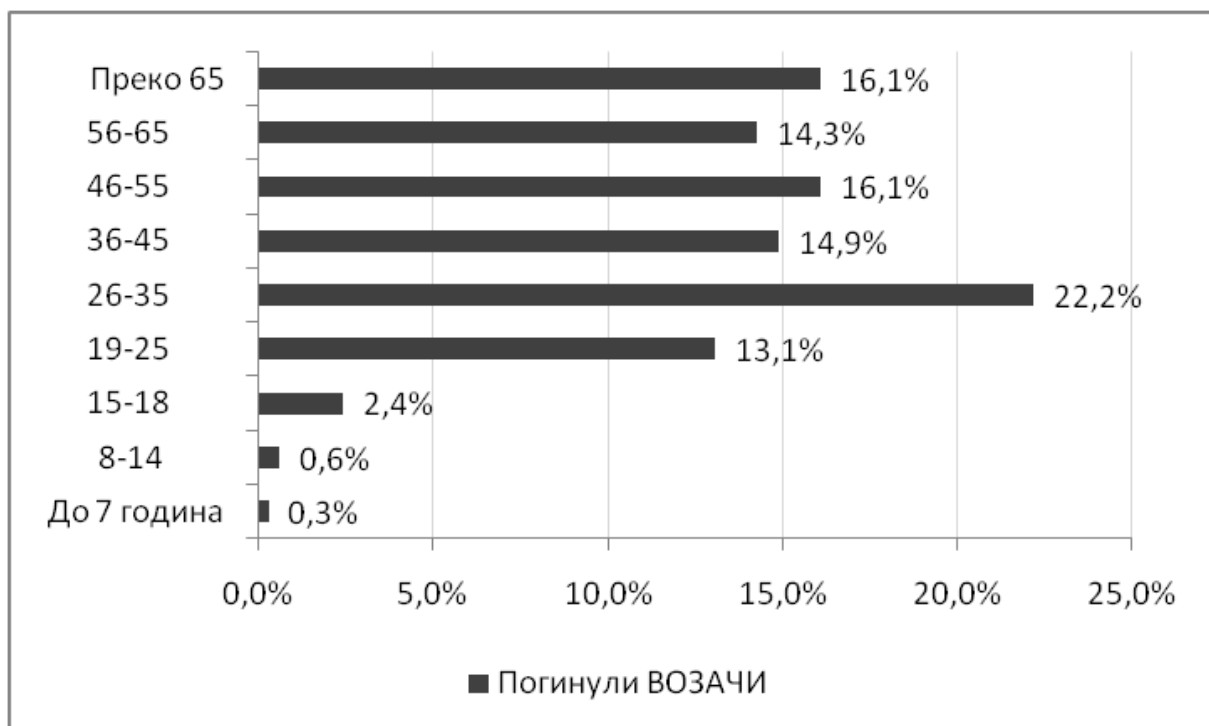
2.6 Расподела саобраћајних незгода и последица у зависности од старосне категорије лица

Табела 2-8 Последице саобраћајних незгода у зависности од категорије учешћа у саобраћају (возач, пешак, путник) и у зависности од старосне категорије

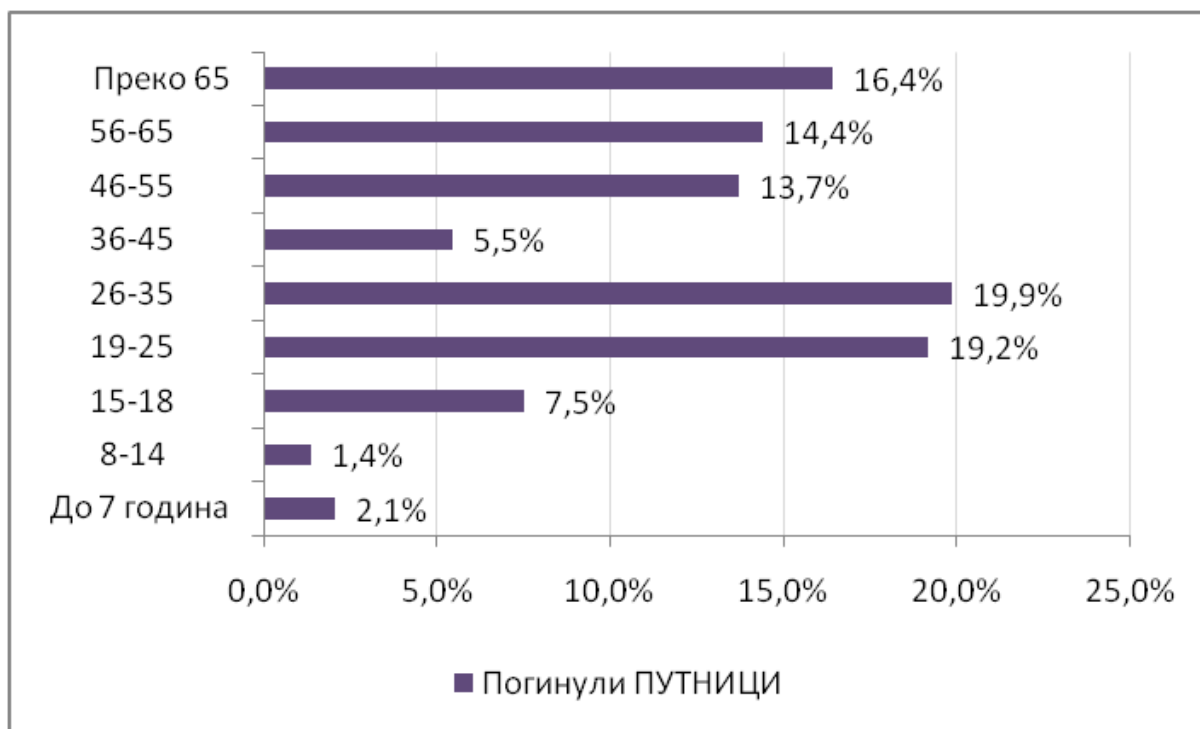
Године старости	Укупно настрадало	Возачи			Пешаци			Путници		
		ПОГ	ТПП	ЛТП	ПОГ	ТПП	ЛТП	ПОГ	ТПП	ЛТП
Укупно	19120	329	1725	7659	175	807	2189	146	887	5194
<i>До 7 година</i>	544	1	4	19	0	37	127	3	28	325
<i>8-14</i>	1005	2	44	141	3	77	340	2	51	344
<i>15-18</i>	1058	8	74	237	2	35	210	11	63	418
<i>19-25</i>	3241	43	233	1350	8	49	234	28	178	1114
<i>26-35</i>	3972	73	340	2080	15	56	239	29	135	1005
<i>36-45</i>	2924	49	292	1509	14	70	193	8	101	685
<i>46-55</i>	2452	53	274	1076	18	103	218	20	139	551
<i>56-65</i>	2158	47	270	778	34	136	291	21	101	479
<i>Преко 65</i>	1752	53	191	466	79	244	336	24	90	269
<i>Непознато</i>	14	0	3	3	2	0	1	0	1	4

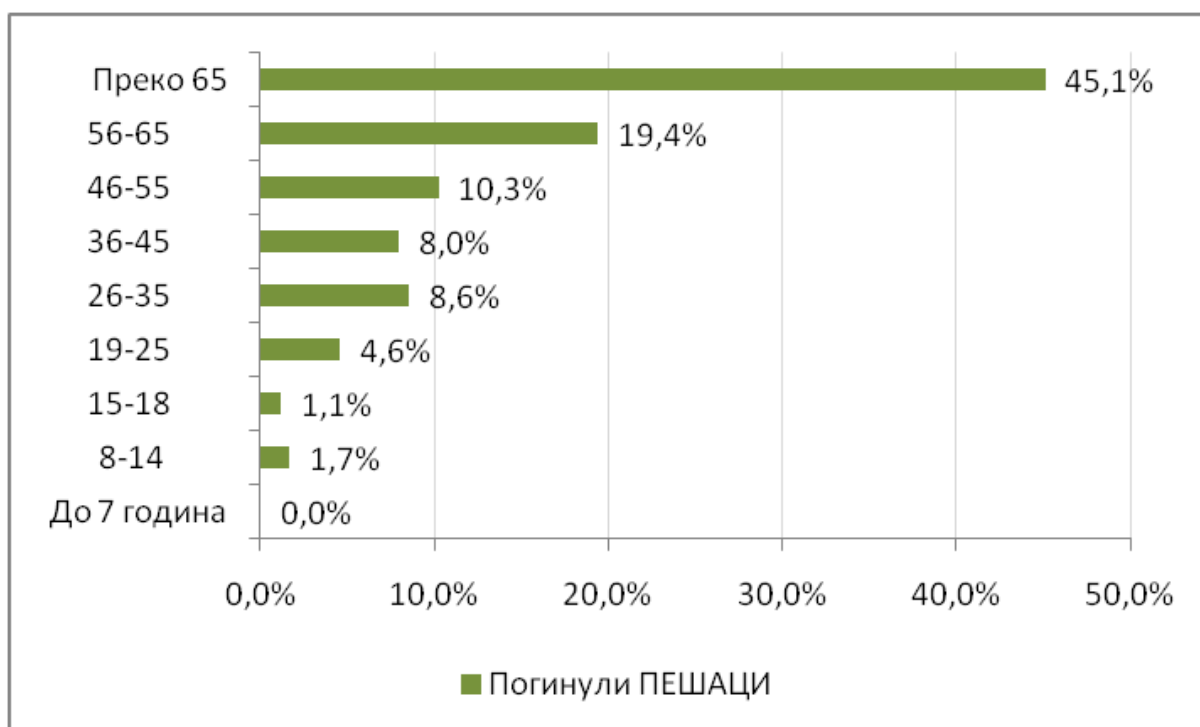
Графикон 2-20 Настрадала лица према старосним категоријама

Графикон 2-21 Погинули ВОЗАЧИ према старосним категоријама

Графикон 2-22 Погинули ПУТНИЦИ према старосним категоријама

Графикон 2-23 Погинули ПЕШАЦИ према старосним категоријама

Анализа старосних категорија је важан показатељ приликом идентификације ризичних група учесника у саобраћају. Највећи број настрадалих лица у 2013. години се налази у старосној категорији од 26 до 35 година, затим следи категорија

младих учесника у саобраћају од 19 до 25 година, као и категорија од 36 до 45 година старости.

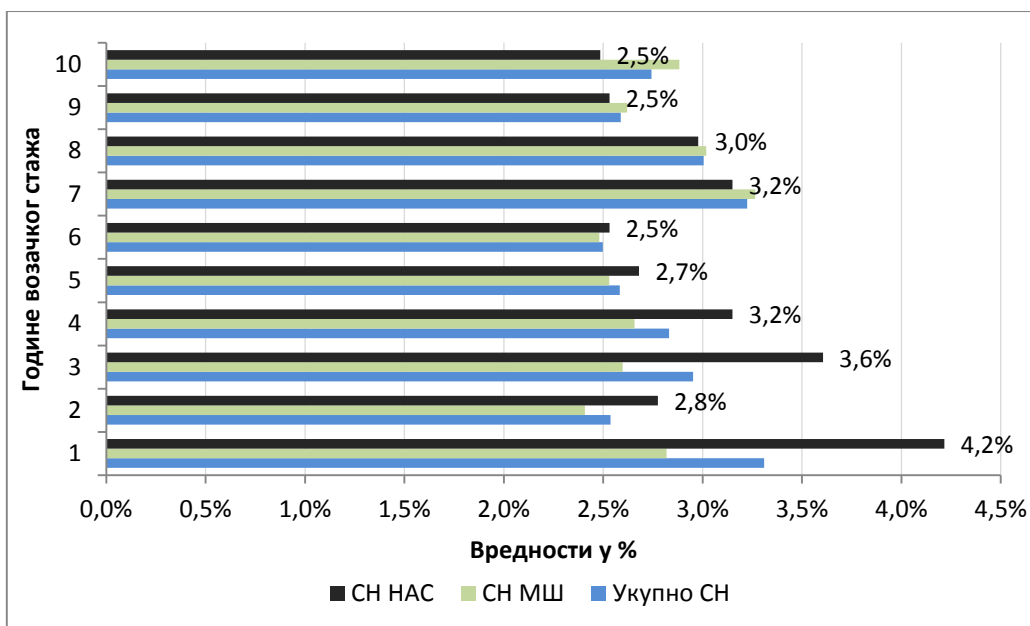
У току 2013. године највећи број погинулих возача припада старосној категорији од 26 до 35 година – 22,2%, затим категорији од 46 до 55 година и категорији најстаријих возача који имају више од 65 година (16,1%). Највећи број погинулих путника припада категорији од 26 до 35 година (19,9%), затим категорији од 19 до 25 година (19,2%) и категорији преко 65 година старости (16,4%).

За разлику од категорија возача и путника, погинули пешаци у убедљиво највећој мери припадају старосној категорији преко 65 година старости. У току 2013. године чак 45,1% погинулих пешака припада најстаријој категорији учесника у саобраћају. Дакле, у односу на укупан број настрадалих лица, лица старија од 65 година нису најугроженија за разлику од младих учесника у саобраћају који се налазе у категоријама од 19 до 25 година и од 26 до 35 година старости. Са повећањем тежине последица саобраћајних незгода повећава се учешће најстарије популације у укупном броју тешко повређених и погинулих лица. Страдање особа старијих од 65 година изражено је у свим основним категоријама (својствима) учесника у саобраћају, односно и као возача и као путника, а посебно као пешака.

Млађе старосне категорије учесника у саобраћају, посебно категорије од 19 до 25 година старости и категорије од 26 до 35 година старости, су најризичније уколико посматрамо све последице саобраћајних незгода. Ризик страдања млађих категорија учесника у саобраћају је посебно изражен код возача и путника у моторним возилима.

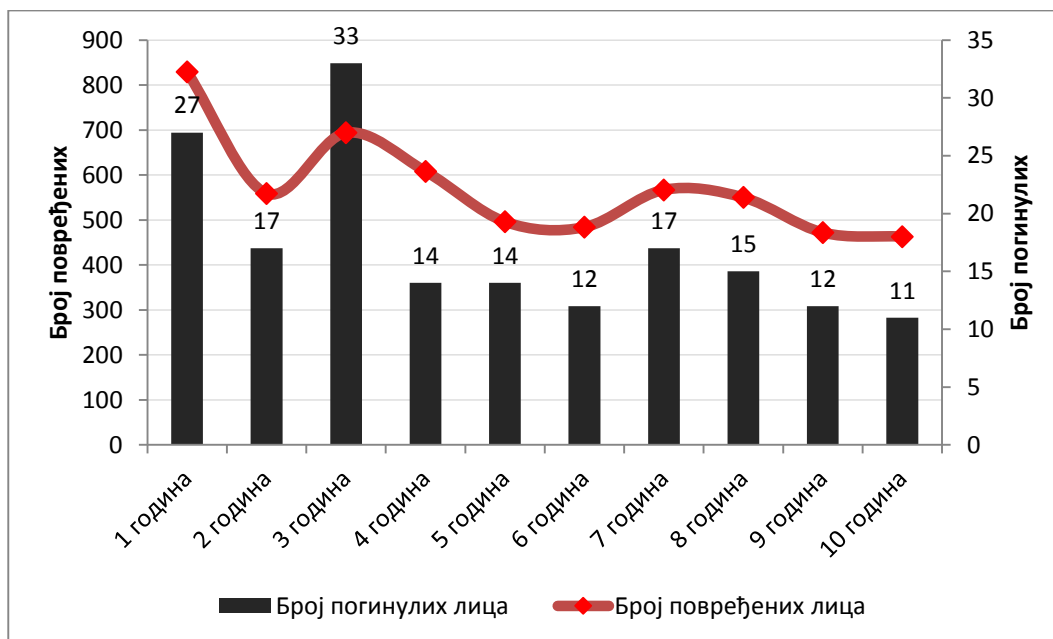
Табела 2-9 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали возачи у првих десет година возачког стажа (почетна година – 2013. година)

Године возачког стажа	Укупно СН	САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ				ПОСЛЕДИЦЕ				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	Погинуло	Повређено		
								Укупно повређено	Теже повређено	Лакше повређено
Укупно	10266	6425	3841	156	3685	5894	172	5722	941	4781
1 година	1202	664	538	23	515	856	27	829	141	688
2 година	921	567	354	15	339	576	17	559	108	451
3 година	1072	612	460	30	430	727	33	694	107	587
4 година	1028	626	402	13	389	622	14	608	93	515
5 година	938	596	342	13	329	510	14	496	80	416
6 година	907	584	323	10	313	496	12	484	73	411
7 година	1171	769	402	15	387	584	17	567	98	469
8 година	1091	711	380	15	365	565	15	550	83	467
9 година	940	617	323	11	312	484	12	472	76	396
10 година	996	679	317	11	306	474	11	463	82	381

Графикон 2-24 Процентуално учешће возача моторних возила у саобраћајним незгодама за првих десет година возачког стажа – почетна година 2013. година

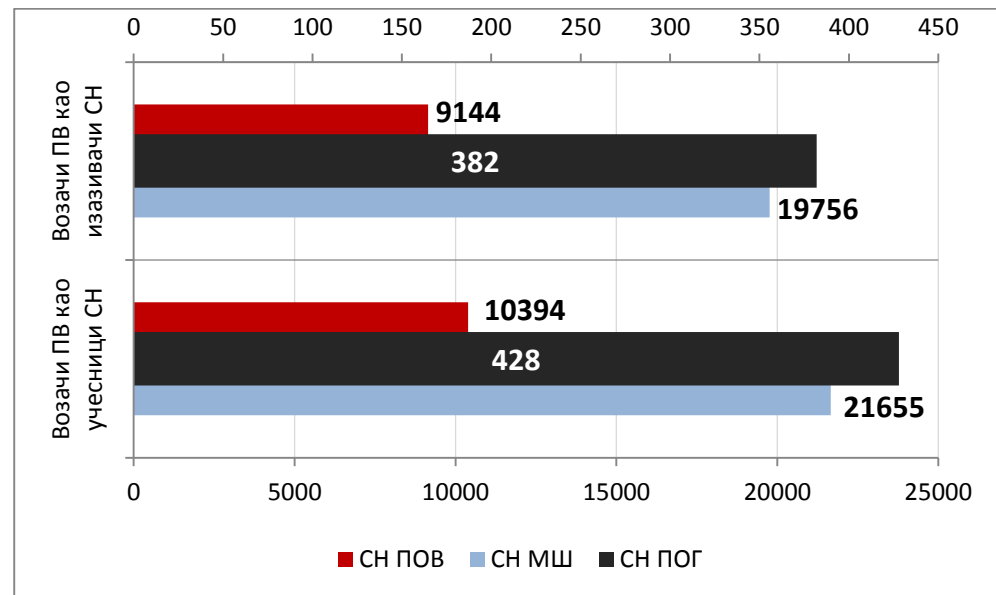
На графику изнад приказане су процентуалне вредности учешћа возача моторних возила у првих десет година возачког стажа, у односу на укупан број саобраћајних незгода у којима су учествовали сви возачи. Процентуално учешће је приказано у укупном броју саобраћајних незгода, броју саобраћајних незгода са материјалном штетом и броју саобраћајних незгода са настрадалим лицима.

Графикон 2-25 Број погинулих и повређених у саобраћајним незгодама у којима су учествовали возачи моторних возила у првих 10 година возачког стажа

Табела 2-10 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ ПУТНИЧКИХ ВОЗИЛА

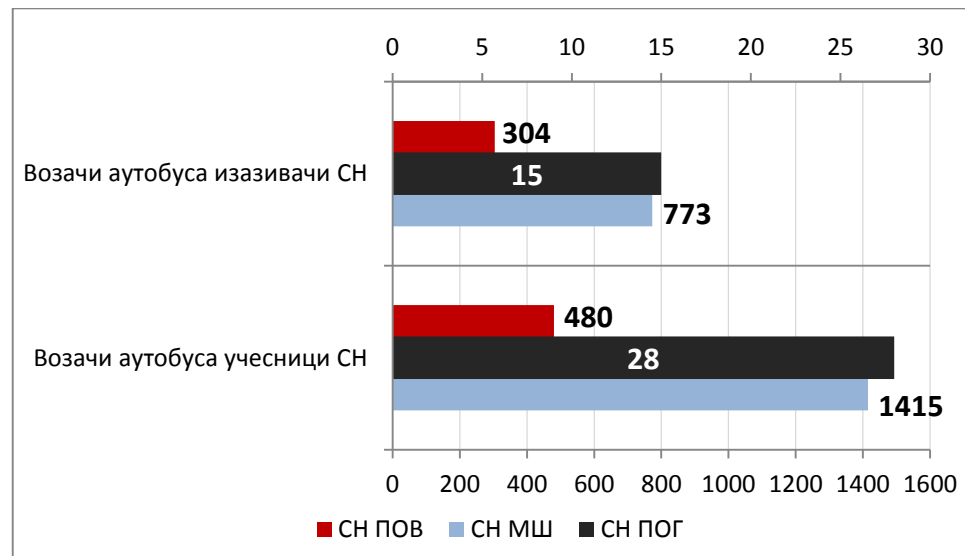
Саобраћајне незгоде са ПУТНИЧКИМ ВОЗИЛИМА	Укупно СН	ВРСТЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ ПУТНИЧКИХ ВОЗИЛА				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ПУТНИЧКИХ ВОЗИЛА				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	ПОГ	Повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно незгода у којима су учествовала путничка возила	32477	21655	10822	428	10394	15923	479	15444	2510	12934
Возачи путничких возила – изазивачи саобраћајних незгода	29282	19756	9526	382	9144	14223	432	13791	2214	11577

Графикон 2-26 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи путничких возила

Табела 2-11 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ АУТОБУСА

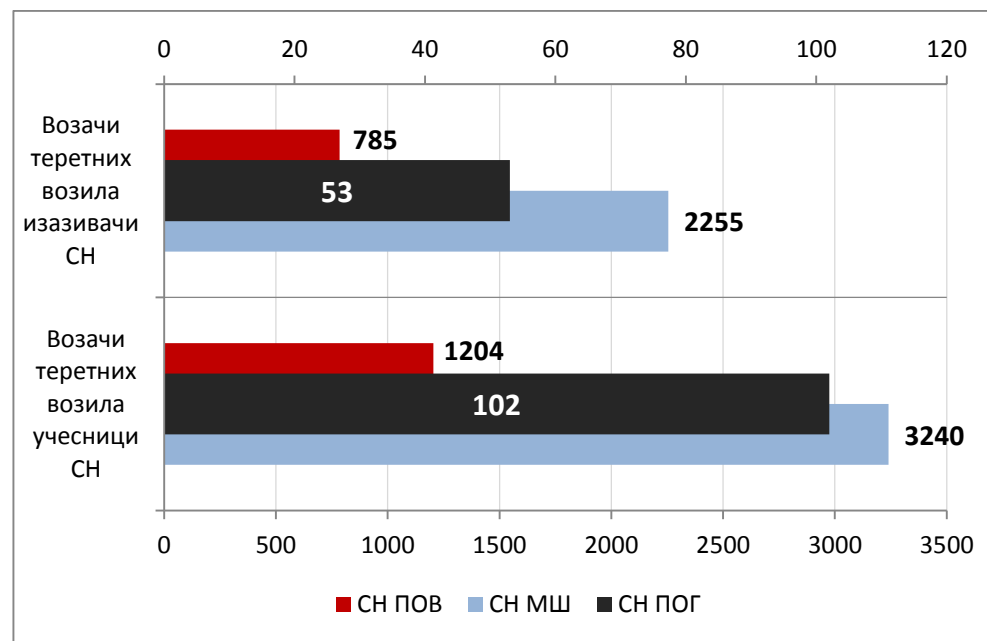
Саобраћајне незгоде са ВОЗАЧИМА АУТОБУСА	Укупно СН	ВРСТЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ АУТОБУСА				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ АУТОБУСА				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	ПОГ	Повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно незгода у којима су учествовали аутобуси	1923	1415	508	28	480	803	33	770	120	650
Возачи аутобуса – изазивачи саобраћајних незгода	1092	773	319	15	304	495	17	478	72	406

Графикон 2-27 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи аутобуса

Табела 2-12 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА

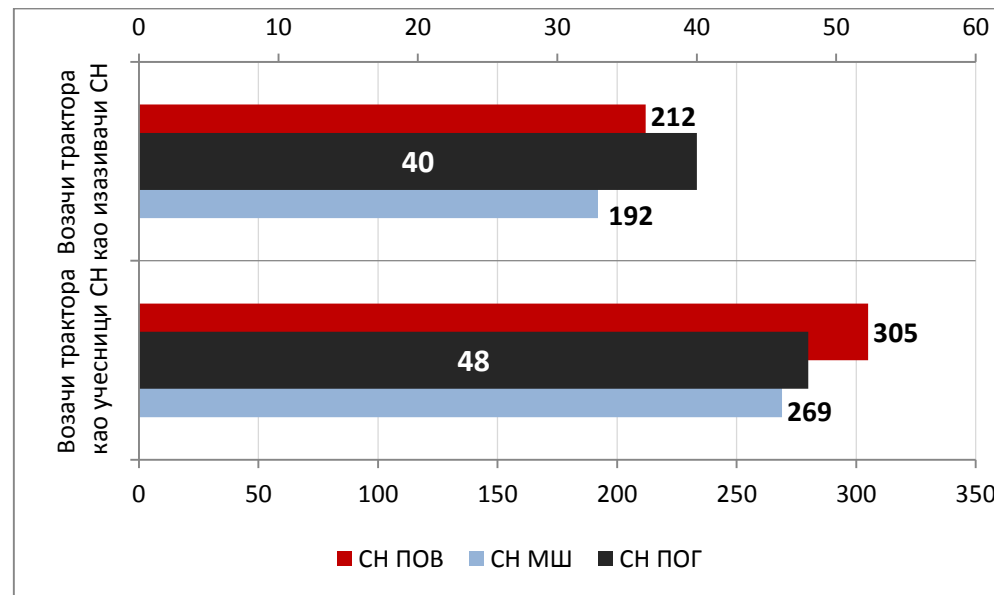
Саобраћајне незгоде са ТЕРЕТНИМ ВОЗИЛИМА	Укупно СН	ВРСТЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	ПОГ	Повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно незгода у којима су учествовала теретна возила	4546	3240	1306	102	1204	2018	118	1900	357	1543
Возачи теретних возила – изазивачи саобраћајних незгода	3093	2255	838	53	785	1186	54	1132	195	937

Графикон 2-28 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи теретних возила

Табела 2-13 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ ТРАКТОРА

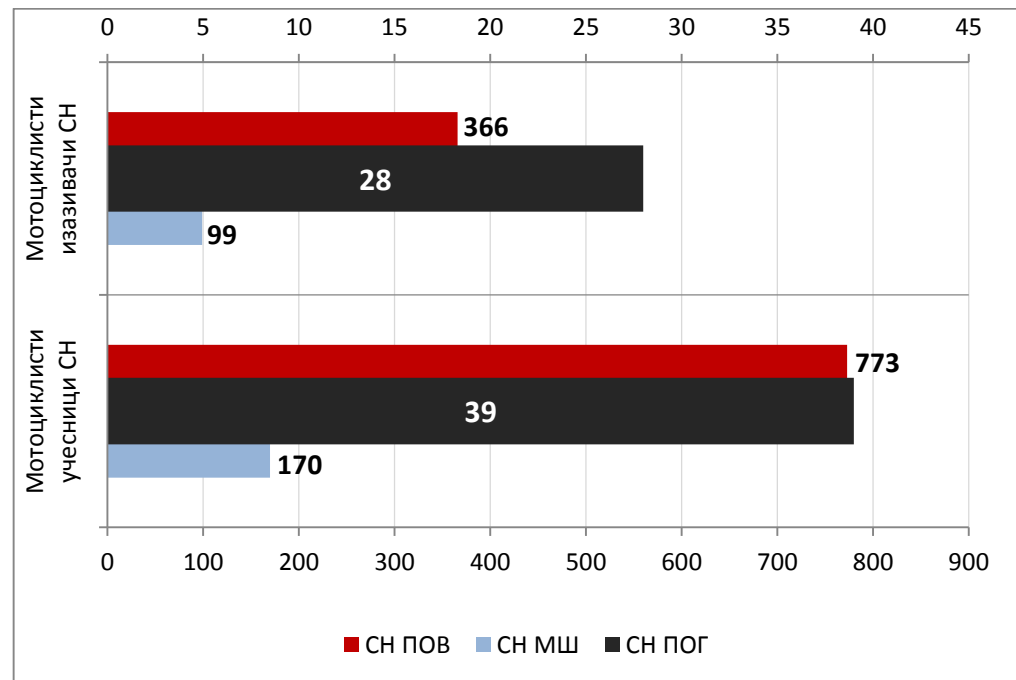
Саобраћајне незгоде са ТРАКТОРИМА	Укупно СН	ВРСТЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ ТРАКТОРА				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ ТРАКТОРА				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	ПОГ	Повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно незгода у којима су учествовали трактори	622	269	353	48	305	501	50	451	133	318
Возачи трактора – изазивачи саобраћајних незгода	444	192	252	40	212	326	40	286	90	196

Графикон 2-29 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи трактора

Табела 2-14 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ МОТОЦИКЛА

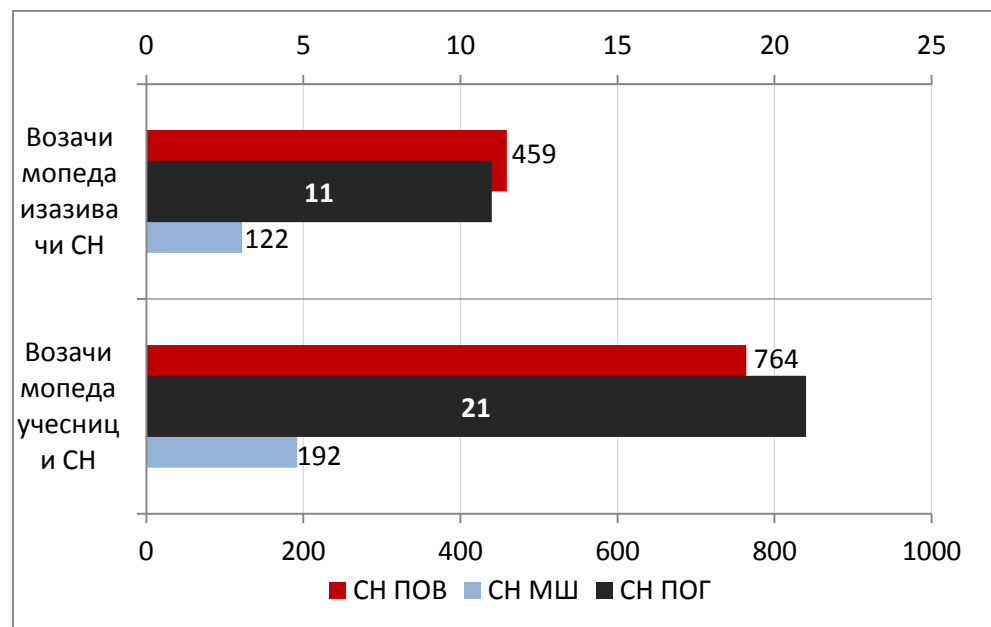
Саобраћајне незгоде са МОТОЦИКЛИМА	Укупно СН	ВРСТЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ МОТОЦИКЛА				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ МОТОЦИКЛА				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	ПОГ	Повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно незгода у којима су учествовали мотоциклисти	982	170	812	39	773	992	40	952	304	648
Возачи мотоцикла – изазивачи саобраћајних незгода	493	99	394	28	366	492	29	463	175	288

Графикон 2-30 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи мотоцикла

Табела 2-15 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ МОПЕДА

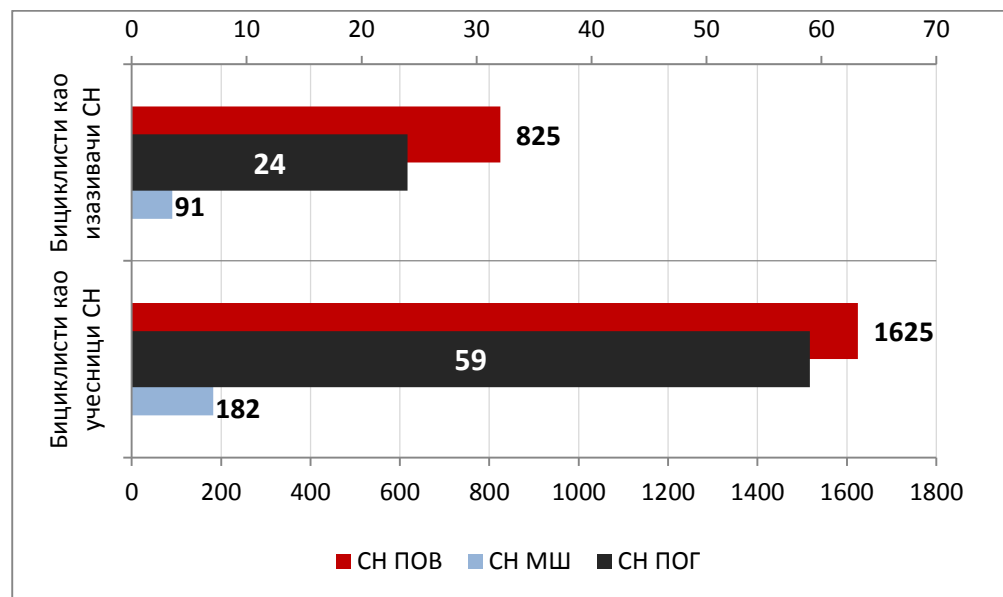
Саобраћајне незгоде са МОПЕДИМА	Укупно СН	ВРСТЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ МОПЕДА				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ МОПЕДА				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	ПОГ	Повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно незгода у којима су учествовали возачи mopеда	977	192	785	21	764	910	22	888	240	648
Возачи mopеда – изазивачи саобраћајних незгода	592	122	470	11	459	540	11	529	159	370

Графикон 2-31 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи mopеда

Табела 2-16 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ БИЦИКЛА

Саобраћајне незгоде са БИЦИКЛИМА	Укупно СН	ВРСТЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ БИЦИКЛА				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ И КОЈЕ СУ ИЗАЗВАЛИ ВОЗАЧИ БИЦИКЛА				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадао	ПОГ	Повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно незгода у којима су учествовали возачи бицикла	1866	182	1684	59	1625	1809	59	1750	466	1284
Возачи бицикла – изазивачи саобраћајних незгода	940	91	849	24	825	907	24	883	262	621

Графикон 2-32 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали бициклисти

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Општа анализа страдања деце до 14 година старости

3.

3 Општа анализа страдања деце до 14 година старости

Страдање деце у саобраћајним незгодама је посебно осетљиво питање у свакој држави и друштву. Смањење броја погинуле и повређене деце у саобраћајним незгодама је приоритет препознат у свим стратегијама и акционим плановима безбедности саобраћаја свих земаља на свету које имају стратешки приступ рада у безбедности саобраћаја. Анализа броја и последица саобраћајних незгода са децом је обавезан део извештавања о стању безбедности саобраћаја. У категорију најмлађих учесника у саобраћају према препорукама Светске здравствене организације улазе деца старости до 14 година живота. Република Србија од 1996. године статистички прати показатеље о броју и последицама саобраћајних незгода са учешћем деце до 14 година старости.

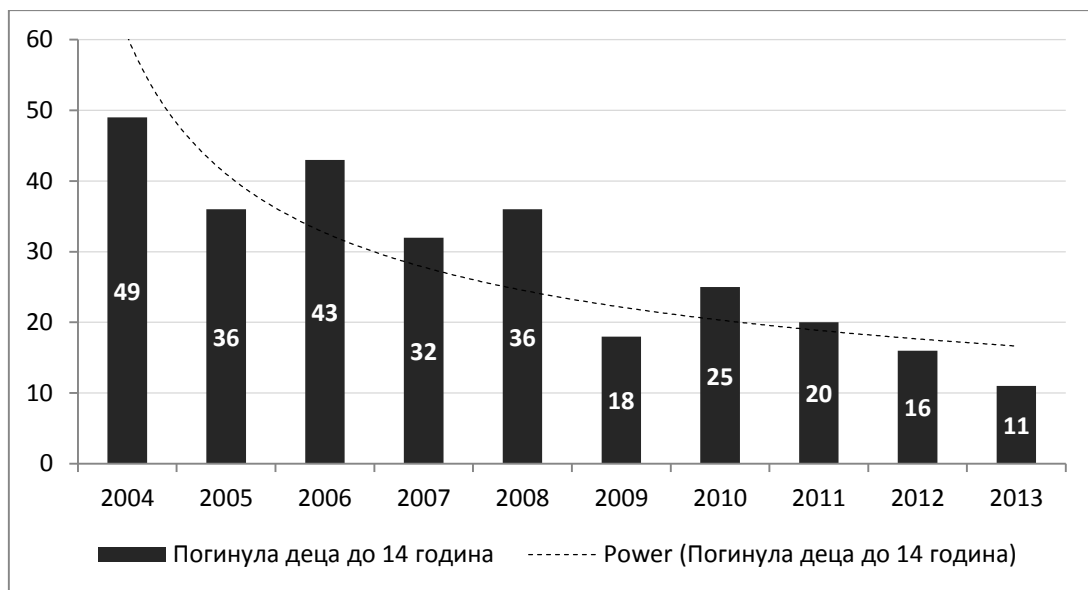
Посматрано у периоду последњих десет година, од 2004. до 2013. године, број погинуле деце у саобраћајним незгодама у Републици Србији бележи тренд смањења, који је посебно изражен у последње четири године, односно од 2010. до 2013. године. У последњем десетогодишњем периоду највећи број погинуле деце забележен је у првој години посматрања, односно у 2004. години, када је живот изгубило 49 најмлађих учесника у саобраћају. Након 2004. године број погинуле деце нема стабилан тренд смањења, већ се тај број мења из године у годину, да би половином посматраног периода, у 2009. години, достигао до тада најмањи број или 18 погинулих најмлађих учесника у саобраћају. Након тога, у 2010. години у којој је до тада забележен најмањи број погинулих лица у саобраћајним незгодама, погинуло је седморо деце више него у претходној 2009. години. Стабилан тренд смањења заправо почиње тек од 2011. године када је у односу на 2010. годину забележено смањење броја погинуле деце од 20%, за разлику од других показатеља.

У 2013. години забележен је најмањи број погинуле деце у саобраћајним незгодама од када се у Србији статистички прате подаци о саобраћајним незгодама и последицама. У току 2013. године погинуло је 11 најмлађих учесника у саобраћају узраста до 14 година.

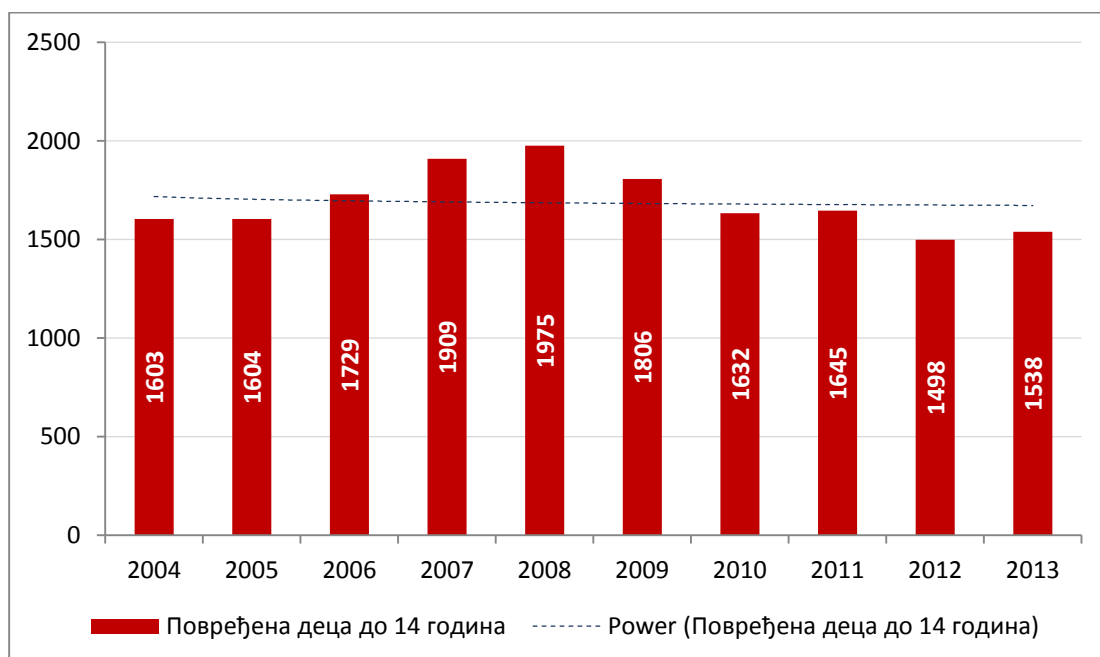
За разлику од броја погинуле деце, број повређене деце у последњем десетогодишњем периоду (од 2004. до 2013. године) не бележи тренд смањења, већ је он мање више константан. У току 2013. године у саобраћајним незгодама повређено је 1.538 најмлађих учесника у саобраћају. Највећи број повређене деце

у последњем десетогодишњем периоду забележен је у 2008, години када је повређено 1.975 деце.

Оно што посебно забрињава јесте чињеница да највећи број погинуле деце заправо погине у својству путника, онда када се превозе од стране родитеља или других – старијих учесника у саобраћају. У току 2013. године у својству путника погинуло је 45,5% од укупног броја погинуле деце, док је у својству путника повређено 48,6% од укупног броја повређене деце. Деца гину подједнако и као пешаци (27,3%) и као возачи бицикла (27,3%).

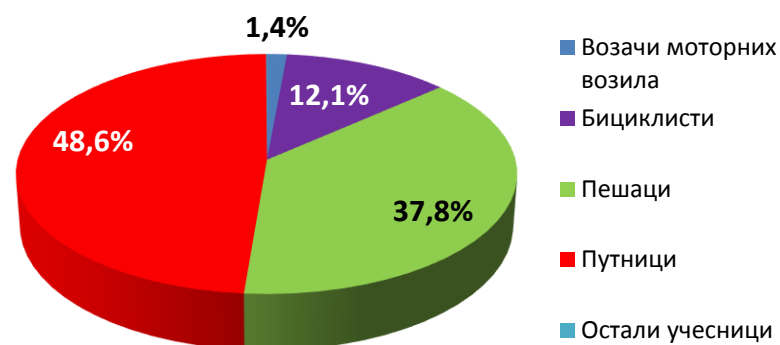
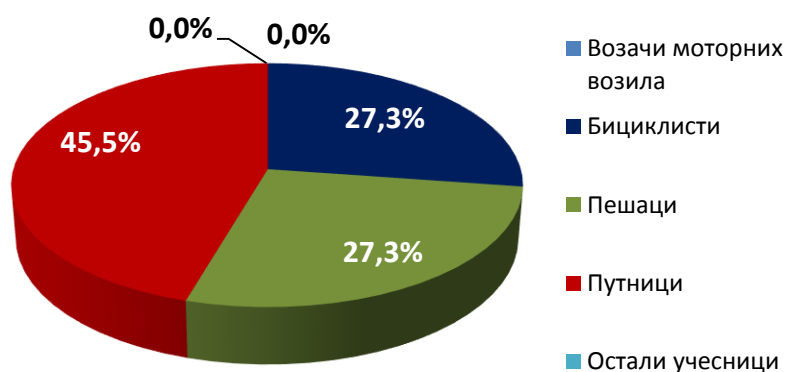
Графикон 3-1 Број погинуле деце до 14 година старости у периоду 2004-2013.

Графикон 3-2 Број повређене деце до 14 година старости у периоду 2004-2013.

Табела 3-1 Последице саобраћајних незгода са децом до 14 година у зависности од категорије учесника у саобраћају

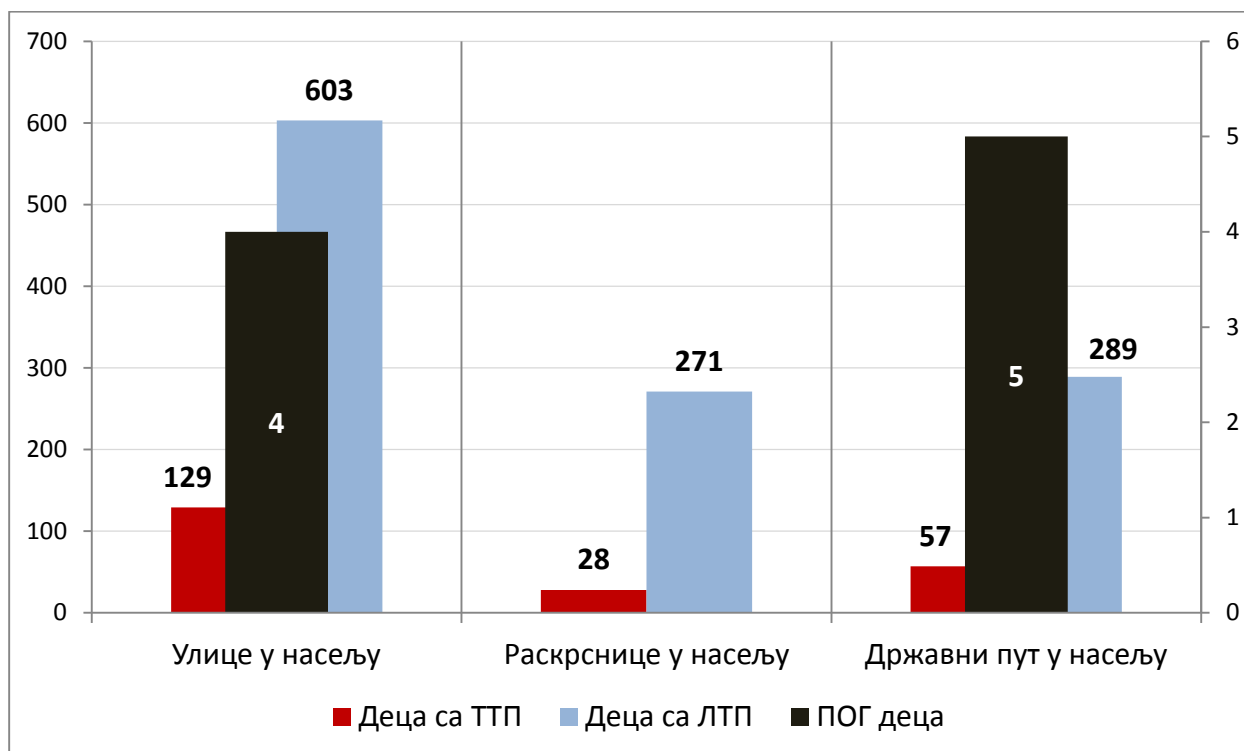
Деца учесници саобраћајних незгода	Укупно настрададе деце	%	Број настрададе деце до 14. година								
			ПОГИНУЛИ					ПОВРЕЂЕНИ			
			Свега	%	На лицу места	Умрли за вр. превоза до здравствене установе	Умрли у здравственој установи	Свега	%	Теже	Лакше
Укупно	1549	100,0%	11	100,0%	5	5	1	1538	100,0%	241	1297
Возачи моторних возила	22	1,4%	0	0,0%	0	0	0	22	1,4%	6	16
Бициклисти	189	12,2%	3	27,3%	1	1	1	186	12,1%	42	144
Пешаци	584	37,7%	3	27,3%	2	1	0	581	37,8%	114	467
Путници	753	48,6%	5	45,5%	2	3	0	748	48,6%	79	669
Остали учесници	1	0,1%	0	0,0%	0	0	0	1	0,1%	0	1

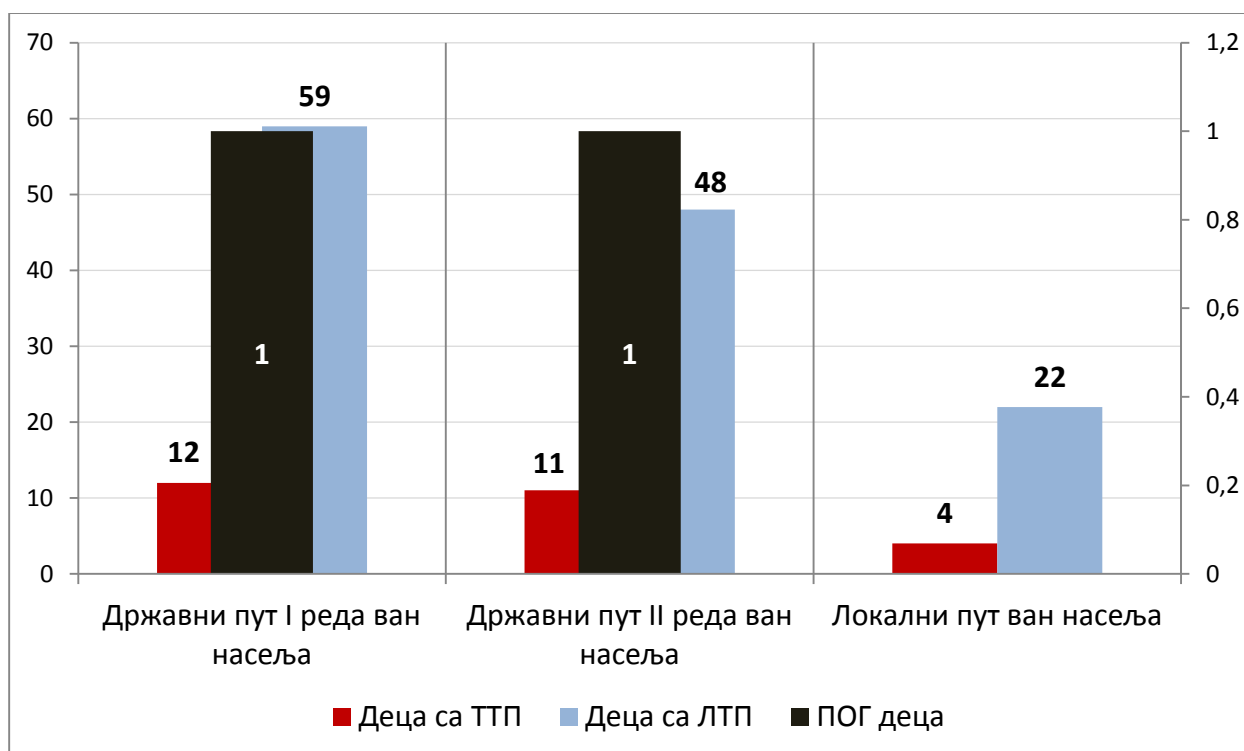
Графикон 3-3 Број погинуле (лево) и број повређене деце (десно) у зависности од категорије учесника у саобраћају

Табела 3-2 Просторна расподела саобраћајних незгода са децом до 14 година, у односу на саобраћајне незгоде које су се догодиле у насељу и ван насеља

Место настанка саобраћајне незгоде	Укупно СН	Све незгоде у којима су учествовала деца до 14 година				Настрадала деца до 14 година				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	НАС	ПОГ	Укупно повређено		
								ПОВ	ТПП	ЛТП
Укупно	1694	238	1456	25	1431	1549	11	1538	241	1297
У насељу – укупно	1521	209	1312	17	1295	1386	9	1377	214	1163
Улице у насељу	860	141	719	5	714	736	4	732	129	603
Раскрснице у насељу	327	34	293	0	293	299	0	299	28	271
Државни пут (I или II реда) у насељу	334	34	300	12	288	351	5	346	57	289
Ван насеља – укупно	173	29	144	8	136	163	2	161	27	134
Раскрснице путева ван насеља – укупно	4	0	4	0	4	5	0	5	0	5
Раскрснице на државном путу I реда ван насеља	2	0	2	0	2	3	0	3	0	3
Раскрснице на државном путу II реда ван насеља	2	0	2	0	2	2	0	2	0	2
Раскрснице на локалним путевима	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ван насеља на отвореном путу – укупно	169	29	140	8	132	158	2	156	27	129
Државни пут I реда ван насеља	62	4	58	4	54	72	1	71	12	59
Државни пут II реда ван насеља	77	19	58	3	55	60	1	59	11	48
Локални пут ван насеља	30	6	24	1	23	26	0	26	4	22

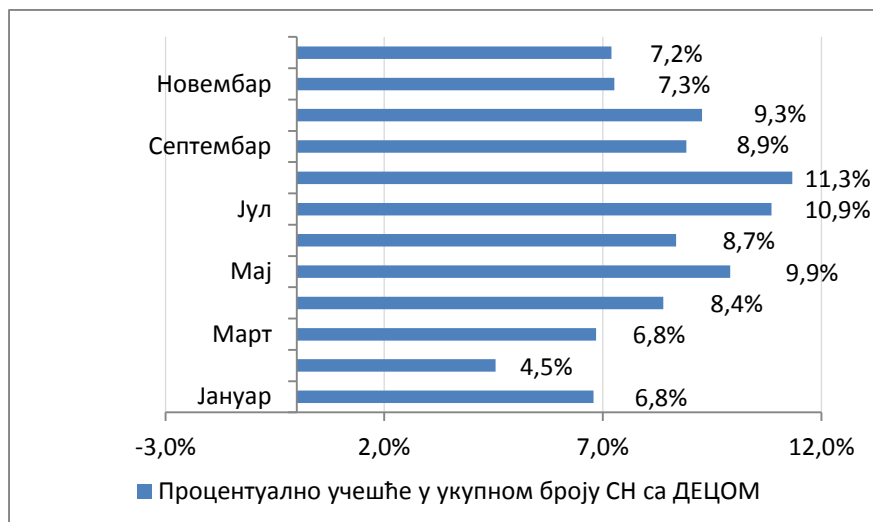
Графикон 3-4 Број и последице настрадале деце на улицама и путевима У НАСЕЉУ

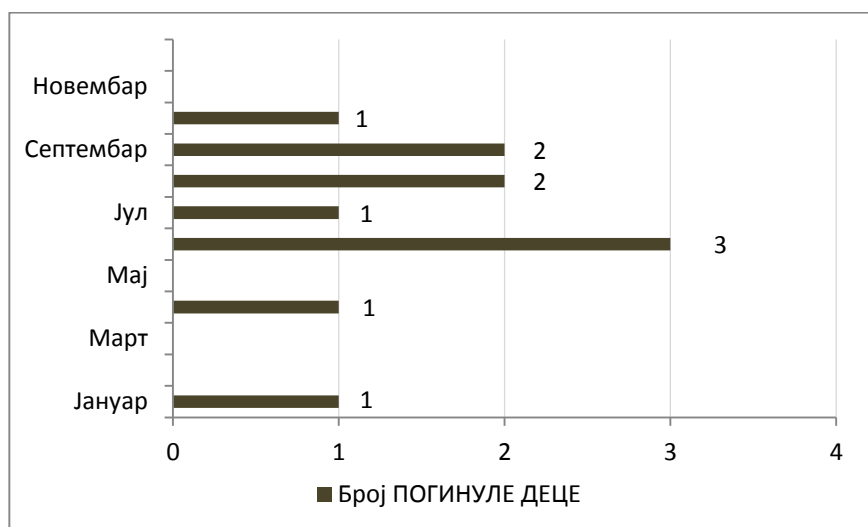
Графикон 3-5 Број и последице настрадале деце на путевима ВАН НАСЕЉА

Табела 3-3 Број и последице саобраћајних незгода са децом до 14 година по месецима

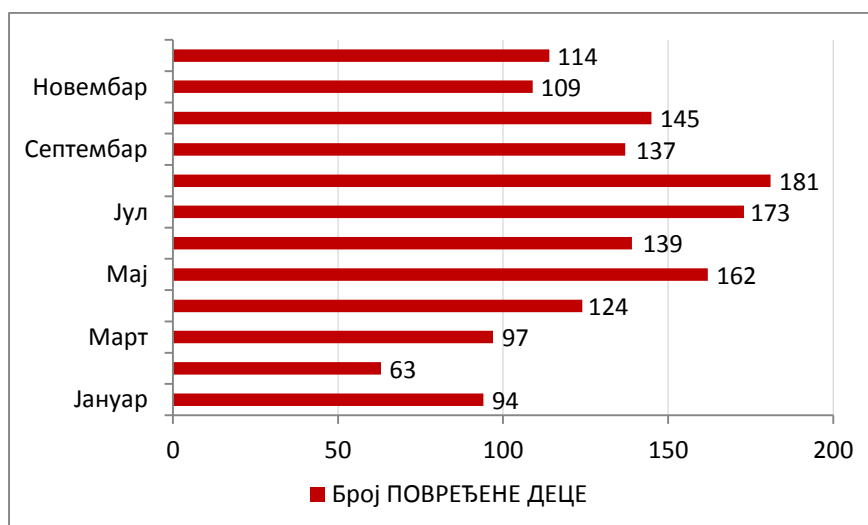
Месеци	Укупно СН са ДЕЦОМ	САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ СА НАСТРАДАЛОМ ДЕЦОМ				ПОСЛЕДИЦЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА СА НАСТРАДАЛОМ ДЕЦОМ				
		СН МШ	СН НАС	СН ПОГ	СН ПОВ	Настрадала деца	Погинула деца	Повређена деца		
								Укупно повређено	Теже повређено	Лакше повређено
Укупно	1694	238	1456	25	1431	1549	11	1538	241	1297
Јануар	115	31	84	2	82	95	1	94	9	85
Фебруар	77	14	63	0	63	63	0	63	11	52
Март	116	14	102	0	102	97	0	97	17	80
Април	142	21	121	1	120	125	1	124	24	100
Мај	168	21	147	2	145	162	0	162	15	147
Јун	147	12	135	5	130	142	3	139	23	116
Јул	184	25	159	3	156	174	1	173	33	140
Август	192	23	169	4	165	183	2	181	20	161
Септембар	151	15	136	5	131	139	2	137	29	108
Октобар	157	16	141	1	140	146	1	145	24	121
Новембар	123	22	101	2	99	109	0	109	17	92
Децембар	122	24	98	0	98	114	0	114	19	95

Графикон 3-6 Процентуално учешће саобраћајних незгода са децом по месецима

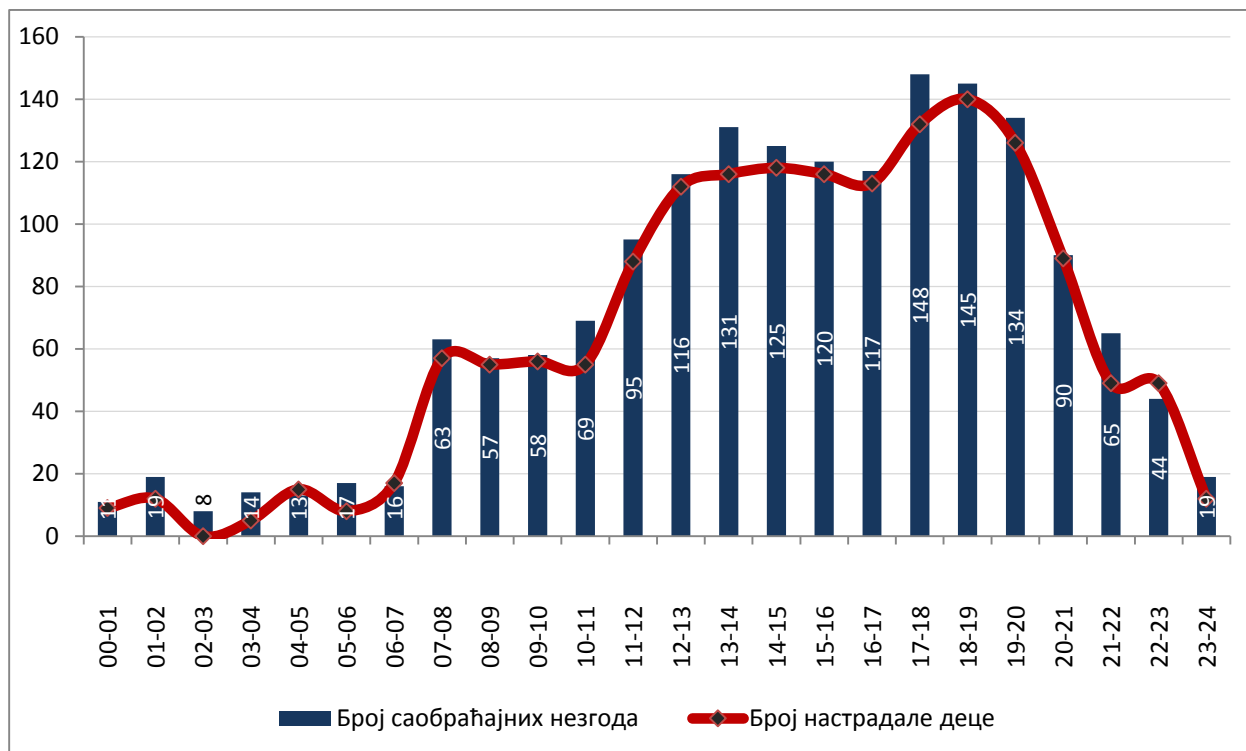
Графикон 3-7 Број погинуле деце по месецима

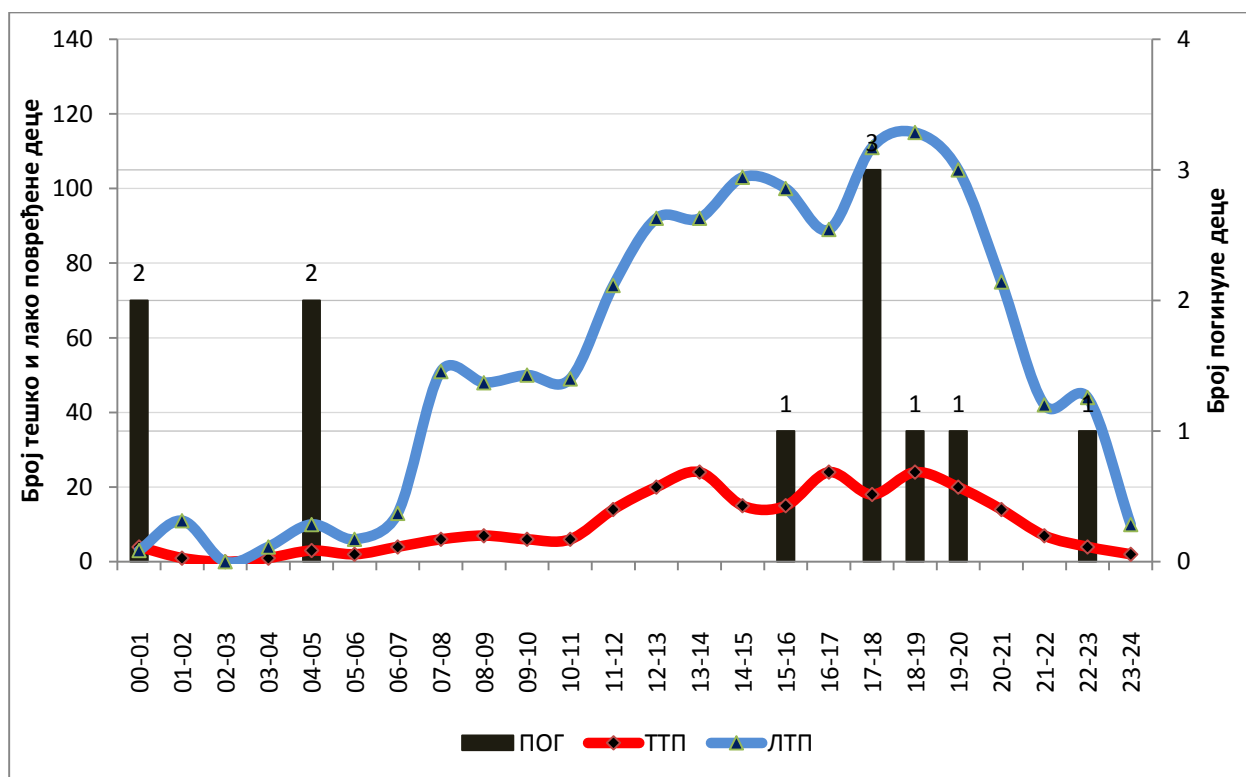
Графикон 3-8 Број повређене деце по месецима

Табела 3-4 Број и последице саобраћајних незгода са децом по сатима у току дана

Часови	Број незгода	Настрадала деца до 14 година			
		Укупно	Погинула деце	Деца са ТТП	Деца са ЛТП
Укупно	1694	1549	11	241	1297
00-01	11	9	2	4	3
01-02	19	12	0	1	11
02-03	8	0	0	0	0
03-04	14	5	0	1	4
04-05	13	15	2	3	10
05-06	17	8	0	2	6
06-07	16	17	0	4	13
07-08	63	57	0	6	51
08-09	57	55	0	7	48
09-10	58	56	0	6	50
10-11	69	55	0	6	49
11-12	95	88	0	14	74
12-13	116	112	0	20	92
13-14	131	116	0	24	92
14-15	125	118	0	15	103
15-16	120	116	1	15	100
16-17	117	113	0	24	89
17-18	148	132	3	18	111
18-19	145	140	1	24	115
19-20	134	126	1	20	105
20-21	90	89	0	14	75
21-22	65	49	0	7	42
22-23	44	49	1	4	44
23-24	19	12	0	2	10

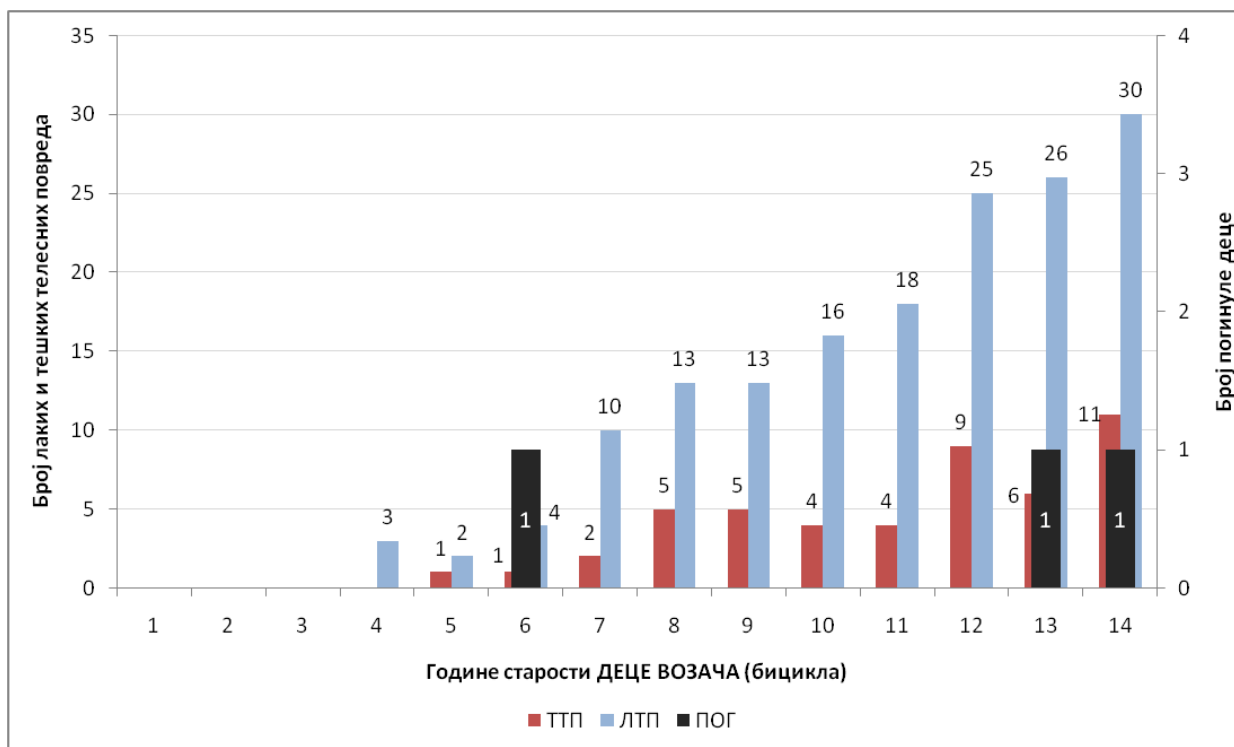
Графикон 3-9 Број саобраћајних незгода и број настрадале деце по сатима у току дана

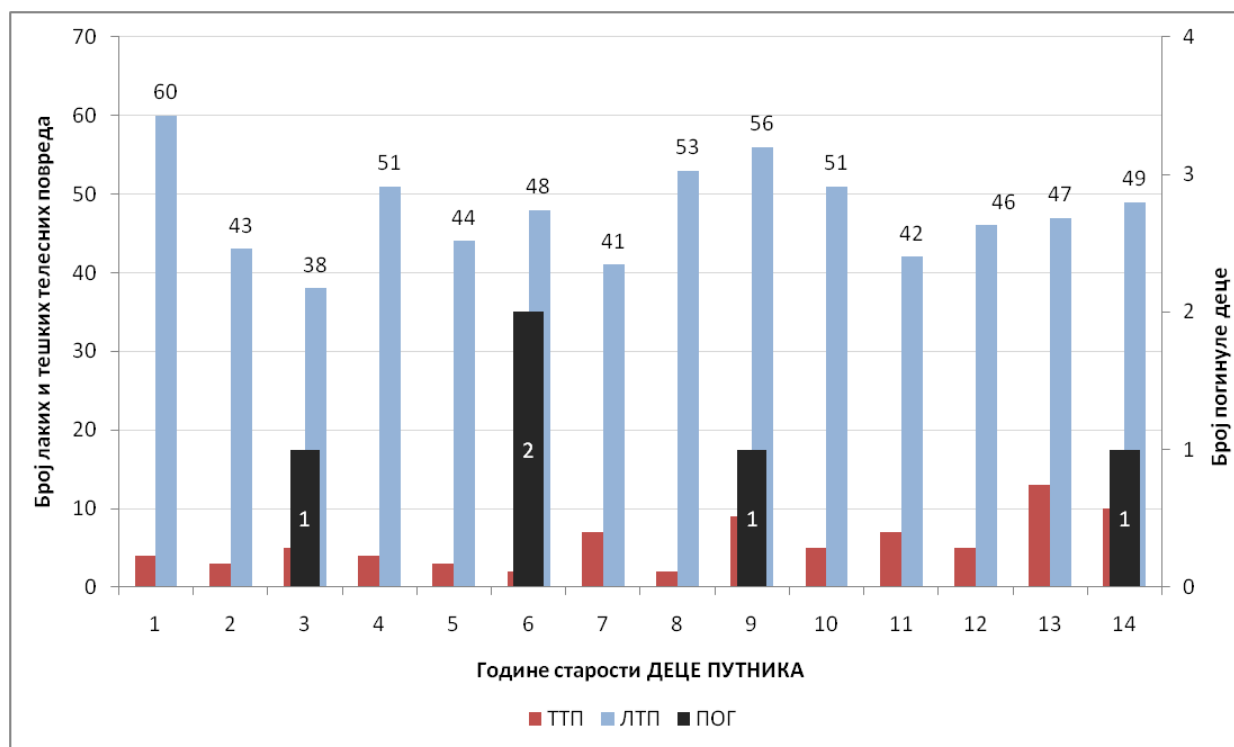
Графикон 3-10 Последице саобраћајних незгода са настрадалом децом по сатима у току дана

Табела 3-5 Последице саобраћајних незгода са децом до 14 година, према годинама старости и категорији учесника у саобраћају

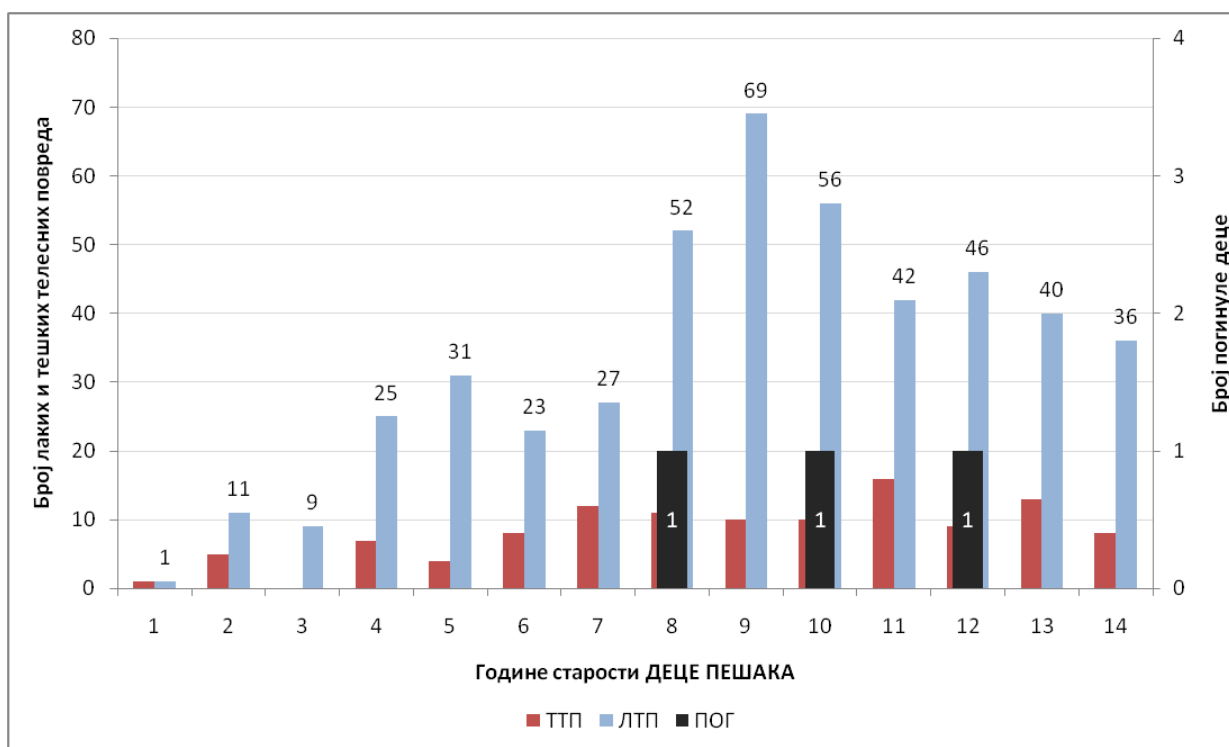
Године старости	Укупно настрадало деце	УКУПНО			Возачи			Пешаци			Путници		
		ПОГ	ТТП	ЛТП	ПОГ	ТТП	ЛТП	ПОГ	ТТП	ЛТП	ПОГ	ТТП	ЛТП
Укупно	1549	11	241	1297	3	48	160	3	114	468	5	79	669
1 година	66	0	5	61	0	0	0	0	1	1	0	4	60
2 година	62	0	8	54	0	0	0	0	5	11	0	3	43
3 година	53	1	5	47	0	0	0	0	0	9	1	5	38
4 година	90	0	11	79	0	0	3	0	7	25	0	4	51
5 година	85	0	8	77	0	1	2	0	4	31	0	3	44
6 година	89	3	11	75	1	1	4	0	8	23	2	2	48
7 година	99	0	21	78	0	2	10	0	12	27	0	7	41
8 година	137	1	18	118	0	5	13	1	11	52	0	2	53
9 година	163	1	24	138	0	5	13	0	10	69	1	9	56
10 година	143	1	19	123	0	4	16	1	10	56	0	5	51
11 година	129	0	27	102	0	4	18	0	16	42	0	7	42
12 година	141	1	23	117	0	9	25	1	9	46	0	5	46
13 година	146	1	32	113	1	6	26	0	13	40	0	13	47
14 година	146	2	29	115	1	11	30	0	8	36	1	10	49

Графикон 3-11 Последице настрадале деце возача (бицикла) према годинама старости

Графикон 3-12 Последице настрадале деце путника према годинама старости

Графикон 3-13 Последице настрадале деце пешака према годинама старости

Највећи број погинуле деце у 2013. години живот је изгубило на путевима и улицама у насељу. Исто тако, највећи број погинуле деце живот је изгубило у току летњих месеци, у јуну, јулу и августу. Слично је и са бројем повређене деце. Највише повређених има током летњих месеци у августу, јулу и јуну. Временска анализа страдања деце у односу на часове у току дана је слична као и код свих осталих старосних категорија учесника у саобраћају. У току 2013. године могу се издвојити касни поподневни и рани вечерњи часови када је повећан број саобраћајних незгода са настрадалом децом. Број погинуле деце у односу на часовну расподелу прати број саобраћајних незгода са настрадалом децом, с тим што деца гину као путници ноћу, исто као и у раним јутарњим часовима. Ово се може довести у везу са транзитним путовањима страних држављана и путовањима наших и страних туриста које је посебно изражено током летње сезоне годишњих одмора.

У току 2013. године два погинула детета – возача бицикла, су имала тринаест и четрнаест година, док је једно дете бициклиста имало само шест година. Деца пешаци су погинули у осмој, десетој и дванаестој години живота, док су деца путници погинули у трећој, шестој, деветој и четрнаестој години живота.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

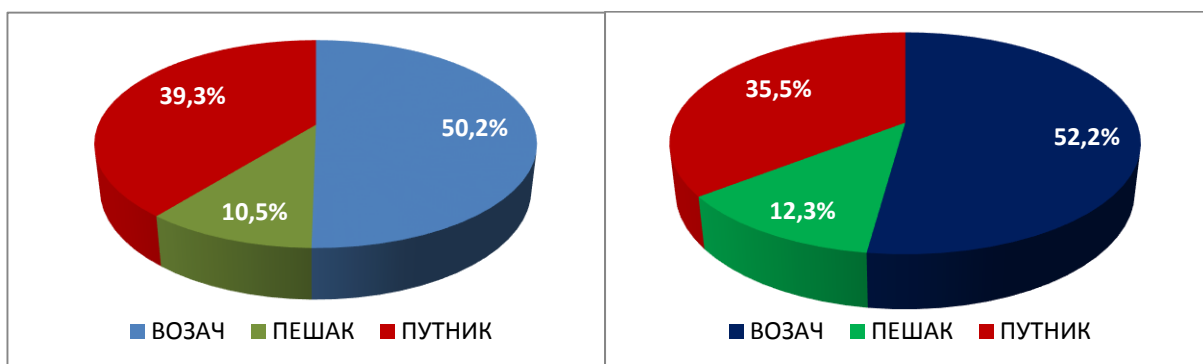
Општа анализа страдања младих учесника у саобраћају (15-30 година)

4.

4 Општа анализа страдања младих учесника у саобраћају (од 15 до 30 година)

На основу Националне стратегије за младе („Сл. гласник РС“, бр. 55/05, 71/05-исправка и 101/07) младима се сматрају особе узраста од 15 до 30 година старости. Млади су посебно угрожена категорија учесника у саобраћају. У току 2013. године у саобраћајним незгодама настрадао је 5.801 лице узраста од 15 до 30 година. У поређењу са претходном – 2012. годином тај број је мањи за 16,4%, али је и даље веома велики јер у укупном броју настрадалих, особе узраста од 15 до 30 година старости чине готово трећину настрадалих лица. У току 2013. године погинуло је 138 младих, док су повређене 5.663 младе особе. У поређењу са 2012. годином број погинулих младих учесника у саобраћају мањи је за 10,4%, а број повређених мањи је за 4,4%.

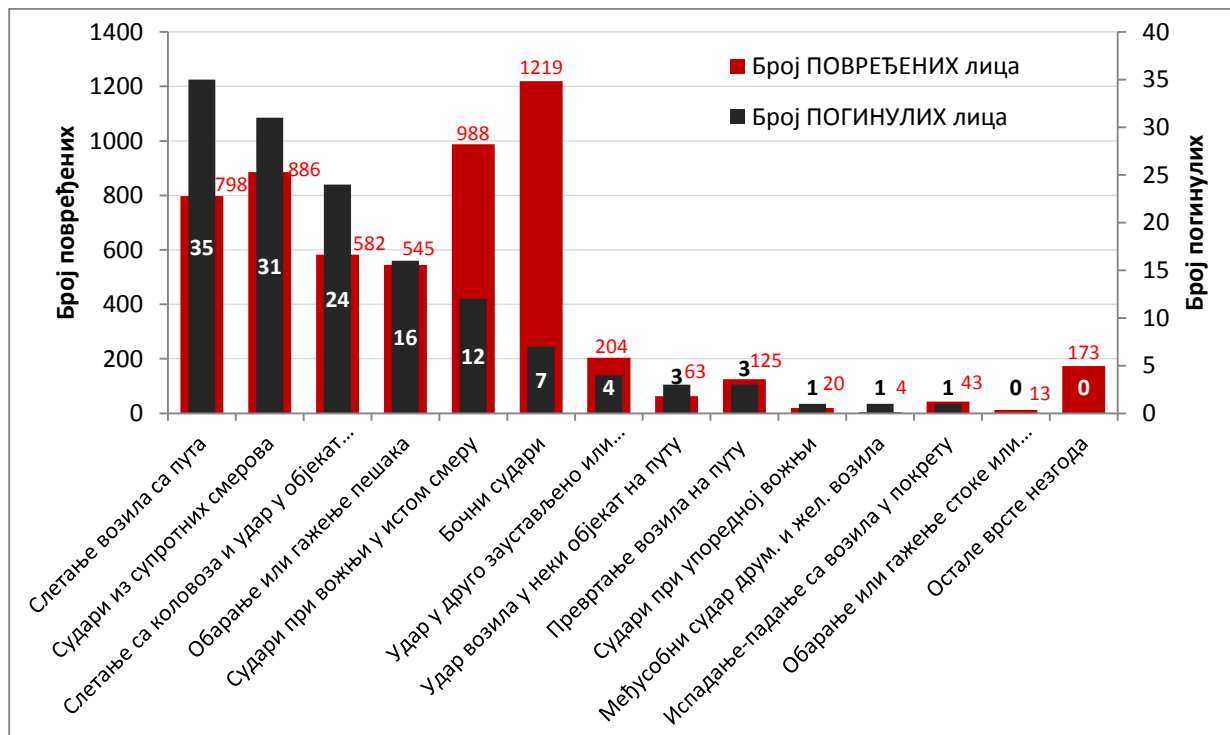

Графикон 4-1 Категорије повређених (лево) и погинулих (десно) младих учесника у саобраћају

У односу на основне категорије учесника у саобраћају највећи број повређених лица из старосне категорије од 15 до 30 година припада категорији возача – 50,2%, затим следе путници са 39,3% и пешаци са 10,5%. Када је реч о најтежим последицама – броју погинулих лица, процентуално учешће је слично као и код броја повређених лица. Најзаступљенији су погинули млади возачи старосне категорије од 15 до 30 година са 52,2% у укупном броју погинулих лица, затим следе путници са 35,5% и пешаци са 12,3%. **На основу анализираних података је потврђено да су млади возачи најугроженија старосна категорија у односу на све друге узрасте возача.**

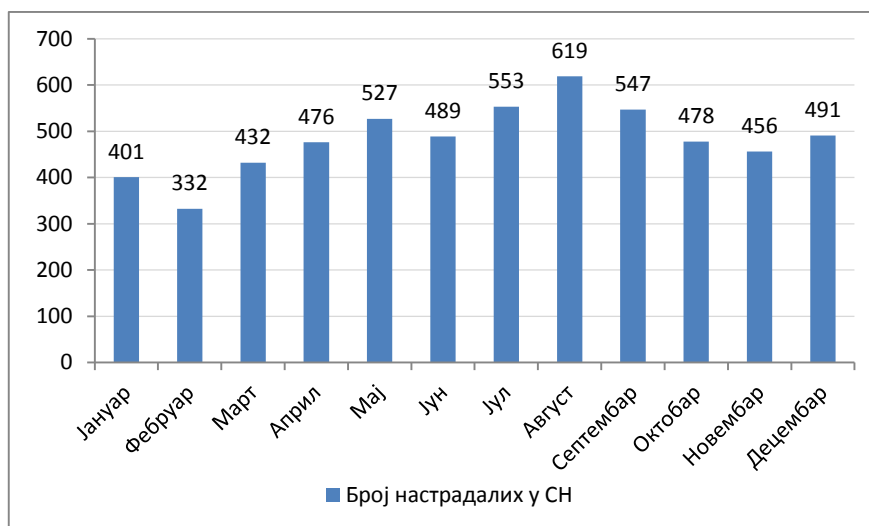
У односу на постојећу поделу на видове саобраћајних незгода највећи број младих учесника у саобраћају бива повређено у саобраћајним незгодама услед бочних судара (1.219), судара при вожњи у истом смеру (988) и судара возила из супротних смерова (886). Дакле, највећи број повређених лица у саобраћајним незгодама из

старосне категорије од 15 до 30 година доживи повреде у незгодама у којима учествују као возачи и путници у моторним возилима. Слично је и код најтежих последица саобраћајних незгода за ову старосну категорију. Највећи број младих учесника у саобраћају погине у саобраћајним незгодама које се сврставају у слетања возила са пута (35), сударе из супротних смерова (31) и слетања са коловоза и удар у објект поред пута (24).

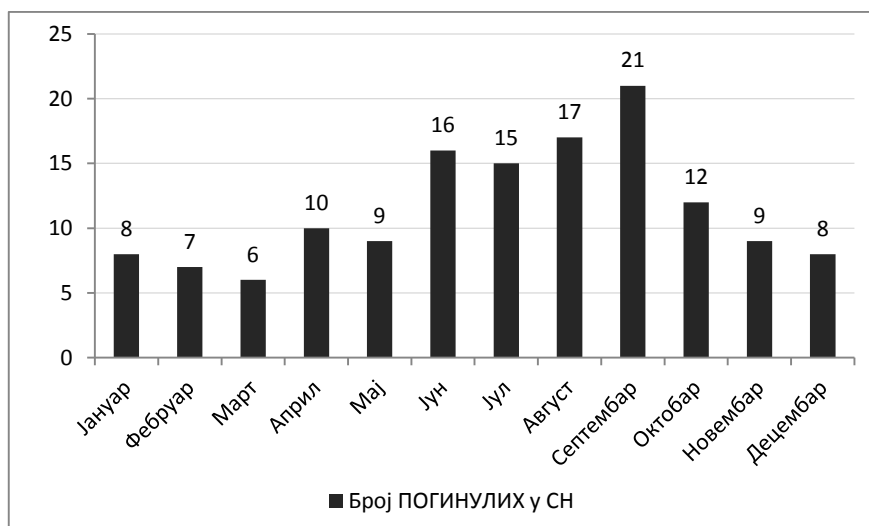

Графикон 4-2 Последице саобраћајних незгода у којима су учествовали млади у односу на видове (врсте) саобраћајних незгода

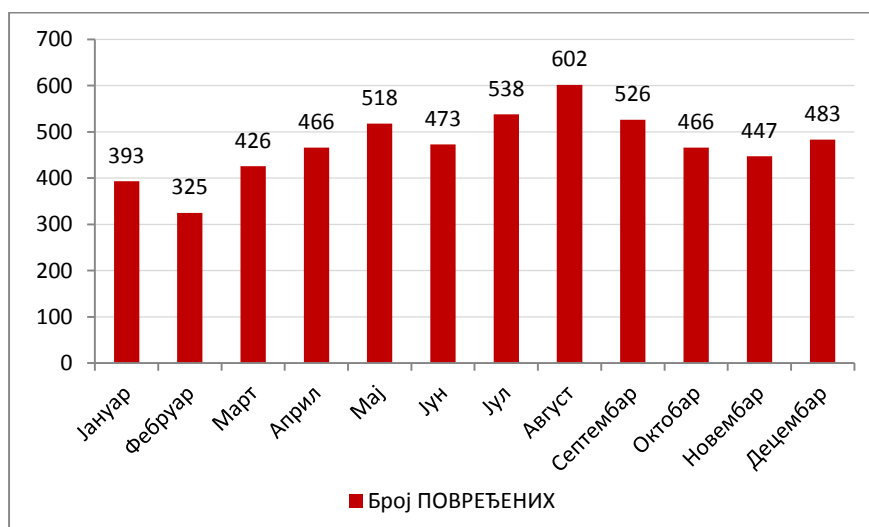
Број настрадалих младих учесника у саобраћајним незгодама је највећи током летњих месеци (јул, август), као и крајем лета, односно почетком јесени (септембар). Најмањи број настрадалих учесника у саобраћају из старосне категорије од 15 до 30 година је у зимским месецима (јануар и фебруар), као и крајем зиме, односно почетком пролећа (март).

Графикон 4-3 Број настрадалих младих учесника у саобраћају

Графикон 4-4 Број погинулих младих учесника у саобраћају

Графикон 4-5 Број повређених младих учесника у саобраћају

Број повређених младих учесника у саобраћају по месецима је сличан као и број настрадалих лица, с обзиром да у броју настрадалих лица највећи проценат заузима број повређених лица. Број повређених лица из ове старосне категорије је највећи током летњих месеци, а најмањи током јануара и фебруара. Са друге стране, број погинулих учесника у саобраћају из старосне категорије од 15 до 30 година је у 2013. години био највећи у септембру (21), августу (17), јуну (16) и јулу (15), а најмањи у марту (6), фебруару (7), јануару (8) и децембру (8).

Општа анализа страдања учесника у саобраћају старијих од 65 година

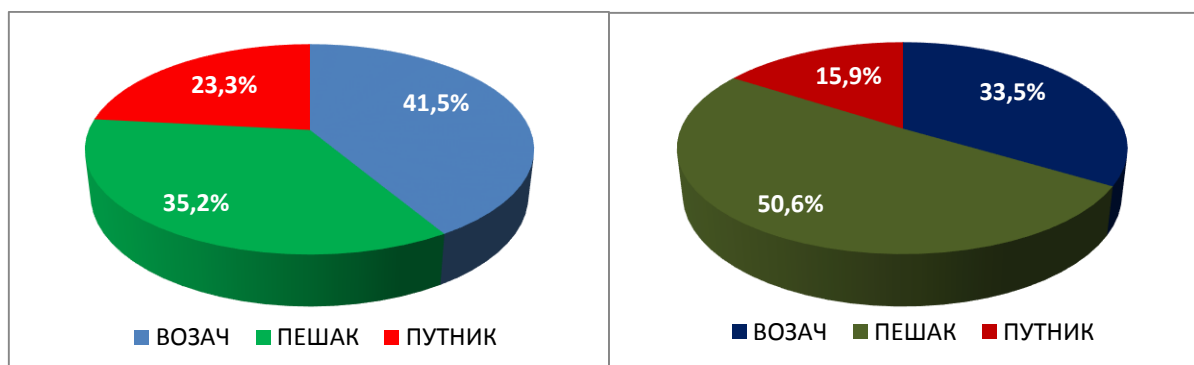

5.

5 Општа анализа страдања учесника у саобраћају старијих од 65 година

Безбедност старих лица у саобраћају се налази у групи најактуелнијих тема безбедности саобраћаја последњих година. Широм Европе је све већи број нација које старе, а учешће лица старијих од 65 година у популацији становништва је све израженије. Република Србија је пример земље код које је број лица старијих од 65 година изнад просека у односу на земље Европске уније. Учешће лица старијих од 65 година у Србији на основу података из 2013. године чини 17,8% укупне популације (Републички завод за статистику – РЗС, 2014). Просечна старост становништва у Србији износи 42,4 године (РЗС, 2014), што Републику Србију сврстава у групу европских земаља са највећом просечном старошћу становништва.

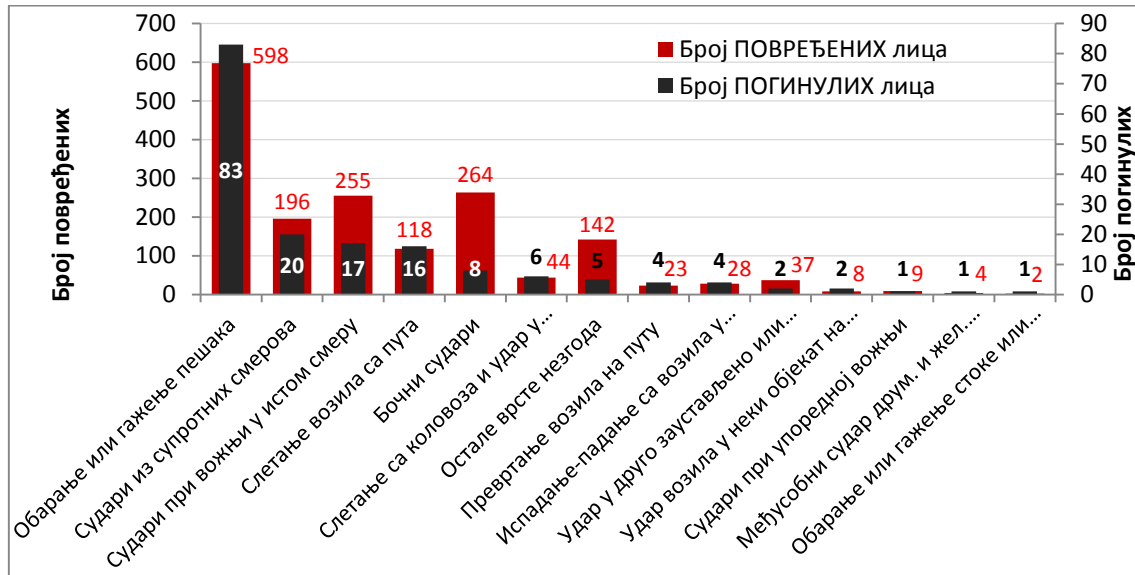
У саобраћајним незгодама које су се догодиле у 2013. години настрадала су 1.732 лица старија од 65 година. Број повређених лица из ове старосне категорије у току 2013. године је 1.576, од чега је лакше повреде задобило 1.076 лица старијих од 65 година, а тешке телесне повреде 505 лица старијих од 65 година. У 2013. години број погинулих лица старијих од 65 година је 156 што је за 12,8% мање у односу на 2012. годину када је погинуло 179 лица старијих од 65 година.

Графикон 5-1 Категорије повређених (лево) и погинулих (десно) учесника у саобраћају старијих од 65 година

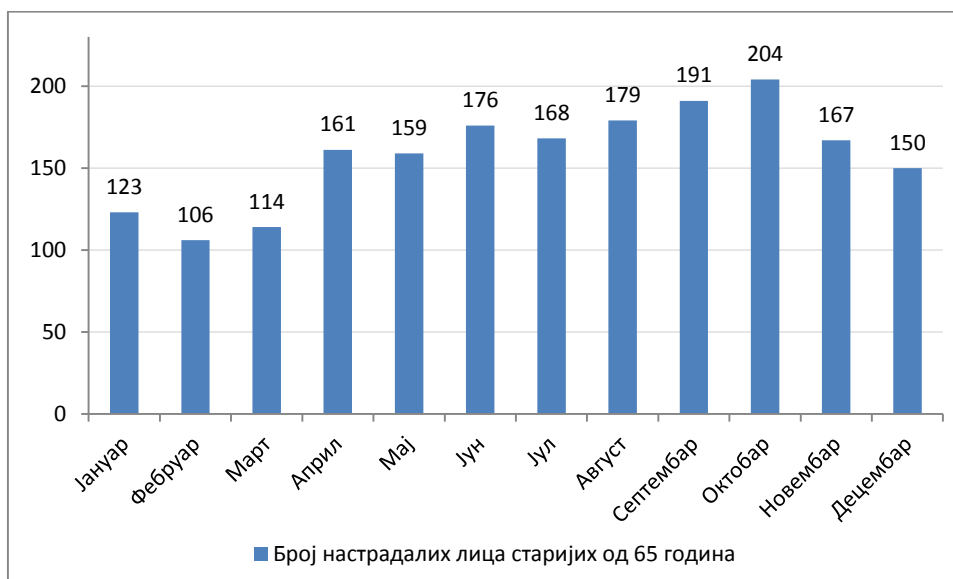
Највећи број повређених учесника у саобраћају старијих од 65 година припада категорији (својству) возача (41,5%), затим пешака (35,2%) и на крају путника (23,3%). **Најугроженија категорија учесника у саобраћају и једна од најризичнијих циљних група у погледу мера и активности за смањење њиховог страдања су пешаци старији од 65 година.**

У односу на све погинуле учеснике у саобраћају из ове старосне категорије, погинули пешаци чине 50,6% од укупног броја погинулих лица старијих од 65 година. Погинули возачи чине 33,5%, а погинули путници 15,9% у односу на укупан број погинулих лица старијих од 65 година.

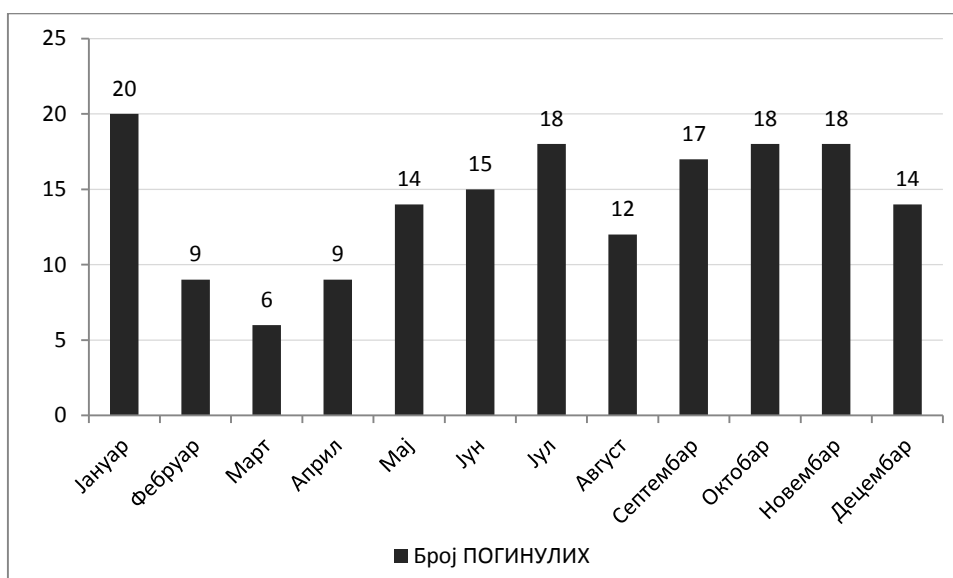
Графикон 5-2 Последице саобраћајних незгода у којима су учествовала лица старија од 65 година у односу на видове (врсте) саобраћајних незгода

У односу на видове саобраћајних незгода у којима учествују лица старија од 65 година највећи број повређених је био услед обарања или гажења пешака (598), затим следе бочни судари (264) и судари при вожњи у истом смеру (255). Када је реч о погинулим лицима, убедљиво највећи број погинулих лица је због обарања или гажења пешака старијих од 65 година (83). Након овог вида следе судари из супротних смерова у којима је погинуло 20 лица старијих од 65 година и судари при вожњи у истом смеру у којима је погинуло 17 лица из ове старосне категорије.

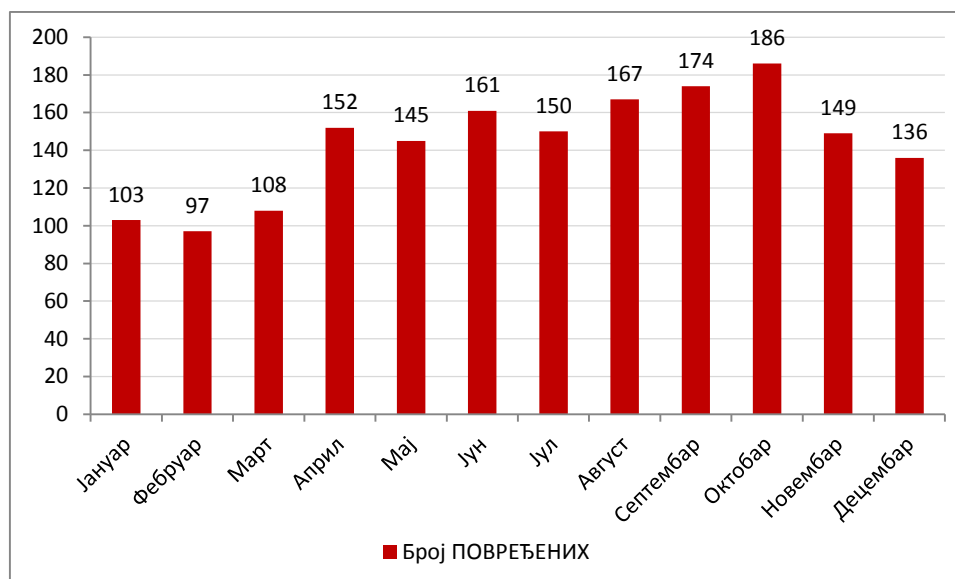

Графикон 5-3 Број настрадалих учесника у саобраћају старијих од 65 година

У току 2013. године број настрадалих учесника у саобраћају старијих од 65 година у односу на месеце у току године има тренд раста од јануара до октобра када достиже свој максимум од 204 настрадала лица. Поред октобра, велики број настрадалих забележен је у септембру (191), августу (179) и јуну (176). Најмањи број настрадалих лица старијих од 65 година забележен је у фебруару (106), марту (114) и јануару (123).

Графикон 5-4 Број ПОГИНУЛИХ учесника у саобраћају старијих од 65 година

Графикон 5-5 Број ПОВРЕЂЕНИХ учесника у саобраћају старијих од 65 година

Број повређених лица старијих од 65 година прати број настрадалих у односу на месечну расподелу. Највећи је у октобру (186) и септембру (174), а најмањи током зимских месеци, у фебруару (97) и јануару (103). Међутим, највећи број погинулих лица у 2013. години старијих од 65 година забележен је у јануару када је погинуло 20 лица, али и у јуну, јулу и октобру где је у току ових месеци погинуло по 18 лица старијих од 65 година.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Закључак

6.

6 Закључак

На основу детаљне анализе саобраћајних незгода и последица у току 2013. године могу се издвојити следећи кључни показатељи стања безбедности саобраћаја у Републици Србији:

- ❖ Просторна расподела саобраћајних незгода показује да се највећи број саобраћајних незгода догађа на путевима и улицама у насељу, чак 91% од укупног броја незгода. Број саобраћајних незгода са настрадалим лицима је такође највећи на путевима и улицама у насељу.
- ❖ Број погинулих лица на улицама и раскрсницама у насељу чини 39% од укупног броја погинулих лица. Међутим, и број погинулих лица на проласцима државних путева кроз насеље је велики и износи око 35% од укупног броја погинулих. На државним путевима ван насеља погинуло је 24% од укупног броја погинулих лица.
- ❖ Највећи број погинулих лица живот изгуби у путничким возилима. Учешће погинулих лица (возача и путника) у путничким возилима износи око 43% од укупног броја погинулих.
- ❖ Учешће пешака у укупном броју погинулих лица је око 27% што их чини једном од најугроженијих категорија учесника у саобраћају.
- ❖ У саобраћајним незгодама погинуло је 11 деце, док је повређено њих 1.538. Највећи проценат погинуле и повређене деце припада категорији путника.
- ❖ Највећи број саобраћајних незгода догађа се услед слетања возила са пута – 9.111 саобраћајних незгода, што представља око 24% од укупног броја регистрованих саобраћајних незгода. Највећи проценат саобраћајних незгода са погинулим лицима чине саобраћајне незгоде у којима долази до обарања или гажења пешака.
- ❖ Лица старија од 65 година су најугроженија старосна категорија учесника у саобраћају. Готово сваки четврти погинули учесник у саобраћају (24%) је старији од 65 година. Лица старија од 65 година су најугроженија као пешаци, јер око 45% погинулих пешака припада старосној категорији старијих од 65 година.

- ❖ Учешће младих возача (19-25) у саобраћајним незгодама са смртним исходом је посебно изражено. Процент погинулих младих возача у укупном броју погинулих возача износи око 13%, док је број погинулих возача из старосне категорије од 26 до 35 година највећи и износи око 22%.
- ❖ Моторизовани двоточкаши (мопедисти и мотоциклисти) чине око 9% од укупног броја погинулих учесника у саобраћају.
- ❖ Бициклисти чине 9% од укупног броја погинулих лица.
- ❖ Комерцијална возила (теретна возила преко 3,5t највеће дозвољене масе и аутобуси) чине око 10% возног парка Републике Србије. У саобраћајним незгодама са комерцијалним возилима погинуло је око 23% од укупног броја погинулих лица.
- ❖ Возачи и путници на тракторима чине око 6% од укупног броја погинулих лица.
- ❖ Код највећег броја саобраћајних незгода у 2013. години, забележен је утицај непрописне или неприлагођене брзине или 12.481 саобраћајна незгода, односно 33,6% од укупног броја незгода. Непрописна и неприлагођена брзина је водећи утицајни фактор који доприноси настанку саобраћајних незгода са смртним исходом. Постојање утицаја непрописне и неприлагођене брзине је забележено у више од 50% саобраћајних незгода са погинулим лицима.
- ❖ У односу на укупан број погинулих учесника у саобраћају око 8% је погинуло услед управљања возилом под утицајем алкохола.
- ❖ На основу спроведене анализе безбедности саобраћаја у Републици Србији у току 2013. године може се закључити да је стање безбедности саобраћаја на основу статистичких података у овој години најбоље од када се у Србији уопште статистички прати стање безбедности саобраћаја. Међутим, стање безбедности саобраћаја у Републици Србији још увек није на високом нивоу, и зато је неопходно радити на изградњи система безбедности саобраћаја како би Република Србија достигла развијене земље света када је стање безбедности саобраћаја у питању.

7 Списак табела и графикана

ТАБЕЛЕ

Табела 1-1 Основни показатељи стања безбедности саобраћаја у Републици Србији, период 2010-2013.....	10
Табела 2-1 Број и последице саобраћајних незгода према врстама (видовима) саобраћајних незгода.....	24
Табела 2-2 Последице саобраћајних незгода у зависности од категорије учесника у саобраћају	26
Табела 2-3 Утицајни фактори у процесу настанка саобраћајних незгода	28
Табела 2-4 Број и последице саобраћајних незгода у односу на место догађања незгоде (насеље, ван насеља, државни пут првог реда, државни пут другог реда.....)	31
Табела 2-5 Број и последице саобраћајних незгода по месецима.....	34
Табела 2-6 Број и последице саобраћајних незгода по данима у недељи.....	37
Табела 2-7 Број и последице саобраћајних незгода по сатима у току дана у односу на категорије учесника у саобраћају	40
Табела 2-8 Последице саобраћајних незгода у зависности од категорије учешћа у саобраћају (возач, пешак, путник) и у зависности од старосне категорије	43
Табела 2-9 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали возачи у првих десет година возачког стажа (почетна година – 2013. година).....	47
Табела 2-10 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ ПУТНИЧКИХ ВОЗИЛА	49
Табела 2-11 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ АУТОБУСА	50
Табела 2-12 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА	51
Табела 2-13 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ ТРАКТОРА	52
Табела 2-14 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ МОТОЦИКЛА	53
Табела 2-15 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ МОПЕДА	54
Табела 2-16 Број и последице саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали ВОЗАЧИ БИЦИКЛА	55
Табела 3-1 Последице саобраћајних незгода са децом до 14 година у зависности од категорије учесника у саобраћају	61

Табела 3-2 Просторна расподела саобраћајних незгода са децом до 14 година, у односу на саобраћајне незгоде које су се догодиле у насељу и ван насеља	62
Табела 3-3 Број и последице саобраћајних незгода са децом до 14 година по месецима .	64
Табела 3-4 Број и последице саобраћајних незгода са децом по сатима у току дана	66
Табела 3-5 Последице саобраћајних незгода са децом до 14 година, према годинама старости и категорији учесника у саобраћају	68

ГРАФИКОНИ

Графикон 1-3 Број погинулих и повређених, Република Србија 1981-2013. година.....	8
Графикон 1-4 Број погинулих, Република Србија 2010-2013. година	11
Графикон 1-5 Број тешко и лако повређених, Република Србија 2010-2013. година	11
Графикон 1-6 Број саобраћајних незгода и број саобраћајних незгода са настрадалим лицима, Република Србија 2010-2013. година	12
Графикон 1-7 Број саобраћајних незгода са погинулим и повређеним лицима, Република Србија 2010-2013. година	12
Графикон 1-8 Број саобраћајних незгода са материјалном штетом, Република Србија 2010-2013. година	13
Графикон 1-9 Учешће саобраћајних незгода са настрадалим лицима у укупном броју незгода, Република Србија 2010-2013. година	13
Графикон 1-10 Најчешћи узроци и грешке које доводе до најтежих последица, Република Србија, 2010-2013.	15
Графикон 1-11 Број погинулих лица због непрописне или неприлагођене брзине	16
Графикон 1-12 Број погинулих лица због извођења непрописних радњи возилом у саобраћају	16
Графикон 1-13 Број погинулих лица због вожње под утицајем алкохола	16
Графикон 1-14 Број погинулих лица због неуступања првенства пролаза	16
Графикон 1-15 Број погинулих лица због грешке пешака	17
Графикон 1-16 Број погинулих лица због непрописног претицања и обилажења	17
Графикон 1-17 Процентуално учешће погинулих у односу на својство и категорију учесника у саобраћају	19
Графикон 2-1 Број саобраћајних незгода са настрадалим лицима и саобраћајних незгода са погинулим лицима у односу на врсте (видове) саобраћајних незгода	25
Графикон 2-2 Број погинулих и повређених лица у односу на врсте (видове) саобраћајних незгода	25

Графикон 2-3 Број погинулих и повређених лица у зависности од категорија учесника у саобраћају	26
Графикон 2-4 Утицајни фактори (узроци и грешке) у односу на укупан број саобраћајних незгода и број саобраћајних незгода са настрадалим лицима	29
Графикон 2-5 Утицајни фактори (узроци и грешке) у односу на врсте саобраћајних незгода	29
Графикон 2-6 Утицајни фактори (узроци и грешке) у односу на укупан број погинулих и повређених лица	30
Графикон 2-7 Број саобраћајних незгода У НАСЕЉУ- подела према врстама саобраћајних незгода	32
Графикон 2-8 Саобраћајне незгоде ВАН НАСЕЉА – подела према врстама саобраћајних незгода	32
Графикон 2-9 Број погинулих и повређених лица у зависности од места незгоде (насеље, ван насеља, магистрални или регионални пут и сл.)	33
Графикон 2-10 Процентуално учешће у укупном броју саобраћајних незгода по месецима у току године	35
Графикон 2-11 Број погинулих лица у саобраћајним незгодама по месецима у току године	35
Графикон 2-12 Број повређених лица у саобраћајним незгодама по месецима у току године	36
Графикон 2-13 Број саобраћајних незгода и незгода са настрадалим лицима по данима	38
Графикон 2-14 Погинула лица у саобраћајним незгодама по данима и својству учесника у саобраћају	38
Графикон 2-15 Повређена лица у саобраћајним незгодама по данима и својству учесника у саобраћају	39
Графикон 2-16 Број саобраћајних незгода и незгода са настрадалим лицима по сатима у току дана	41
Графикон 2-17 Број погинулих и повређених ВОЗАЧА по сатима у току дана	41
Графикон 2-18 Број погинулих и повређених ПУТНИКА по сатима у току дана	42
Графикон 2-19 Број погинулих и повређених ПЕШАКА по сатима у току дана	42
Графикон 2-20 Настрадала лица према старосним категоријама	44
Графикон 2-21 Погинули ВОЗАЧИ према старосним категоријама	44
Графикон 2-22 Погинули ПУТНИЦИ према старосним категоријама	45
Графикон 2-23 Погинули ПЕШАЦИ према старосним категоријама	45
Графикон 2-24 Процентуално учешће возача моторних возила у саобраћајним незгодама за првих десет година возачког стажа – почетна година 2013. година	48

Графикон 2-25 Број погинулих и повређених у саобраћајним незгодама у којима су учествовали возачи моторних возила у првих 10 година возачког стажа	48
Графикон 2-26 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи путничких возила	49
Графикон 2-27 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи аутобуса	50
Графикон 2-28 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи теретних возила	51
Графикон 2-29 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи трактора	52
Графикон 2-30 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи мотоцикла.....	53
Графикон 2-31 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали возачи мопеда	54
Графикон 2-32 Врсте саобраћајних незгода у којима су учествовали и које су изазвали бициклисти.....	55
Графикон 3-1 Број погинуле деце до 14 година старости у периоду 2004-2013.....	60
Графикон 3-2 Број повређене деце до 14 година старости у периоду 2004-2013.	60
Графикон 3-3 Број погинуле (лево) и број повређене деце (десно) у зависности од категорије учесника у саобраћају	61
Графикон 3-4 Број и последице настрадале деце на улицама и путевима У НАСЕЉУ.....	63
Графикон 3-5 Број и последице настрадале деце на путевима ВАН НАСЕЉА	63
Графикон 3-6 Процентуално учешће саобраћајних незгода са децом по месецима	65
Графикон 3-7 Број погинуле деце по месецима.....	65
Графикон 3-8 Број повређене деце по месецима	65
Графикон 3-9 Број саобраћајних незгода и број настрадале деце по сатима у току дана ...	67
Графикон 3-10 Последице саобраћајних незгода са настрадалом децом по сатима у току дана.....	67
Графикон 3-11 Последице настрадале деце возача (бицикла) према годинама старости..	69
Графикон 3-12 Последице настрадале деце путника према годинама старости	69
Графикон 3-13 Последице настрадале деце пешака према годинама старости	70
Графикон 4-1 Категорије повређених (лево) и погинулих (десно) младих учесника у саобраћају	73
Графикон 4-2 Последице саобраћајних незгода у којима су учествовали млади у односу на видове (врсте) саобраћајних незгода	74
Графикон 4-3 Број настрадалих младих учесника у саобраћају	75

Графикон 4-4 Број погинулих младих учесника у саобраћају	75
Графикон 4-5 Број повређених младих учесника у саобраћају	75
Графикон 5-1 Категорије повређених (лево) и погинулих (десно) учесника у саобраћају старијих од 65 година.....	79
Графикон 5-2 Последице саобраћајних незгода у којима су учествовала лица старија од 65 година у односу на видове (врсте) саобраћајних незгода	80
Графикон 5-3 Број настрадалих учесника у саобраћају старијих од 65 година	81
Графикон 5-4 Број ПОГИНУЛИХ учесника у саобраћају старијих од 65 година	81
Графикон 5-5 Број ПОВРЕЂЕНИХ учесника у саобраћају старијих од 65 година	82

**CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд**

311:656.1

СТАТИСТИЧКИ извештај о стању
безбедности саобраћаја у Републици Србији у
2013. години / главни уредник Драгослав
Кукић. - 2014 - . - Београд (Булевар Михајла
Пупина 2) : Агенција за безбедност саобраћаја,
2013 - (Београд : Colorgrafx). – 30 cm

Годишње

ISBN 2334-9395 = Статистички извештај о
стању безбедности саобраћаја у Републици
Србији

COBISS.SR-ID 202971148

